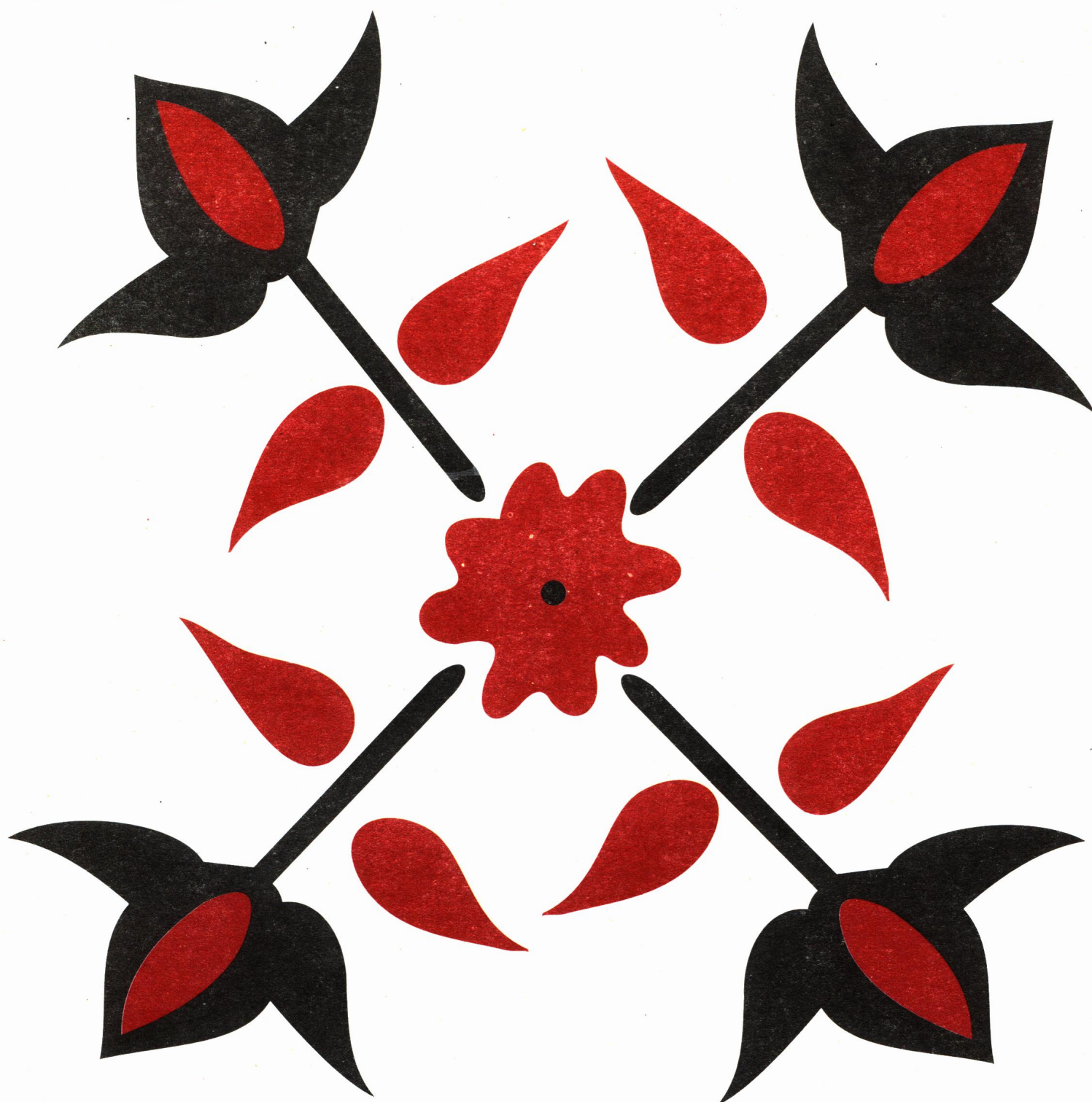

Νέα Ελλάδα

ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΡΙΖΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ
ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ
ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

"ΝΕΑ ΣΕΛΗΝΗ"

Τριμηνιαία έκδοση Έτος 6ο, τεύχος 23
Σεπτέμβρης - Οκτώβρης - Νοέμβρης 2001
P.R. Νέσσωνας 40006

Ιδιοκτήτης: Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία
"Νέα Κοινότητα".

Το περιοδικό εκδίδεται και διαχειρίζεται
από τη συντακτική επιτροπή

Εκδότης - Διευθυντής : (το απαιτεί ο νόμος)
Γιάννης Παζάρας
Πουρνάρι - Νέσσωνας

Συντακτική 23ου

Αντωνόπουλος Αντώνης	Χ"παναγιώτου Μένη
Κολέμπας Γιώργος	Παζάρας Γιάννης
Φούκης Σπύρος	Γκαράνη Έφη
Πατσιλίας Δημήτρης	Γκαράνη Ερατώ
Τοιντάρη Χρύσα	Σαμπονέτι Άννα
Στάμκος Πάρος	
Αντωνόπουλος Γιώργος	

Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Πέτρος Παναγιωτής
Ξηρομερίτου 4 - Κατερίνη

Επιθυμία μας είναι να αποφύγουμε διαφημιστικές
καταχωρήσεις, χορηγίες και οποιεσδήποτε εξωτερικές
παρεμβάσεις.

**Στηριζόμαστε μόνο στους συνδρομητές του
περιοδικού για την κάλυψη των εξόδων του.**

Συνδρομές: εσωτερικού - ετήσια (4 τεύχη)
12 ΕΥΡΩ - 4000 δρχ.

Ταχυδρομικές επίταγες στην διεύθυνση :

Περιοδικό "ΝΕΑ ΣΕΛΗΝΗ"

(υπ'οψιν Χ"παναγιώτου Μένης)

P.R. Νέσσωνας 40006

Το περιοδικό εκτυπώνεται σε χαρτί από φύκια

Τηλ. - FAX περιοδικού 0495 - 52276

e-mail: neaselini@yahoo.com

φιλοξενούμαστε στο :

www.medicum.gr/neaselini

Τα ευυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των
συντακτών τους.

**ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ Ή
ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Η ΠΗΓΗ**

5η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

σελ. 3

**ΟΧΙ στον πόλεμο της αυτοκρατορίας
ΟΧΙ στην παγκοσμιοποίηση του τρόμου
Ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός**

σελ. 6

Γιώργος Κολέμπας

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΘΑ ΜΕΙΝΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΤΥΦΛΟΙ!...

σελ. 10

**Ο Χημικός πόλεμος δεν θα αρχίσει,
γιατί απλά ποτέ δεν σταμάτησε**

σελ. 11

επ. Γιάννης Παζάρας

**Η Κλωνοποίηση
και οι καινούριες ιδέες για τη ζωή**

σελ. 16

Γιώργος Κολέμπας

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

σελ. 18

Γιώργος Κολέμπας - Σπύρος Φούκης

Ο ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΠΑΞΕΣ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ένα καλάθι φρέσκα λαχανικά

σελ. 20

Χ"παναγιώτου Μένη

8η Πανελλαδική γιορτή
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
4η Πανελλαδική γιορτή ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΝΤΟΠΙΩΝ ΣΠΟΡΩΝ
Σάββατο 29 - Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου του 2001

σελ. 22

**Κατασκευή σπιτιών και αποθηκευτικών χώρων
με μπάλες από άχυρο**

σελ. 27

Γιάννης Γκόλτσιος

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

σελ. 29

Έντσο Νασιτάτι

Πηγή πλούτου και ζωής αποτελούσαν για την Ηλεία
οι λιμνοθάλασσες, οι οποίες εδώ και χρόνια έχουν αποξηρανθεί.

σελ. 34

Περικλής Παπαδόπουλος

ΧΑΡΟΥΠΙΑ

σελ. 35

Τενέντε Μαρία

Χριστουγεννιάτικη φαντασία

σελ. 36

Γκαράνη Έφη

5η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Προοίμιο

Επειδή η αναγνώριση της αξιοπρέπειας, που είναι σύμφυτη σε όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας, καθώς και των ίσων και αναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων τους αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Επειδή η παραγνώριση και η περιφρόνηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου οδήγησαν σε πράξεις βαρβαρότητας, που εξεγείρουν την ανθρώπινη συνείδηση και η προοπτική ενός κόσμου όπου οι άνθρωποι θα είναι ελεύθεροι να μιλούν και να πιστεύουν, λυτρώμενοι από τον τρόμο και την αβλιότητα, έχει διακηρυχθεί ως η πιο υψηλή επιδίωξη του ανθρώπου.

Επειδή έχει ουσιαστική σημασία να προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα από ένα καθεστώς δικαίου, ώστε ο άνθρωπος να μην αναγκάζεται να προσφεύγει, ως έσχατο καταφύγιο, στην εξέγερση κατά της τυραννίας και της καταπίεσης.

Επειδή έχει ουσιαστική σημασία να ενθαρρύνεται η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων ανάμεσα στα έθνη.

Επειδή, με τον καταστατικό Χάρτη, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών διακήρυσσαν και πάλι την πίστη τους στα θεμελιακά δικαιώματα του ανθρώπου, στην αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρώπινης προσωπικότητας, στην ισότητα δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών και διακήρυσσαν πως είναι αποφασισμένοι να συντελέσουν στην κοινωνική πρόοδο και να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες ζωής στα πλαίσια μιας ευρύτερης ελευθερίας.

Επειδή τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν σε συνεργασία με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, τον αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιακών ελευθεριών σε όλο τον κόσμο.

Επειδή η ταυτότητα αντιλήψεων ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες αυτές έχει εξαιρετική σημασία για να εκπληρωθεί πέρα ως πέρα αυτή η υποχρέωση.

Η Γενική Συνέλευση. Διακηρύσσει ότι η παρούσα Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελεί το κοινό ιδανικό στο οποίο πρέπει να κατατείνουν όλοι οι λαοί και όλα τα έθνη, έτσι ώστε κάθε άτομο και κάθε όργανο της κοινωνίας, με τη Διακήρυξη αυτή διαρκώς στη σκέψη, να καταβάλλει, με τη διδασκαλία και την παιδεία κάθε προσπάθεια για να αναπτυχθεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών αυτών και να εξασφαλιστεί προσοδεντικά, με εσωτερικά και διεθνή μέσα, η παγκόσμια και αποτελεσματική εφαρμογή τους τόσο ανάμεσα στους λαούς των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στους πληθυσμούς χωρών που βρίσκονται στη δικαιοδοσία τους.

Άρθρο 1 Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

Άρθρο 2 Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπερεξουσία ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

Άρθρο 3 Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

Άρθρο 4 Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό καθεστώς δουλείας, ολικής ή μερικής. Η δουλεία και το δουλεμπόριο υπό οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

Άρθρο 5 Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

Άρθρο 6 Καθένας όπου και αν βρίσκεται έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

Άρθρο 7 Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου χωρίς καμία απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

Άρθρο 8 Καθένας έχει δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά των πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιακά δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

Άρθρο 9 Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

Άρθρο 10 Καθένας έχει δικαίωμα με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του.

Άρθρο 11 1. Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, ωστόσο διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με το νόμο, σε ποινική δίκη, κατά την οποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις.

2. Κανείς δεν θα καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις που, κατά τον χρόνο που τελέστηκαν, δεν συνιστούσαν αξιόποινο αδίκημα κατά το εσωτερικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά τον χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

Άρθρο 12 Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψής του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

Άρθρο 13 1. Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο της διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα ακόμα και τη δική του και να επιστρέφει σε αυτήν.

Άρθρο 14 1. Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και τον παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

2. Το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να το επικαλεστεί σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις

αρχές του ΟΗΕ.

Άρθρο 15 1. Καθένας έχει το δικαίωμα μια ιθαγένειας.
2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

Άρθρο 16 1. Από τη στιγμή που θα φτάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της γλώσσας, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς το γάμο κατά τη διάρκεια του γάμου και κατά τη διάλυσή του.

2. Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλοντικών.

3. Οι οικογένεια είναι το φυσικό και το βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει το δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

Άρθρο 17 1. Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

Άρθρο 18 Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

Άρθρο 19 Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης και από όλο τον κόσμο.

Άρθρο 20 1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς.

2. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε ορισμένο σωματείο.

Άρθρο 21 1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνει δεκτός, υπό ίσους όρους στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του.

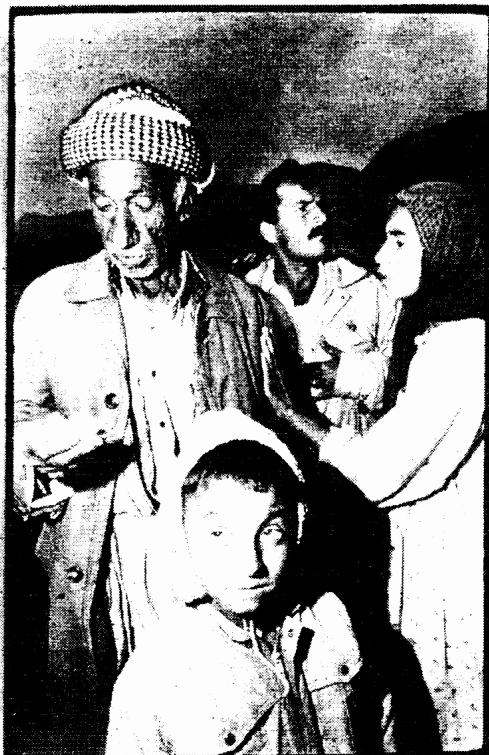
3. Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας. Η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

Άρθρο 22 Κάθε άτομο ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει το δικαίωμα κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους έχει χρέος να τον εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Άρθρο 23 1. Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει ελεύθερα το επάγγελμά του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες δουλειάς και να προστατεύεται από την ανεργία.

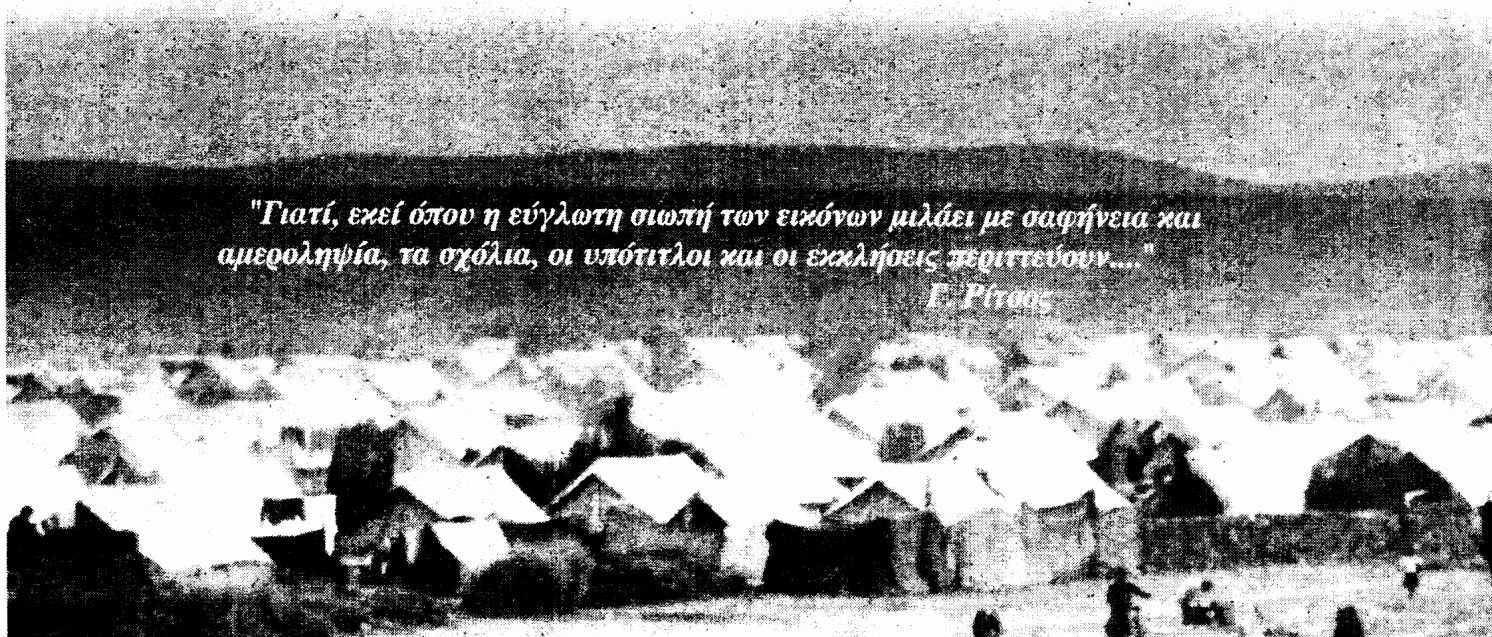
2. Όλοι, χωρίς καμιά διάκριση, έχουν το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία.

3. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, που να εξασφαλίζει σε αυτόν και την οικογένειά του συνθήκες ζωής άξιες στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η αμοιβή της

"Γιατί, εκεί όπου η εύγλωττη σιωπή των εικόνων μιλάει με σαφήνεια και αμεροληψία, τα σχόλια, οι υπότιτλοι και οι εκκλησίες περιττεύουν..."

Γ. Ρίτσος

εργασίας, αν υπάρχει, πρέπει να συμπληρώνεται με άλλα μέσα κοινωνικής προστασίας.

4. Καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την προάσπιση των συμφερόντων του.

Άρθρο 24 Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο, και ιδιαίτερα σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

Άρθρο 25 1. Καθένας έχει το δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει τον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξαιτίας περιστάσεων ανεξάρτητων της θέλησής του.

2. Η μητροτητα και η παιδική ηλικία έχουν δικαίωμα ειδικής μέριμνας και περιθάλψης. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν είναι νόμιμα ή εξώγαμα, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία.

Άρθρο 26 1. Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

2. Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και

ανεννοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

3. Οι γονείς έχουν κατά προτεραιότητα, το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της παιδείας που θα δοθεί στα παιδιά τους.

Άρθρο 27 1. Καθένας έχει δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαίρεται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντα του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του.

Άρθρο 28 Καθένας έχει το δικαίωμα να επικρατεί μια κοινωνική και διεθνής τάξη, μέσα στην οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που πρόκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να πραγματώνονται σε όλη τους την έκταση.

Άρθρο 29 1. Το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα, μέσα στα πλαίσια της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

2. Στην άσκηση των δικαιωμάτων του και στην απόλαυση των ελευθεριών του κανείς δεν υπόκειται παρά μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από τους νόμους, με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλίζεται η αναγνώριση και ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων και να ικανοποιούνται οι δικαιοί απαιτήσεις της ηθικής της δημόσιας τάξης και του γενικού καλού, σε μια δημοκρατική κοινωνία.

3. Τα δικαιώματα αυτά και οι ελευθερίες δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση να ασκούνται αντίθετα προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 30 Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι υπάρχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδιδαθεί σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν. ■

ΟΧΙ στον πόλεμο της αυτοκρατορίας ΟΧΙ στην παγκοσμιοποίηση του τρόμου Ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός

Γ. Κολέμπας

"Σύντομοι και "Χειρουργικοί" πόλεμοι, είναι δυνατόι όταν ένας δηλ. ο "χειρουργός" υπερέχει συντριπτικά. Έτσι ο ασθενέστερος τη μόνη δυνατότητα που έχει είναι να μεταφέρει εν μέρει τον πόλεμο στο έδαφος του ισχυρότερου. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την τρομοκρατία. Οι δυνάμεις που διεκδικούν για τον εαυτό τους το δικαίωμα της επέμβασης, επικαλούμενες "ανθρωπιστικούς" ή "ειρηνευτικούς" σκοπούς, θα μάθουν κάποια στιγμή ότι η επέμβαση δεν εξάγεται μόνο υπό μορφήν στρατιωτικών επιχειρήσεων, αλλά και εισάγεται υπό μορφήν τρομοκρατικών επιθέσεων". Απόσπασμα απ' το "Theorie des krieges" του Παν. Κονδύλη

Μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου στη Ν.Υ. και Ουάσιγκτον περίμενα απ' τον εαυτό μου να λυπηθεί πολύ. Όμως δεν μπορούσα να νοιώσω έτσι. Γιατί; Ήταν ο "αντιαμερικανισμός" μου; Δεν μπορεί, έλεγε η λογική μου. Αφού είσαι ενάντια στη βία.

Αμέσως μετά στις 15/9/01 διαβάζω στον "Τύπο των ήλων" της "Ελευθεροτυπίας": "... Διότι δίπλα στους αθώους του Μανχάταν και τα μνημόσυνα κεριά, ανά τον κόσμο, υπάρχουν σιωπηλές οι ψυχούλες άλλων αθώων. Διότι χιλιάδες, εκατομμύρια οι νεκροί από τα χέρια, τα σχέδια, τις βόμβες, τις σφαίρες και τις λέξεις των Αμερικανών, ούτε δύο ωκεανοί δεν ξεπλένουν το αίμα με το οποίο έχουν βάψει τα χέρια και την ψυχή τους (Αμερικανοί: οι πολυεθνικές, το πεντάγωνο, η Γενική Στρατ., το imperium. Και όχι η Νταϊζη απ' το Νιου Τζέρσεϊ, ο Νικ ο Ελληνοαμερικανός από το Αστόρια, ο Καρλ από το Μπρόνξ και ο Χοσέ ο Πορτορικανός)".

Και στη συνέχεια: "Σπέρνουν την ύβριν. Θα θερίσουν θυμούς ανελέητους". Ενοίωσα κάπως καλύτερα. Αναρωτήθηκα: μήπως οι καμικάζι του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου και του Πενταγώνου διεκδίκησαν τον ρόλο του τιμωρού και του εκδικητή των απανταχού κατατρεγμένων; Επρεπε μάλλον να αντιμετωπίσω τα γεγονότα περισσότερο πολιτικά παρά συναισθηματικά.

Ξαναδιάβασα το βιβλίο του Π. Κονδύλη: "Από τον 20ο στον 21ο αιώνα. Τομές στην πλανητική πολιτική περί το 2000". (Θεμέλιο, Αθήνα. 1998). Εκεί βρήκα σκέψεις που συμπίπτουν σε πολλά με τις δικές μου: "Ένα είναι σίγουρο, το τέλος της ιστορίας δεν έχει έλθει ακόμα". Η "Έχουμε σύγκρουση πολιτισμών ή συγκρούσεις ερήμην του πολιτισμού;"

1. Ο χαρακτήρας των συγκρούσεων:

Οι θιασώτες της φιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης υποστηρίζουν ότι επειδή τα κράτη - έθνη συρρικνώνονται, στο τέλος δεν θα έχουμε παρά την επικράτηση της ειρήνης. Στο μεσοδιάστημα οι συγκρούσεις δεν θα είναι εθνικές, αλλά πολιτισμικές.

Αυτό όμως δεν ισχύει ούτε θα ισχύει μελλοντικά κατ' ανάγκην, για δύο βασικά λόγους:

1) Η έννοια του έθνους - κράτους δεν ξεπερνιέται απ' την έννοια του πολιτισμού. Αυτό έχει αποδεχθεί ιστορικά.

2) Παρόλο που οι συγκρουόμενοι μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς η σύγκρουση μπορεί να μην είναι πολιτισμική. Η ύπαρξη πολιτισμικών διαφορών δεν είναι ικανή συνθήκη για τη σύγκρουση, όταν δεν τίγονται σημαντικά ζωτικά συμφέροντα. Οι "ξένες" πολιτισμικές αξίες, παρόλο που μπορεί να κατανοούνται σαν πρόκληση, γίνονται απειλή ικανή να προκαλέσει ανάφλεξη, μόνο όταν οδηγούν σε χειροπιαστές ενέργειες ενάντια σε χειροπιαστά αγαθά "μας". "Καμιά κοινότητα δεν ζει από αξίες και μόνο, γι' αυτό και καμιά δεν θα 'θελε να πεθάνει σ' ένα πόλεμο προς χάριν αξιών, δίχως συγκεκριμένη υπαρξιακή αναφορά" (Κονδύλης).

Γενικότερα: Οι πολιτισμικές διαφορές δεν μπορούν να οδηγήσουν σε συγκρούσεις, εάν οι άνθρωποι δεν έχουν συγκροτηθεί σε πολιτικές ομάδες, που θα ερμηνεύουν τις πολιτισμικές αξίες σύμφωνα με τους πολιτικούς σκοπούς τους. Μια κυβέρνηση, ένα καθεστώς ή μια πολιτική ομαδοποίησης (οργάνωση) μπορεί να σηκώνει τη σημαία του πολιτισμού της, όποτε της φαίνεται σκόπιμο και εξυπηρετεί τους στόχους της. Αν κάποια στιγμή όμως ο πολιτισμός της βρεθεί αντιμέτωπος με ζωτικά της συμφέροντα, τότε την κατεβάξει αμέσως. Παραδείγματα έχουμε πολλά. Απ' την άλλη, οι πολιτισμικές διαφορές δεν είναι αναγκαία συνθήκη για τη σύγκρουση. Μέχρι τώρα οι χειρότερες συγκρούσεις έλαβαν χώρα στα πλαίσια κοινού πολιτισμικού χώρου. (Οι πιο σκληρές μάλιστα είναι οι εμφύλιες).

Αυτό λοιπόν που πραγματικά συμβαίνει σήμερα είναι ένα παράδοξο. Απ' τη μια οι πολιτισμικές διαφορές και οι τρόποι ζωής έχουν πλησιάσει όσο ποτέ άλλοτε, απ' την άλλη τα πολιτικά υποκείμενα (ορισμένες κυβερνήσεις, καθεστώτα ή πολιτικές οργανώσεις), ακριβώς τώρα, τα υπερτονίζουν.

Γιατί η πολιτισμική ιδιομορφία μεγαλώνει υποκειμενικά, ενώ αντικειμενικά μειώνεται;

Η απάντηση είναι γιατί μάλλον βοηθά στην περιχαράκωση των πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων των πολιτικών υποκειμένων. Μια περιχαράκωση δηλαδή που έχει να κάνει με την προσπάθεια διαμόρφωσης μιας ευνοϊκότερης θέσης εκκίνησης, στα πλαίσια της παγκόσμιας κατανομής του πλούτου. Η επίκληση της πολιτισμικής διαφοράς βοηθά στην επίτευξη μεγαλύτερης εσωτερικής ενότητας, ώστε να έχει μεγαλύτερη επιτυχία ο σκοπός της διατήρησης ή της βελτίωσης της θέσης στην παγκόσμια σκακιέρα.

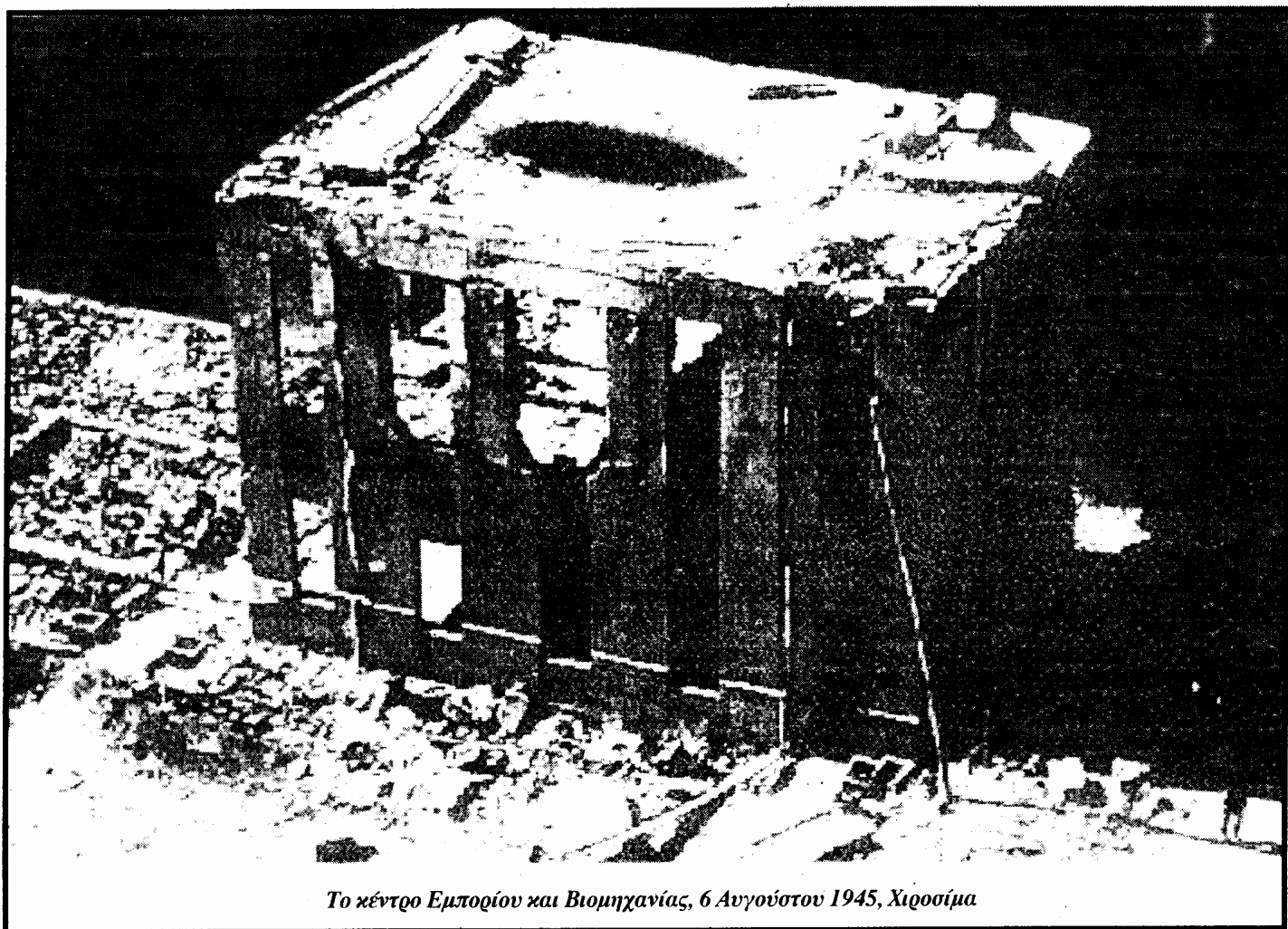
Ο Μπους ή πολύ καλύτερα ο Μπερλουσκόνι, υποστηρίζουν την ανωτερότητα του "δυτικού" πολιτισμού. Ακόμα και καθηγητές στα πανεπιστήμια των ΗΠΑ, σε ερωτήσεις των φοιτητών τους γιατί χτυπήθηκαν, για να μην υπάρξουν αμφισβητήσεις και για να δημιουργηθεί σύμπνοια, δίνουν απαντήσεις του τύπου: "Μας χτύπησαν στη Ν.Υ. και το πεντάγωνο, επειδή μας ζηλεύουν που είμαστε πιο πλούσιοι, πιο δυνατοί, πιο πολιτισμένοι".

Αντίστοιχα τα κινήματα ή τα καθεστώτα που υπερασπίζονται τις ιδιαίτερες πολιτισμικές αξίες ενάντια στις "δυτικές" το κάνουν για να μπορέσουν να βελτιώσουν τη θέση τους. Τονίζουν π.χ. το θρησκευτικό συναίσθημα σαν μέσο κινητοποίησης και αντίστασης. Ο "ιερός πόλεμος" σαν μέσο αντίστασης των αδυνάτων και ο Αλλάχ σαν μέσο κινητοποίησης των μουσουλμανικών μαζών (ειδικά ο Μπιν Λάντεν και η Αλ - Καΐντα το κάνουν γιατί αυτό μπορεί να οδηγήσει τα μέλη της σε πρακτικές καμικάζι. Το ίδιο και διάφορες παλαιστινιακές οργανώσεις).

Τα συνθήματα λοιπόν της πολιτισμικής πάλης χρησιμοποιούνται όπως παλιότερα τα συνθήματα της ταξικής πάλης, τα οποία τώρα, μετά την κατάρρευση του "σοβιετικού μπλοκ", πέρασαν στο παρασκήνιο. Στο προσκήνιο βρίσκεται η ρητορική των πολιτισμικών αξιών, των "ανθρώπινων δικαιωμάτων", "των ανθρώπινων αξιών" κ.λ.π. Εξάλλου, για τις Ελίτ των "αναπτυσσόμενων" - "υπανάπτυνκτων" χωρών, έχει ξεπεραστεί το δίλημμα να ταχθούν υπέρ του "δυτικού" ή του "σοβιετικού" κοινωνικού μοντέλου. Δεν απορρίπτουν τις "δυτικές" τεχνολογικές και οργανωτικές δομές στην οικονομία, στον στρατιωτικό ή πολιτικό τομέα, αρκεί να αυξάνουν την ισχύ ή την εξουσία τους. Αρκεί να τις βοηθούν να βελτιώσουν τη θέση τους στην κατανομή των παγκόσμιων πόρων και αγαθών.

Οι "μισοχορτασμένοι" (βλέπε ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις - αραβικός πόλεμος) είναι πιο επιθετικοί απ' τους "μισοπεθαμένους" απ' την πείνα (βλέπε π.χ. Αφρική της οποίας οι λαοί παρότι βρίσκονται σε χειρότερη κατάσταση, δεν έχουν μπει ακόμα στο προσκήνιο. Και σ' αυτό παίζει κάποιο ρόλο και η πολιτισμική συνείδηση).

Η "Δύση" απ' την άλλη βλέπει την παγκοσμιοποίηση σαν διεύρυνση του ζωτικού της χώρου και σαν εξασφάλιση της ελεύθερης δράσης τους, όσον αφορά στις πλουτοπαραγωγικές πηγές, στις αγορές και στη ρύπανση του "άλλου" περιβάλλοντος. Ενώ διακηρύσσει πίστη στους μηχανισμούς της αγοράς (η πρωτοκαθεδρία της αναδεικνύεται αντικειμενικά απ' την αγορά, ισχυρίζεται), στην ουσία η υπε-

Το κέντρο Εμπορίου και Βιομηχανίας, 6 Αυγούστου 1945, Χιροσίμα

ροχή της εξασφαλίζεται από την στρατιωτική και διπλωματική της υπεροχή, κυρίως του "ηγέτη" της των ΗΠΑ (βλέπε π.χ. και την περίπτωση του Ισραήλ και του ρόλου του). Δεν θέλει να δει ότι μακροπρόθεσμα θα υπάρξει ως συνέπεια και η αντίστροφη τάση. Ο "άλλος" κόσμος θα διεκδικήσει και αυτός να διευρύνει το πεδίο δράσης του. Τα πρώτα ρίγη αρχίζουν να διαφαίνονται, ιδιαίτερα στην Ευρώπη, που βλέπει πτώση του ειδικού βάρους της στην παγκόσμια οικονομία και σκηνή. Οι φόβοι εντάθηκαν μετά τα τελευταία γεγονότα. Πληθαίνουν εκείνοι που ζητούν πάλι περισσότερο κράτος και κρατική παρέμβαση, ενώ μέχρι τώρα απαιτούσαν φιλελευθεροποίηση των πάντων, ελπίδι αισθάνονταν ότι περιείχαν (Απαιτούν επιδοτήσεις - ενίσχυση των επιχειρήσεων που κινδυνεύουν π.χ. για τις αεροπορικές εταιρίες, περιορισμούς στη διακίνηση της εργατικής δύναμης, των μεταναστών κ.λ.π.)

Αντιλαμβάνονται ότι απειλούνται τα κεκτημένα τους απ' τους "άλλους", λόγω όξυνσης του ανταγωνισμού, η οποία όλο και θα εντείνεται στο μέλλον, αφού αφορά στους ίδιους περιορισμένους πλανητικούς πόρους, στις ίδιες αγορές, στην ίδια κατανάλωση. Κανείς δεν μπορεί, ούτε για ιδεολογικούς, ούτε για οικονομικούς λόγους, να στερεί το δικαίωμα στον Ινδό, τον Πακιστανό ή τον Κινέζο να καταναλώνει τόση ενέργεια και πρώτες ύλες, όσο και ο βορειοαμερικάνος ή ο Ευρωπαίος.

Είναι μήπως ο βαθύτερος φόβος για το χάσιμο των κεκτημένων, η βαθύ-

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2001, λίγο πριν τις 9.00π.μ. την ώρα δηλαδή που οι πολίτες της Ν. Υόρκης, πήγαιναν τα παιδιά τους στο σχολείο, πήγαιναν οι ίδιοι στη δουλειά τους, έμπαιναν δηλαδή στη διαδικασία της καθημερινής ρουτίνας, κατάλαβαν, τι σημαίνει να αναποδογυρίζεται η ζωή και ότι πρόκειται να 'ρθει δε θα 'ναι πια ίδιο με το χθες.

Πριν 55 χρόνια, το είχαν βιώσει, σχεδόν την ίδια ώρα, οι πολίτες της Χιροσίμα, κι ακόμα το πληρώνουν.

Οι επιθέσεις στη Ν. Υόρκη και την Ουάσιγκτον φαίνεται πως θα αποτελέσουν την εισαγωγή σε μια νέα φάση της διεθνούς πολιτικής σκηνής. Η νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση εκλύει κοινωνική αδικία, βία, τρόμο και θάνατο από όλους τους πόρους της.

Όσοι αντιδρούν σε αυτή, δε σημαίνει πως βρίσκονται στην ίδια όχθη, από την άποψη των αξιών, των ιδεών και της προοπτικής που την οραματίζονται για την κοινωνία. Ο εθνικισμός και τα διάφορα είδη σύγχρονου φονταμενταλισμού, είναι αυταπόδεικτο ότι δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με τις αξίες που γέννησαν τη Ζαπατίστικη εξέγερση και το αντιπαγκοσμιοποιημένο κίνημα του Σιάτλ και της Γένοβας. Είναι χρήσιμο να ξαναλέγονται αυτά, την ώρα που στην Ελλάδα και παντού στον κόσμο, γύρω από τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου διατυπώνονται θέσεις και ορίζονται στάσεις από το σύνολο του πολιτικού κόσμου.

Η τρομοκρατία και η νέα μεθοδολογία της, ο φόβος, η ανασφάλεια, η Αμερική - πληγωμένο θηρίο - τα αντίποινα, η αντεκδίκηση, είναι τα μοτίβα των συζητήσεων που δίνουν και παίρνουν αυτές τις μέρες. Συζητήσεις, που προετοιμάζουν ωστόσο τις συνειδήσεις για το επόμενο επεισόδιο, αυτό που έχει να κάνει με το "δίκιο της Δύσης".

Οι σταυροφορίες των ισχυρών ανά τους αιώνες πάντα εύρισκαν έναν εχθρό, ορατό ή άορατο δεν είναι αυτό που έχει σημασία. Η τρομοκρατία άλλωστε, είναι μια τόσο ελαστική έννοια που μπορεί να χωρέσει οτιδήποτε βαφτίζεται με το όνομα αυτό.

Η διαχείριση του φόβου που γεννάει στο μέσο πολίτη η προβολή της, σε υπ' αριθμόν ένα, ζήτημα των δυτικών κοινωνιών, ανήκει σίγουρα στα επιτεύγματα της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Όπως και η συζήτηση, κάτω από ποιους όρους μπορούν να χτυπήσουν οι ΗΠΑ.

Απέναντι σε όλους αυτούς, ο λαός του Σιάτλ και της Γένοβας, οφείλει να χαράξει τη διαχωριστική γραμμή του αγώνα ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό και τον καπιταλισμό.

Οφείλει να διαδηλώσει πως δεν βολεύεται, ούτε απλώς με τις εκκλήσεις στον ΟΗΕ και το διεθνές δίκαιο, ούτε με γενικόλογες καταδίκες της βίας.

Η συγκορία είναι δύσκολη, αλλά αυτός, είναι ένας ακόμη λόγος, για να ακουστεί πιο δυνατά και πιο καθαρά.

• ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ
• ΕΝΑΣ ΑΛΛΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΦΙΚΤΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ "ΒΟΛΟΣ - ΓΕΝΟΒΑ 2001"

τερη αιτία που έκανε τις ΗΠΑ να οικοδομήσουν μια σχεδόν παγκόσμια "ιερά συμμαχία", μια αυτοκρατορία, και να εξαπολύσουν έναν πόλεμο (αντιποίνων και "χειρουργικό" τον λένε) ενάντια όχι σε έναν συγκεκριμένο εθνικό εχθρό, αλλά ενάντια σε μια ομαδοποίηση και τους υποστηρικτές της, τους Ταλιμπάν;

2. Ο χαρακτήρας του τωρινού πολέμου:

Είναι πραγματικά ένας πόλεμος αντιποίνων; Είναι ένας πόλεμος που στόχο έχει το "ξερίζωμα της τρομοκρατίας";

Εντάξει, ο Μπιν Λάντεν ήταν υπ' αριθμόν ένα καταζητούμενος, που έφηνε απ' τις τάξεις της CIA. Οι Ταλιμπάν όμως; Μέχρι τώρα τα διεθνή ΜΜΕ δεν είχαν ασχοληθεί και πολύ μαζί τους ποιοι είναι αυτοί οι Ταλιμπάν; Πολλά γράφτηκαν και "παίχθηκαν" γι' αυτούς μετά την 11η Σεπτεμβρίου. Ποιος ήταν και είναι ο πραγματικός τους ρόλος;

Μερικά στοιχεία: Όταν οι Ταλιμπάν ολοκλήρωσαν την κυριαρχία τους στο Αφγανιστάν καταλαμβάνοντας και την Καμπούλ στις 27/9/1996, η αμερικανική κυβέρνηση τους υποσχέθηκε υποστήριξη. Η υπεύθυνη για την Νότια Ασία γραμματέας του υπουργείου εξωτερικού Robinl Raphael, ανακοίνωσε τότε ότι το καθεστώς τους θα αναγνωρισθεί και θα ανοίξει η μέχρι τότε κλειστή πρεσβεία των ΗΠΑ στην Καμπούλ. Ο αντιπρόεδρος της αμερικανικής πετρελαϊκής εταιρείας Unocal Corp, ο Chris Taggart χαρακτήρισε την κατάληψη της Καμπούλ απ' τους Ταλιμπάν σαν

"θετική εξέλιξη" και απαίτησε απ' την αμερικανική κυβέρνηση να αναγνωρίσει το καθεστώς τους. Οι πολιτικοί παρατηρητές εκείνη την εποχή ήταν σίγουροι ότι οι Ταλιμπάν θα αναδεικνύονταν σαν η καλύτερη λύση. Λύση όμως σε ποιο πρόβλημα και για ποιόν;

Σύμφωνα με στοιχεία από αναφορές της υπεύθυνης υπηρεσίας του υπουργείου Ενέργειας των ΗΠΑ, από το 1995 τα κράτη Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν, Αφγανιστάν και Πακιστάν αποφάσισαν να κατασκευάσουν από κοινού το έργο διανομής του φυσικού αερίου της Κεντρικής Ασίας. Αυτό έπρεπε να συνδέσει με αγωγούς (Pipeline) τις πηγές της Κασπίας με την αραβική θάλασσα και τον Ινδικό.

Το 1977 σχηματίστηκε ένα κονσόρσιουμ για να το πραγματοποιήσει. Αποτελούνταν από την Καλιφορνέζικη εταιρεία Unocal την Σαουδαραβική Delta oil (μαζί είχαν δημιουργήσει την Centgas και είχαν το 85% του Κονσόρσιουμ), την Turkmengas του Τουρκμενιστάν (το 5%) την Crescent Group του Πακιστάν, την ρωσική Gazprom, την Hyundai Engineering & Construction Company απ' την Ν. Κορέα καθώς και από την Inprex και Itochu από Ιαπωνία. Προϋπολογισμός του έργου 1,9 δις. δολ.

Στις 8/12/1998 η Unocal ανακοινώνει ότι αποχωρεί απ' το Κονσόρσιουμ, επειδή το έργο διέπονταν από πολλούς επιχειρηματικούς κινδύνους λόγω του ότι ο εμφύλιος συνεχιζόταν στο Αφγανιστάν και οι Ταλιμπάν δεν είχαν επικρατήσει πλήρως. Το έργο πάγωνε απ' την πλευρά της, έως ότου εγκατασταθεί στην Καμπούλ μια αναγνωρισμένη διεθνώς κυβέρνηση που θα εξασφάλιζε σταθερότητα μιας και το Αφγανιστάν ήταν πολύ σημαντικό για το έργο, αφού οι Pipeline θα πέραναν απ' αυτό και αφού το ίδιο το υπέδαφος του Αφγανιστάν είναι πλούσιο σε φυσικό αέριο και πετρέλαιο. (Το Αύγουστο του '98 οι ΗΠΑ είχαν βομβαρδίσει στο Αφγανιστάν). Το καθεστώς των Ταλιμπάν αναγνωριζόταν την ίδια περίοδο, μόνο από Σαουδική Αραβία, Πακιστάν και τα ενωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Μετά την έξοδο της Unocal την καθοδήγηση του έργου ανέλαβε η Σαουδική Delta oil. Οι συζητήσεις για το έργο ξανάρχισαν τον Απρίλιο του 1999, αλλά μέχρι αρχές Σεπτεμβρίου του 2001 δεν είχε ξεκινήσει τίποτα.

Παράλληλα με το έργο του φυσικού αερίου, υπήρχε και το project για το πετρέλαιο της Κεν. Ασίας. Είχε σχεδιαστεί ένας 1000 μιλίων αγωγός που θα παρείχε 12 εκατ. βαρέλια την ημέρα και συνέδεε την Chardzou του Τουρκμενιστάν με την αραβική θάλασσα στο Πακιστάν. Κόστος του έργου 2,5 δις δολ. και ήταν επινόηση μόνο της Unocal: (Στοιχεία από τη διεύθυνση: <http://germang.indymedia.org>)

Δεν είναι λοιπόν ανεξάρτητα απ' αυτά τα project η συμμετοχή στην "ιερά συμμαχία" όλων αυτών των χωρών των οποίων οι πετρελ. εταιρίες ενδιαφέρονται για την περιοχή και των οποίων την εμπιστοσύνη έχασαν οι Ταλιμπάν, λόγω της σχέσης τους με τον Μπιν Λάντεν και λόγω του ότι δεν κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν την σταθερότητα στο Αφγανιστάν. Και για αυτό ο ουσιαστικό στόχος του τωρινού πολέμου είναι η εγκατάσταση μιας κυβέρνησης αναγνωρισμένης από όλους, ώστε να επιτύχει αυτή την πολυπόθητη σταθερότητα, που θα εξασφαλίσει επιτέλους τις "μπίζνες" στην περιοχή.

Οι ιθύνοντες της "Δύσης", απ' τον Μπους και Μπλέρ, μέχρι και τον δικό μας τον Σημίτη, προσπαθούν να μας πείσουν ότι η "τρομοκρατία" έχει σαν στόχο όλους τους κατοίκους της. Χρησιμοποιούν, μέσω κύρια των Μ.Μ.Ε., πολύ έντεχνα την ψυχολογία του τρόμου, για να μην υπάρξουν αντιδράσεις και να στοιχηθούμε όλοι πίσω απ' τον πόλεμο. Κατατάσσουν τους αμφισβητιές με τον "εχθρό". Λένε: "ή με μας ή με τον Μπιν Λάντεν και τους Ταλιμπάν".

Με πρόσχημα τον τρόπο έχουν ήδη αρχίσει το κινήρι των μαγισσών και περνούν σε όλες τις χώρες νέους "τρομονόμους", που στόχο έχουν λένε τους Μουσουλμάνους, αλλά ουσιαστικά θέλουν να φιμώσουν και να χτυπήσουν τους αντιροηστές και τους αντιφρονούντες. Ο Μπερλουσκόνι μάλιστα, όντας κινικός, αφού προέρχεται απ' τον επιχειρηματικό κόσμο, δεν έκρινε τον ουσιαστικό στόχο της "αντιτρομοκρατικής" νοτερίας:

"Το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης ταυτίζεται με τους τρομοκράτες"

Σ' αυτό παίζει ρόλο και χρήση των χημικών και βιολογικών όπλων, που υποτίθεται έχουν πέσει στα χέρια των "τρομοκρατών". Σαν κίνημα για την οικολογική γεωργία, αλλά και σαν συστατικό του κινήματος της "αντιπαγκοσμιοποίησης", δεν έχουμε να κάνουμε τίποτε μ' αυτόν τον πόλεμο.

Δεν μας απασχολούν τα "αντίποινα", δεν είμαστε στόχοι της "διεθνούς τρομοκρατίας", δεν καταφεύγουμε στη βία, εκτός και αν μας χτυπούν και πρέπει να αντισταθούμε. Έτσι και αλλιώς η παγκοσμιοποίηση αποπνέει από όλους τους πόρους της ανασφάλεια, βία, τρόμο, θάνατο.

Όχι λοιπόν στον πόλεμο και την "παγκοσμιοποίηση του τρόμου".

Το κείμενο των Ζαπατίστας που παρατίθεται παρακάτω (ή παραπάνω ή δίπλα;), δίνει μια απάντηση για την έξοδο απ' αυτόν και τους επερχόμενους πολέμους (γιατί μετά το Αφγανιστάν ποιος θα έχει σειρά;).

"Οι σημερινές επιθέσεις ήταν πράξεις μεγάλης βαρβαρότητας. Όσον αφορά όμως τον αριθμό των θυμάτων, δεν πλησιάζουν καν το επίπεδο άλλων επιθέσεων όπως, για παράδειγμα, το βομβαρδισμό που διέταξε ο Κλίντον, χωρίς αξιόπιστα επιχειρήματα, εναντίον του Σουδάν, καταστρέφοντας τις μισές φαρμακευτικές προμήθειες της χώρας και σκοτώνοντας, πιθανώς δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους...."

Αναφέρομαι στο Σουδάν, για να μην μιλήσω για άλλες περιπτώσεις, πολύ χειρότερες, που εύκολα τώρα έρχονται στο μυαλό μου. Αλλά, αυτό που συνέβη σήμερα ήταν, δίχως αμφιβολία, ένα φρικιαστικό έγκλημα. Τα βασικά θύματα ήταν, όπως συμβαίνει συνήθως, απλοί εργαζόμενοι άνθρωποι.... Το σημερινό έγκλημα είναι ένα δώρο στους σκληροπυρηνικούς εθνικοφρονες - σε κείνους δηλαδή, που ελπίζουν να χρησιμοποιήσουν βία για να ελέγξουν τον (όποιο) χώρο τους".

Noam Chomsky
Καθηγητής στο MIT (ΗΠΑ)

Στοπ στον πόλεμο και στο ρατσισμό. Για μια ακόμη φορά ο παγκόσμιος πόλεμος απειλεί την ανθρωπότητα. Τα γεγονότα της περασμένης 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ και η πολεμοχαρής απάντηση της κυβέρνησης αυτής της χώρας βαθιάίνουν και επιδεινώνουν τη σχεδόν μόνιμη κατάσταση πολέμου που απειλεί τους λαούς στους οποίους οι κυρίαρχοι επιβάλλουν την πολιτική και οικονομική εξουσία τους.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις σε πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών συγκλόνισαν τον κόσμο. Η σοβαρότητα των επιθέσεων είναι ακόμη πιο μεγάλη και τρομερή με δεδομένο τον αριθμό των θυμάτων αθώων πολιτών. Τίποτε δεν τις δικαιώνει.

Τώρα, πάνω στον πόνο των θυμάτων, οι άνθρωποι της εξουσίας και του χρήματος, οι έμποροι του πολέμου, θέλουν να οικοδομήσουν μια νομιμότητα που δεν έχουν, ρίχνοντας όλη τη στρατιωτική τους δύναμη ενάντια σε έναν απροσδιόριστο εχθρό, στοχεύοντας έθνη κατεστραμμένα από τους πολέμους και τις οικονομικές πολιτικές που έχει επιβάλει η άδικη παγκόσμια αταξία, έθνη των οποίων ο πληθυσμός ήταν εκείνος που πάντα υπέφερε από τις συνέπειες.

Και αυτή τη φορά, φαίνεται ότι οι βορειοαμερικάνικοι πυράνιοι υψηλής τεχνολογίας δεν θα αποτελέσουν εξαίρεση: οι λαοί θα συνεχίσουν να είναι τα θύματα αυτής της εκδικητικής σταύροφορίας. Επιπλέον, η απειλή και μόνο στρατιωτικών επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν, είδε τα πρώτα της θύματα: τις χιλιάδες εκείνων που ξεριζώθηκαν από την καθημερινή τους ζωή και προσπαθούν να επιζήσουν, εγκλωβισμένοι στα σύνορα.

Όπως πάντα οι λίγοι, οι προνομιούχοι θέλουν να διαιρέσουν την ανθρωπότητα για να επιπλεύσουν αυτοί. Όπως έφεραν αντιμέτωπους του λαούς ενός έθνους εναντίον άλλου, τώρα θέλουν να βαθύνουν τη διαίρεση χρησιμοποιώντας σαν μέσο τα φυλετικά μίσση για να κρίνουν τα πραγματικά συμφέροντα των ισχυρών: να ελέγξουν ολοκληρωτικά ολόκληρες περιοχές του πλανήτη και τις φυσικές πηγές τους. Για το λόγο αυτό σιγματίζουν όλους τους αραβικούς λαούς και όσους ασπάζονται τη μουσουλμανική θρησκεία και κουλτούρα, σαν να ήταν όλοι εγκληματίες.

Αλλά η στρατιωτική, οικονομική, πολιτική και ιδεολογική επίθεση των κυρίαρχων του πολέμου, δεν θα κατευθυνθεί μόνο ενάντια στους αραβικούς λαούς.

"Οφθαλμόν αντί οφθαλμού..."

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΘΑ ΜΕΙΝΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΤΥΦΛΟΙ!...

Κατευθύνεται επίσης ενάντια σε όλους εκείνους που αρνιόμαστε να παραμείνουμε υποταγμένοι στην παγκόσμια αταξία που θέλουν να διατηρήσουν οι μεγάλοι κυρίαρχοι του χρήματος και οι κυβερνήσεις που είναι στην υπηρεσία τους.

Σε όλα τα μέρη του κόσμου, η δεξιά επωφελείται για να χτυπήσει τα λίγα πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα που απομένουν και που έχουν κατακτηθεί με αναρίθμητους λαϊκούς αγώνες.

Με την απόλυτη μορφή του "όποιος δεν είναι μαζί μου είναι εναντίον μου", η ιμπεριαλιστική αστυνομία και οι εθνικοί εταίροι της, χτυπούν όλους όσους θεωρούν αντιπολίτευση στο δικό τους τρόπο σκέψης και δράσης.

Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, μέσα στις ίδιες της Ηνωμένες Πολιτείες: θέλουν ο βορειοαμερικανικός λαός να τους υποστηρίξει στην νέα πολεμική τους περιπέτεια. Για το λόγο αυτό χειραγωγούν το λαϊκό αίσθημα και θέλουν να υποτάξουν τους βορειοαμερικάνους πολίτες που δεν θέλουν περισσότερους πολέμους, περιορίζοντας τα πολιτικά και δημοκρατικά δικαιώματα.

Παρόμοια είναι και η περίπτωση της χώρας μας, όπου η μεξικανική κυβέρνηση δείχνεται δουλκή και πρόθυμη να υποστηρίξει χωρίς όρους τον πολεμικό πυρετό της

κυβέρνησης Μπους, χωρίς να παίρνει υπόψη της το χαρακτήρα του πολέμου και αδυνατίζοντας, ακόμη περισσότερο, αν αυτό είναι δυνατόν, την εθνική κυριαρχία.

Αυτό που δείχνει καθαρά η νέα διάσταση της παγκόσμιας κρίσης, είναι ότι αυτός ο κόσμος, έτσι όπως τον ζούμε, είναι ανυπόφορος. Έτσι όπως είναι, δεν έχει μέλλον. Είναι ανάγκη να τον αλλάξουμε να τον επαναφέρουμε, να τον φτιάξουμε εξ αρχής. Πιστεύουμε ότι ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός. Ο πόλεμος, η τρομοκρατία της μιας ή της άλλης πλευράς, δεν είναι ο δρόμος.

Ο δρόμος της ελπίδας για τη ζωή και την ανθρωπότητα, είναι ένας δρόμος με δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Όχι στον πόλεμο! Όχι στις επιθέσεις εναντίον των πολιτικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων μας! Όχι στο ρατσισμό και τον αποκλεισμό! Ναι στην πάλη για την ανθρωπότητα, ενάντια στον νεοφιλελευθερισμό! Για έναν κόσμο που χωράνε όλοι οι κόσμοι!

Εθνική Συντονιστική Επιτροπή
Ζαπατιστικό Μέτωπο για την
Εθνική Απελευθέρωση
Τλαχάλα, Μεξικό
23 Σεπτεμβρίου 2001

Για την κακία μας θα τιμωρηθούμε στον άλλο κόσμο όπως λένε αλλά για την ηλιθιότητα μας θα πληρώσουμε εδώ.
(Σοπενχάουερ)

Ο Χημικός πόλεμος δεν θα αρχίσει, γιατί απλά ποτέ δεν σταμάτησε

Επιμέλεια Γιάννης Παζάρας

"Η **"ανάπτυξη"** έγραφε σε ανύποπτο χρόνο ο Ζιλμπέρ Ριστ (Le développement: Histoire d'une croyance occidentale, Presse de Sciences, 1996) μοιάζει με ένα νεκρό άστρο, που βλέπουμε ακόμα το φως του, ακόμα κι αν έχει σβήσει από καιρό και για πάντα"

Αν αυτό λοιπόν ισχύει για την **"ανάπτυξη"** με την πιο ανθρωποκεντρική της έννοια, αυτή που η δικτατορία της αγοράς εισήγαγε στις νεώτερες ανθρώπινες κοινωνίες εκτιμώντας την ως αποτελεσματικότερο διαχειριστικό εργαλείο σε σχέση με την ωμή επιβολή βίας και την οποία (ανάπτυξη) φρόντιζαν πάντα οι διαχειριστές της να εξωραϊζουν, προβάλλοντας, τις φανταστικές έννοιες της **"προόδου"**, της επιστήμης και της τεχνικής είναι λογικό που παρ' όλες τις προσπάθειες τους δεν κατάφεραν ούτε για μια στιγμή να πείσουν το σύνολο της κοινωνίας πως η ποιότητα της ζωής και η πραγματική πρόοδος είναι δυνατόν να ταυτίζεται με την κάθε χυδαία νεότερικότητα / εμπόρευμα.

Αντιστάσεις πάντα υπήρχαν. Να ο πραγματικός πόλεμος και να η μήτρα όλων των πολέμων!

Θα ήταν αλίθανο αυτή η κατάρα της ανθρώπινης φύσης να μην εκμεταλλευτεί και το πιο ευαίσθητο σημείο της φυσικής μας ύπαρξης: τη βάση της διατροφής.

Αρκετά νωρίς - πολύ νωρίτερα από τη λεγόμενη **"πράσινη επανάσταση"** - οι κοινωνικοί προαγωγοί και το νεότερο πλέον εκλεπτυσμένο παραγωγό τους: **"επικοινωνιολόγοι / διαφημιστές"**, διέκριναν την εμπιστοσύνη με την οποία αντιμετωπίζει η πλειοψηφία των σύγχρονων ανθρώπων τη νέα κάθε φορά **"επιλογή"** που σα δόλωμα μας προσφέρεται μια και η ικανότητα μας

να προσεγγίσουμε την ολιστικότητα, το: **"γιατί";**, το: **"τι γίνεται από κει και πέρα;"**, τον πυρήνα με δύο λόγια της οικολογικής σκέψης έχει θαφτεί κάτω από τόνους εμπορευμάτων και απατηλών υποσχέσεων περί ανέξοδης ευτυχίας και υλικής ευημερίας

Η φιλοσοφία - το βασικό όπλο του εχθρού - συμπυκνώνεται στη φράση του Σαραντη Καργακον (**"Προβληματισμοί"**, 1989): **"το αναλφάβητο άτομο μπορεί να το πείσεις αρκεί να του δείξεις, όχι να του αποδείξεις"** γνωρίζοντας, πως κάθε υλικό η διανοητικό εργαλείο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εξίσου για το καλό όπως και για το κακό (για τη Burson - Marsteller π.χ. συμβουλάτορα πολλών εταιριών, μεταξύ των οποίων και της Monsanto ισχύει το: **"προκειμένου να πετύχουμε το πέρασμα από τον αποτελεσματικό πολιτικό συνομιλητή στον αποτελεσματικό δημόσιο επικοινωνιολόγο, είναι σημαντικό να μετακινηθούμε από τις επί της ουσίας συζητήσεις στις ιστορίες"** (Βλ. Επικοινωνιακό πρόγραμμα της EUROPABIO, Ν.Σ. τ. 18) Αυτό το λένε **"ενημέρωση"**).

Τα πράγματα φαίνεται να σχεδιάζονται έτσι ώστε το ένα πλήγμα να εμφανίζει σαν αναγκαίο βήμα, σαν φυσική συνέπεια, το πέρασμα μας στο επόμενο και το κάθε επόμενο, φορτωμένο με όλες τις ελπίδες μας για κάτι καλύτερο, να φαίνεται σαν η μοναδική λύση για τα προβλήματα του παρελθόντος. Πρέπει κάποτε να αναρωτηθούμε: Είμαστε τυφλοί ή ηλίθιοι; Ή μήπως και τα δύο;

Ο χημικός πόλεμος: μερικά από τα γνωστά επεισόδια που δεν προβάλλουν τα Μ.Μ.Ε.

• Κατά τη διάρκεια των 30 τελευταίων

ετών υπάρχει τρομακτική αύξηση στις ύπουλες παιδικές εγκεφαλικές βλάβες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται μαθησιακές δυσκολίες, αντισμός και προβλήματα συγκέντρωσης. Γνωρίζοντας ότι κατά την 4η εβδομάδα της εγκυμοσύνης ο ανθρώπινος εγκέφαλος αυξάνεται με ρυθμό 4.000 κυττάρων / δευτερόλεπτο, συνειδητοποιούμε το πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει ένα καθαρό βιολογικά περιβάλλον ώστε να επιτευχθεί η άριστη ποιότητα ανάπτυξης του εγκεφάλου. Ερευνητές στο Τμήμα Φαρμακολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Duke (B. Καρολίνα) πειραματίστηκαν με νεογνήντα (10 ημερών) πειραματόζωα στα οποία χορήγησαν τη δραστική ουσία chloirpyrifos που περιέχεται στο εντομοκτόνο Dursban. Οι δόσεις ήταν υποτοξικές έτσι ώστε να μη προκληθούν θάνατοι ή εμφανείς επιδράσεις στην ανάπτυξη. Παρατηρήθηκε σημαντική αναστολή της σύνθεσης DNA σε όλα τα τμήματα του εγκεφάλου μέσα σε τέσσερις ώρες από την έναρξη του πειράματος. Το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι το chloirpyrifos χτυπά τον εγκέφαλο κατά την κρίσιμη περίοδο πολλαπλασιασμού των κυττάρων δημιουργώντας τελικά κυτταρικές και συναπτικές (στις νευρικές συνάψεις) παρεκκλίσεις ή αλλοιώσεις συμπεριφοράς. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι οι 10 πρώτες μέρες των νεογνήνων πειραματόζωων αντιστοιχούν από άποψη νευροανάπτυξης με το τελευταίο τρίμηνο της ανθρώπινης εγκυμοσύνης (K.D. Whitney, F.J. Seidler, T.A. Slotin, Toxicology and Applied Pharmacology 134, 1995).

• Χιλιάδες θάνατοι εμβρύων σημειώνονται κάθε χρόνο σε όλες τις χώρες (19.000 στις ΗΠΑ). Ερευνητές του πανεπιστημίου

Β. Καρολίνας και του Εθνικού Αντικαρκινικού Ινστιτούτου (NCI) ερευνήσαν πολλές τέτοιες περιπτώσεις θανάτων. Η έρευνα επικεντρώθηκε στην περίοδο μεταξύ 3ης και 8ης εβδομάδας μια και αυτή είναι η κρίσιμη περίοδος σχηματισμού οργάνων και άκρων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπάρχει διπλάσια πιθανότητα αποβολής εάν η μητέρα ζει σε απόσταση μικρότερη του 1 μιλίου (1609 μέτρα) από αγροτική περιοχή στην οποία γίνεται χρήση οργανοφωσφορικών, πυρεθροειδών, καρβαμιδικών ή οργανοχλωριωμένων παρασιτοκτόνων (Erin M Bell, Irva Hertz - Picciotto, James J. Beaumont, *Epidemiology* 12, 2001) (Σημ. Πόσο συχνά γίνεται χρήση αυτών των ουσιών σε σχολεία, χώρους εργασίας, σπίτια και δημόσιους χώρους;).

● Προγενέστερη έρευνα (*Epidemiology*, 10, 1999) έδειξε ότι αυτοί οι κίνδυνοι αυξάνονται κατά 70% εάν η μητέρα από τον 1ο προ της σύλληψης μήνα και κατά το πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης ζούσε σε απόσταση 1/4 του μιλίου (περ. 400 μέτρα) από σημείο όπου γίνεται χρήση αυτών των παρασιτοκτόνων.

● Μια από τις μεγαλύτερες έρευνες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα έδειξε ότι η χρήση παρασιτοκτόνων γύρω από σπίτια μπορεί να υπερδιπλασιάσει την πιθανότητα ανάπτυξης παιδικού νευροβλαστώματος.

Τον νευροβλάστωμα αντιπροσωπεύει το 10% περίπου του συνόλου των παιδικών καρκίνων (παιδιά κάτω των 15 ετών). Είναι μια πολύ σοβαρή μορφή καρκίνου και το 60% περίπου των μεγαλύτερων του ενός έτους παιδιών που θα αναπτύξει νευροβλάστωμα θα πεθάνει πριν κλείσει τα

τρία χρόνια ακόμα και αν υποβληθεί σε ακτινοβολίες ή χημειοθεραπεία. Στην έρευνα συνεργάστηκαν 7 πανεπιστήμια και Νοσοκομείο προσπαθώντας να προσδιορίσουν σε ποια βαθμό χρήση παρασιτοκτόνων μπορεί να αυξήσει την πιθανότητα

στό ότι περιέχουν διοξίνη (*Epidemiology* 12, 2001).

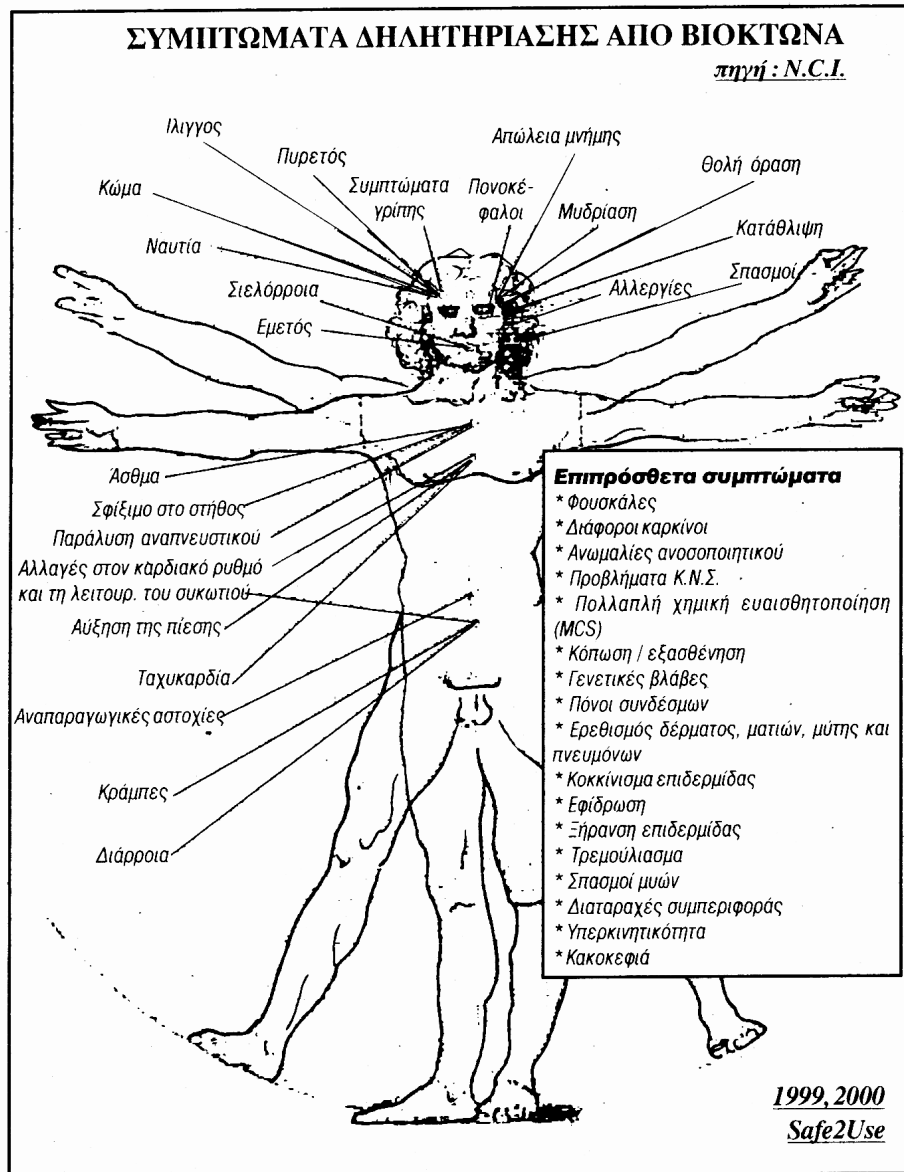
● Τα παιδιά που έχουν εκτεθεί σε εντομοκτόνα οικιακής χρήσης και σε επαγγελματικές μεθόδους απεντόμωσης είναι από

τρεις έως επτά φορές πιθανότερο να αναπτύξουν non-Hodgkin λέμφωμα (NHL) σε σχέση με παιδιά που δεν έχουν εκτεθεί. Η έρευνα έδειξε ότι ο κίνδυνος ανάπτυξης παιδικού NHL ήταν παρόμοιος είτε η έκθεση γινόταν προγενετικά (έκθεση της μητέρας) είτε μετά τη γέννηση. Το λέμφωμα (lymphoma) είναι η τρίτη πιο κοινή κακοήθεια, παρατηρούμενη σε ποσοστό 21,7% των παιδιών ηλικίας 15 ετών (*Cancer* 89, 2000).

● Οι θάνατοι λόγω Parkinson (προοδευτική και μη θεραπευόμενη εκφυλιστική ασθένεια του εγκεφάλου) είναι περισσότεροι σε αγροτικές περιοχές (Ritz B., Yu F. Τμήμα επιδημιολογίας, Σχολή Δημ. Υγείας

UCLA Biochem. Soc Trans 28, 2000)

● Η ασθένεια Parkinson συνδέεται με τους συνδυασμούς παρασιτοκτόνων. Κατά την έρευνα διαπιστώθηκε ότι η χορήγηση του ζιζανιοκτόνου Paraquat είχε σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση συμπτωμάτων Parkinson. Καμία ουσία από μόνη της δεν προκάλεσε τις ίδιες αντιδράσεις. Ο νευρολόγος Dr. Eric Richfield διαπιστώνει ότι κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για την πορεία εμφάνισης συμπτωμάτων Parkinson με βάση την έκθεση στα χημικά "Δεν υπάρχει τρόπος να αθροίσουμε την έκθεση στους διάφορους παράγοντες (Deborah Cozy - Slechta, Πανεπιστημιακή

ανάπτυξης νευροβλαστώματος. Εξετάστηκαν 390 παιδιά με νευροβλάστωμα και 460 χωρίς (μάρτυρας). Επίσης εξετάστηκαν και οι δυο γονείς σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των παρασιτοκτόνων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η χρήση παρασιτοκτόνων μέσα και γύρω από το σπίτι αυξάνουν την πιθανότητα ανάπτυξης της ασθένειας κατά 60%. Όσο αφορά τα παρασιτοκτόνα εξωτερικής μόνο χρήσης ο κίνδυνος αυξήθηκε κατά 120% όταν τα εφαρμόζε η μητέρα στον κήπο και κατά 50% παραπάνω όταν τα χρησιμοποιούσε ο πατέρας (Σημ. Στα παρασιτοκτόνα εξωτερικής χρήσης συμπεριλαμβάνονται ζιζανιοκτόνα και μυκητοκτόνα που είναι γνω-

Σχολή Φαρμακολογίας Rochester, *Journal of Neuroscience*, 2000)

● Ο κίνδυνος εμφάνισης καρκίνου του προστάτη διπλασιάζεται στους χρήστες παρασιτοκτόνων. Η έρευνα έγινε στη Φλόριδα μεταξύ επαγγελματιών εφαρμοστών (Fleming LE, Bean JA, Rudolph M, Hamilton K. Τμήμα Επιδημιολογίας και Δημ. Υγείας, Πανεπιστήμιο Miami Occupational Environmental Medicine 56, 1999)

● Η διαβίωση σε αγροτικές περιοχές αυξάνει τον κίνδυνο καρκίνου στον εγκέφαλο. Η έρευνα έδειξε ότι ο συνολικός αριθμός καρκίνων διπλασιάστηκε για τους ανθρώπους που ζούσαν σε απόσταση μικρότερη από 800 περίπου μέτρα. Ένας εκπληκτικός 6,7/πλασιασμός του κινδύνου βρέθηκε για τη μορφή του καρκίνου του εγκεφάλου που είναι γνωστό σαν astrocytoma (Drs. A. Aschengran, D. Ozonoff, P. Coogan, R. Verina, T. Heeren, Τμήμα Επιδημιολογίας και Βιοστατιστικής Πανεπιστημιακή Σχολή Δημόσιας Υγείας Βοστώνης, *American Journal of Public Health* 86, 1996)

● Προβλήματα εμφανίζονται στο ανοσοποιητικό σύστημα μετά από χρήση Chlorpyrifos. Τα άτομα που ελέγχθηκαν, 12 τον αριθμό, εξετάστηκαν από το Τμήμα Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια και παρακολούθησαν επί 1-4,5 χρόνια μετά την εμφάνιση των συμπτωμάτων

Τα αρχικά συμπτώματα μοιάζουν αρχικά με της γρίπης και ακολουθεί χρόνια κόπωση, πονοκέφαλος, ίλιγγος, απώλεια μνήμης, αναπνευστικά προβλήματα, μυϊκοί πόνοι και πόνοι συνδέσμων καθώς και γαστροεντερικά προβλήματα. Παρατηρήθηκε επίσης αυτοανοσοποίηση, πράγμα που σημαίνει ότι εκτρεπόμενος από το φυσιολογικό οργανισμός, παράγει αντισώματα που προσβάλλουν τον ίδιο. 83% των ατόμων που εκτέθηκαν στο παρασιτοκτόνο βρέθηκαν να έχουν αυτοαντισώματα στο αίμα τους ενώ στην ομάδα ελέγχου το ποσοστό ήταν 15%. Καταλήγοντας, το chlorpyrifos μπορεί να θεωρηθεί σαν πιθανή ανοσοτοξίνη. (Jack D. Thrasher Ph D., Roberta Madison, Alan Boughton *Archives of Environmental Health* 48, 1993).

● Η εισπνοή παρασιτοκτόνων συνδέεται με τους καρκίνους εγκεφάλου και πνευμόνων. Μελέτη επί 3.827 χρηστών παρασιτοκτόνων που είχαν ασχοληθεί για περισσότερα από 20 χρόνια βρήκε να έχουν

τριπλάσια πιθανότητα ανάπτυξης καρκίνου του πνεύμονα. Η ίδια μελέτη έδειξε διπλάσια πιθανότητα ανάπτυξης καρκίνου του εγκεφάλου. Φάνηκε επίσης ότι χρειάζονται, περισσότερο από πέντε χρόνια προκειμένου να δημιουργηθεί η απαραίτητη ζημιά στη γενετική δομή για να αναπτυχθεί καρκίνος (*Journal of the National Cancer Institute* 71, 1983).

● Τα μυκητοκτόνα mancozeb και chlorothalonil έχουν καταταγεί από την Αμερικανική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (EPA) στην κατηγορία των "πιθανά" καρκινογόνων για τον άνθρωπο χημικών ουσιών επειδή βρέθηκε να προκαλούν καρκίνο στα ζώα (1)

Το Mancozeb όμως βρέθηκε ότι αντιδρά με το ηλιακό φως, σχηματίζοντας μια νέα ουσία την οποία η EPA κατατάσσει στα "γνωστά" για τον άνθρωπο καρκινογόνα! Το πολύ διαδεδομένο ζιζανιοκτόνο 2,4-D βρέθηκε ότι αυξάνει τον κίνδυνο ανάπτυξης καρκίνου στους λεμφαδένες των αγροτών κατά έξι φορές σε σχέση με το αναμενόμενο ως φυσιολογικό (1 *Newsweek* Mans 1988 2. *Science News* Σεπτ. 1986).

● Τα αποτελέσματα έρευνας δείχνουν ότι μερικά τουλάχιστον ζιζανιοκτόνα (Σημ. ελέγχθηκαν τα alachlor, Fluchloralin, dinoseb καθώς και το μυκητοκτόνο Maneb) όπως και οι πυρεθρίνες, τα οργανοφωσφορικά και καρβαμιδικά μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγή της συμπεριφοράς". Οι επιδράσεις των παρασιτοκτόνων στη δραστηριότητα στηρίζουν επίσης την υπόθεση ότι αυτές οι ουσίες μπορούν να επιδρούν στο Κεντρικό Νευρικό σύστημα. (Dr J.A. Mitchell, S. F. Long Τμήμα Φαρμακολογίας Πανεπιστήμιο Mississippi, *Neurotoxicology and Telatology*, 1989).

● Τα "αδρανή συστατικά" των χημικών σκευασμάτων είναι τα πλέον απόρρητα δεδομένα. Για χρόνια ολόκληρα η παρασκευαστρίες εταιρίες σκηνώνονται πίσω από τη έννοια του "εμπορικού μυστικού" και αρνούνται να δώσουν οποιεσδήποτε πληροφορίες γι' αυτά. Βασικά ο λόγος της μυστικότητας των αδρανών συστατικών είναι ένας: το συμφέρον. Ταξινομώντας τα παρασιτοκτόνα στη βάση των περιεχομένων δραστικών ουσιών καταλήγουμε να έχει η Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος των ΗΠΑ πληροφόρηση για 900 δρ. συστατικά τη στιγμή που κυκλοφορούν περισσότερα από 20.000 προϊόντα παρασιτοκτόνων Διάφοροι συνδυασμοί ανεβά-

ζουν αυτό τον αριθμό στις 60.000. (*Journal of Pesticide Reform*, 3, 1999).

● Αν και οι παρασκευαστές "εφοδιάζουν" την EPA με λίστες των συστατικών των προϊόντων η βάση δεδομένων της EPA περιέχει εκατοντάδες χημικά συστατικά που σημειώνονται στα "αγνώστου χημικής ονομασίας". Σε έρευνα που γινόταν από τον M.I. Youset και τους φοιτητές του στο πανεπιστήμιο Αλεξάνδρειας (Αίγυπτος) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Tromso (Νορβηγία) προέκυψαν ενδείξεις ότι το Roundap (glyphosate) ενδέχεται να είναι ύποπτο καρκινογένεσης. Η μελέτη δημοσιεύθηκε στο *Environment and Molecular Mutagenesis* Vol 31, 1998 και κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ένα απροσδιόριστο συστατικό στο εμπορικό σκεύασμα του Roundap προκαλεί γενετικές βλάβες στο σπυρτί και τα νεφρά πειραματόζωων. Οι ερευνητές συμπέραναν ότι χρειάζεται περισσότερη έρευνα προκειμένου να προσδιοριστεί το συστατικό που προκαλεί τη ζημιά, πλην όμως, "η ακριβής σύνθεση του μίγματος..... δεν είναι διαθέσιμη επειδή προστατεύεται από πατέντα" (*Organic Gardening*, Ιουλ. 2000).

Αρα θα πρέπει να βασιζόμαστε στην καλή πίστη των εταιριών:

Στις 13 Οκτ. 1997 σήμανε συναγεμιά από ομάδα επιστημόνων που συμμετείχαν στην Τρίτη Συνάντηση για τη Βιοασφάλεια (Καναδάς). Υπογράμμισαν ότι η νέα γενετικά τροποποιημένη Roundap Ready σόγια της Monsanto όταν ψεκάζεται με το Roundap παράγει περισσότερα οιστρογόνα. Για να πάρει την άδεια κυκλοφορίας η εταιρεία έχει δώσει μόνο τα δεδομένα αφέκαστων φυτών (όπου φυσικά οι συγκεντρώσεις ήταν χαμηλές). Λόγω έλλειψης δεδομένων για τα ψεκασμένα φυτά.... πήραν την άδεια κυκλοφορίας!

Η καταγγελία υπογράφηκε από τους:

Dr. Brian Goodwin, UK, Dr. Mae Wan Ho, UK, Dr. Hartmut Meyer, Germany, Dr. Peter Saunders, UK, Dr. Vandana Shiva, India, Dr. Ricarda Steinbrecher, UK, Dr. Beatrix Tappeser, Germany, Christine von Weizsacker, Germany

● Τα παρασιτοκτόνα μειώνουν τη γονιμότητα. Μη γόνιμοι άνδρες βρέθηκε ότι έρχονταν σε επαφή με εργασίες όπου εμπλέκονταν παρασιτοκτόνα 10 φορές πιο συχνά απ' ότι η ομάδα ελέγχου (γόνιμοι). (Dr. Hein Stokum, Ινστιτούτο Γονιμότητας (I.S.T.) Βιέννη, Αυστρία).

Το φυσικό μεταλλάσσεται σε εφιάλτη. Έρευνα του πανεπιστημίου της Ν. Υόρκης (The Gene Exchange, Union of Concerned Scientists, 1998) δείχνει ότι οι Β.Τ. (προερχόμενες από το Βάκιλλο Θουριγικιένσις) τοξίνες από γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες (Β.Ι. - βαμβάκι, Β.Τ. καλαμπόκι κ.λ.π.) συσσωρεύονται στο έδαφος. Δεν χάνονται αλλά δεσμεύονται στα σύμπλοκα αργίλλων και χονμικών οξέων.

Η δεσμευμένη Β.Τ. τοξίνη σε αντίθεση με τη φυσική, δεν αποδόμείται από τους εδαφικούς μικροοργανισμούς ούτε χάνει την ικανότητα της να σκοτώνει έντομα. Τυπικά, οι τοξίνες που παράγονται στη φύση από το *Bacillus Thuringiensis* αλλά και τα σκευάσματα που παράγονται από αυτόν δεν είναι ενεργές διότι βρίσκονται σε ανενεργή μορφή (προ - τοξίνες). Για να καταφέρει να σκοτώσει το έντομο η προ - τοξίνη πρέπει να διαλυθεί στο στομάχι του και να κοπεί από ένζυμα που τροποποιούν τις πρωτεΐνες (πρωτεάσες) απελευθερώνοντας έτσι τη δραστική τοξίνη. Αντίθετα η τοξίνη που παράγεται από τα γενετικά τροποποιημένα φυτά βρίσκεται από την αρχή στην ενεργή της μορφή. Οργανισμοί που λόγω φυσιολογίας δεν προσβάλλονταν μέχρι σήμερα από την τοξίνη του Β.Τ. θα είναι τα θύματα της νέας τεχνολογίας.

• Το Roundap (δρ. ουσία glyphosate) θεωρείται η ατμοσφαιρική της Monsanto και οι καινούριες, γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες που είναι ανθεκτικές σ' αυτό αναμένεται να λύσουν τα χέρια των αγροτών και να πολλαπλασιάσουν τη χρήση του (Στη Ν. Ζηλανδία έχει κατατεθεί αίτηση για αύξηση του ορίου υπολειμμάτων κατά 200%, από 0,2 mg σε 20). Η εταιρεία το διαφημίζει σαν: "Το ζιζανιοκτόνο που μπορεί να εξαφανίσει ζιζάνια και ανεπιθύμητα φυτά με υψηλό βαθμό περιβαλλοντικής ασφάλειας".

Η αλήθεια όμως είναι ότι:

1. Ο τρόπος δράσης του δεν είναι μέχρι σήμερα γνωστός U.S. EPA. Office of Pesticide Programs. Special Review and Reregistration Division. 1993. Reregistration eligibility decision (RED): Glyphosate, Washington, D.C. (September).

2. Δύο από τα τρία αρωματικά αμινοξέα στην σύνθεση των ολοίων επεμβαίνει είναι απαραίτητα συστατικά της ανθρώπινης διατροφής. Metzler, D.E. 1977. Biochemis-

try: The Chemical reactions of living cells. New York, NY: Academic Press.

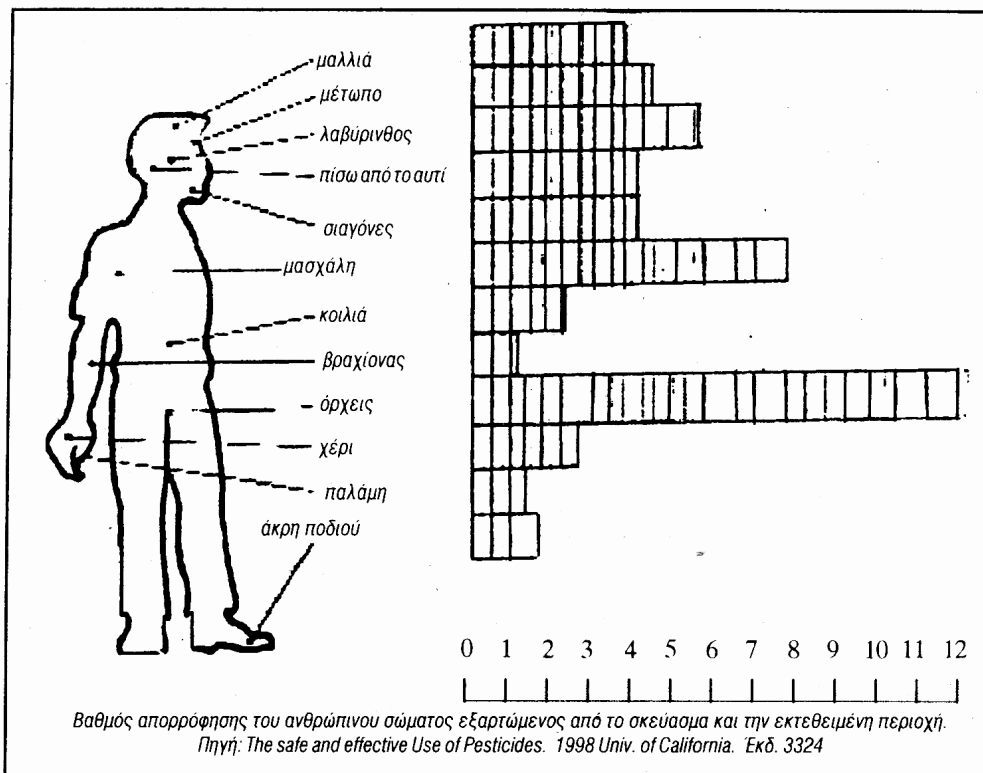
3. Διαπιστώθηκε ότι επεμβαίνει και σε μη ποτογενόμενους βιοχημικούς κύκλους. Su, L.Y. et al. 1992. The relationship of glyphosate treatment to sugar metabolism in sugarcane: New physiological insights. J. Plant Physiol. 140.

4. Επιδρά σε ενζυμικά συστήματα ανθρώπων και ζώων. Hietanen, E., K. Linnainmaa, and H. Vainio. 1983. Effects of phenoxy herbicides and glyphosate on the hepatic and intestinal biotransformation ac-

and pulmonary toxicology of the surfactant used in Roundup herbicide. Proc. West. Pharmacol. Soc. 34

7. Επιδρά στο κυκλοφοριακό σύστημα. Tai, T. 1990. Hemodynamic effects of Roundup, glyphosate and surfactant in dogs. Jpn. J. Toxicol. 3 (1) The International Labour Organization. 1994. Glyphosate. Environmental Health Criteria #159. Geneva, Switzerland.

8. Ερεθίζει τα μάτια. World Health Organization, United Nations Environment Programme, the International Labour Or-

tivities in the rat. Acta Pharma. et Toxicol. 53.

5. Οι τοξικολογικές μελέτες γίνονται στη δραστική ουσία και έτσι δεν μπορούν να διαγνωσθούν οι επιπτώσεις των συνεργών ουσιών. U.S. Dept. of Agriculture. Forest Service. Pacific Northwest Region. 1994. Glyphosate herbicide information profile. (October).

6. Τα εμπορικά σκευάσματα του glyphosate είναι περισσότερο τοξικά από τη δραστική ουσία. Οι μελέτες έδειξαν ότι ο συνδυασμός δραστικού και συνεργού ουσίας προκάλεσαν το θάνατο των πειραματόζωων στο 1/3 της δόσης που απαιτούνταν για το θάνατο τους από το καθαυτό ξεχωριστά Martinez, T.T., W.C. Long, and R. Hiller. 1990. Comparison of the toxicology of the herbicide Roundup by oral and pulmonary routes of exposure. Proc. West. Pharmacol. Soc.

Martinez, T.T. and K. Brown. 1991. Oral

ganization. 1994. Glyphosate. Environmental Health Criteria #159. Geneva Switzerland.

9. Ερεθίζει το δέρμα Agriculture Canada. Food Production and Inspection Branch. Pesticides Directorate. 1991. Discussion document: Pre - harvest use of glyphosate. Ottawa, Ontario, Canada. (November 27).

10. Εκδηλώνει οξεία τοξικότητα στον άνθρωπο (γαστρεντερικοί πόνοι, εμετός, υγρό στους πνεύμονες) πνευμονία, απώλεια αισθήσεων, καταστροφή ερυθρών κυττάρων. Sawada, Y., Y. Nagai, M. Ueyama, and I. Yamamoto. 1988. Probable toxicity of surface - active agent in commercial herbicide containing glyphosate. Lancet I (8580)

11. Προκαλεί βλάβες στα νεφρά. Tominack, R.L. et al. 1991. Taiwan National Poison Center : Survey of glyphosate - surfactant herbicide ingestions. Clin. Toxicol. 29 (1).

Temple, W.A. and N.A. Smith. 1992. Glyphosate herbicide poisoning experience in New Zealand. *N.Z. Med. J.* 105

Menkes, D.B., W.A. Temple, and I.R. Edwards. 1991. Intentional self-poisoning with glyphosate - containing herbicides. *Human Exp. Toxicol.* 10

12. Εκζέματα σε χέρια και πόδια. Temple, W.A. and N.A. Smith. 1992. Glyphosate herbicide poisoning experience in New Zealand. *N.Z. Med. J.* 105

13. Χρόνια τοξικότητα σε πειραματόζωα. Υπερανάπτυξη κυττάρων του σπληνίου ή θάνατός τους. Ερεθισμός νεφρών. World Health Organization, United Nations Environment Programme, the International Labour Organization. 1994. Glyphosate. *Environmental Health Criteria #159.* Geneva Switzerland.

Καρκινογένεση σε πειραματόζωα

14. Καρκίνος του θυρεοειδούς στα θηλυκά. U.S. EPA. Office of Pesticides and Toxic Substances. 1983. Glyphosate; Lifetime feeding study of glyphosate in Sprague-Dawley rats; a preliminary addendum to review dated 1/18/83. Washington, D.C.

15. Σπάνιες μορφές όγκων στα νεφρά. U.S. EPA. Office of pesticides and Toxic Substances. 1985. Glyphosate Q Evaluation of Kidney tumors in male mice. Chronic feeding study. Washington, D.C.

16. Όγκοι σε πάγκρεας και σπκώτι U.S. EPA. Office of Pesticides and Toxic Substances. 1991. Second peer review of glyphosate.

Μεταλλαξογένεση

17. Στη μίγα των φρούτων βρέθηκε 3-6 φορές μεγαλύτερη συχνότητα θανατηφόρων μεταλλάξεων στα έντομα που εκτέθηκαν Kale, P.G. et al. 1995. Mutagenicity testing of nine herbicides and pesticides currently used in agriculture. *Environ. Mol. Mutagen* 25

18. Στα κύτταρα της ρίζας βολβών διαπιστώθηκε αύξηση των κυτταρικών ανωμαλιών Goltenboth, F. 1997. The effect of glyphosate and ametryn on the root tip mitosis of water hyacinth. *Proc. Asian Pac. Weed Sci 6th Conf.* 2.

Επιδράσεις στην αναπαραγωγή σε πειραματόζωα

19. Μειώνεται ο αριθμός σπερματοζωαρίων και μεγαλώνει ο οιστρικός κύκλος. U.S. Dept. of Health and Human Services. NTP technical report on toxicity studies of glyphosate (CAS No. 1071-83-6) National

Toxicology Program.

Τοξικολογία των κύριων μεταβολιτών

20. Από τις έρευνες διαπιστώθηκε η ύπαρξη ενός μεταβολιτή του αμινομεθυλφωσφονικού οξέος (AMPA). World Health Organization, United Nations Environment Programme, the International Labour Organization. 1994. Glyphosate. *Environmental Health Criteria #159.* Geneva Switzerland. Αν και το AMPA χαρακτηρίζεται ως χαμηλής τοξικότητας U.S. EPA. Office of Pesticides and Toxic Substances: 1986. Guidance for the reregistration of pesticide products containing glyphosate as the active ingredient. Washington, D.C. έχουν διαπιστωθεί πολλά τοξικολογικά προβλήματα (καθυστερήσεις στην αύξηση βάρους, αύξηση της οξύτητας της ουρίνης, αυξημένη δραστηριότητα ενός ενζύμου, μείωση του βάρους σπληνίου, έντονη κυτταρική διαίρεση σε διάφορους ιστούς)

21. Το AMPA είναι περισσότερη ανθεκτικό το περιβάλλον από το glyphosate. Βρέθηκε ότι η περίοδος ημιζωής του (ο χρόνος για να μείνει η μισή της αρχικής του ποσότητας) κυμαίνεται μεταξύ 119 και 958 ημερών. World Health Organization, United Nations Environment Programme, the International Labour Organization. 1994. Glyphosate. *Environmental Health Criteria #159.* Geneva Switzerland.

Οι δοκιμές που έγιναν προκειμένου να πάρει άδεια κυκλοφορίας το glyphosate συνδέεται με απαράδεκτες πρακτικές. Το 1983 η EPA ανακοίνωσε δημόσια ότι έλεγχος που είχε γίνει το 1976 αποκάλυψε "σοβαρές ελλείψεις και ανακρίβειες" στις τοξικολογικές μελέτες που είχαν γίνει από τα Industrial Biotest Laboratories (IBL). Στα προβλήματα περιλαμβάνονταν "αμέτρητοι θάνατοι πειραματόζωων που δεν είχαν αναφερθεί", "κατασκευασμένοι πίνακες δεδομένων" και "συστηματική νόθευση δεδομένων". U.S. Congress. House of Representatives. Committee on Government Operations 1984. Problems plague the Environmental Protection Agency's pesticide registration activities. House Report 98-1147. Washington, D.S.: U.S. Government Printing Office.

Η IBT ήταν ένα από τα μεγαλύτερα εργαστήρια που έκαναν υποστηρικτικές μελέτες για την έκδοση αδειών κυκλοφορίας φυτοφαρμάκων. Σ' αυτούς τους ελέγχους περιλαμβάνονταν και οι 11 από τις 19 μελέτες χρόνιας τοξικότητας. U.S. EPA Office of Pesticides and Toxic Substances. 1983. Summary of the IBT review program.

Washington, D.C. (July).

Το 1999 η EPA ανακάλυψε ότι τα εργαστήρια Craven που έκαναν συγκριτικές μελέτες για 262 εταιρίες μεταξυτων οποίων και η Monsanto έδιναν νοθευμένα αποτελέσματα. U.S. EPA. Communications and Public Affairs. 1991. Note to correspondents. Washington, D.C.

Στα κόλπα περιλαμβάνονταν "νόθευση των σημειώσεων στα εργαστηριακά βιβλία" και "επεμβάσεις στα επιστημονικά όργανα ώστε να πάρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα". U.S. EPA. Communications and Public Affairs. 1991. Press advisory. EPA lists crops associated with pesticides for which residue and environmental fate studies were allegedly manipulated. Washington, D.C. (March 29).

Ο ιδιοκτήτης των εργαστηρίων φυλακίστηκε για πέντε χρόνια και πλήρωσε 50.000 \$ πρόστιμο. Τα εργαστήρια Craven πλήρωσαν 15,5 εκατ. δολ.

● Γονίδια από γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα μπορούν να ανιχνευθούν στον εγκέφαλο. Κομμάτια τεχνητών γονιδίων από τρόφιμα βρέθηκαν σε εγκεφαλικά κύτταρα πειραματόζωων. (Dr. Walter Doefer, Institute of Genetics, Univ. of Cologne, *Journal of molecular Genetics and Genetics Vol.* 242, 1994)

Σε πολλές γενετικές τροποποιήσεις χρησιμοποιούνται προμότορες (φορείς) ώστε να σιγουρεύεται η λειτουργία του γονιδίου. Ένας απ' αυτούς τους φορείς είναι και ο ιός του μωσαϊκού του κοινουπιδιού (CMV).

Πώς θα βλέπατε την ιδέα των ιικών κομματιών DNA στα εγκεφαλικά κύτταρα νεογέννητων παιδιών;

Ο κατάλογος δεν είναι πλήρης αλλά κάπου πρέπει να σταματήσουμε. Το ζήτημα που μπαίνει είναι τι μένει για να μας τρομάξει από τους χημικούς πολέμους της τηλεόρασης. Μάθαμε να ζούμε με την πιο βρώμικη μορφή του πολέμου, αυτή που δεν νοιώθει ούτε την παραμικρή ανάγκη να κοτύπει τα κίνητρα της πίσω από ένα ιδεολογικό φερετζέ, αυτή που δεν καταλαβαίνει από ηθικούς κανόνες και για την οποία όπως φαίνεται δεν υπάρχουν ούτε Διεθνή Δικαστήρια. Αυτή η σύγχρονη ύβρις είναι η μεγαλύτερη ήττα της ελεύθερης και στοχαστικής κοινωνίας αν όχι ο προαναγγελθείς θάνατός της. Σκοτώνουμε τον πλανήτη ολόκληρο μόνο και μόνο για να ελπίζουμε ότι θα μας προσφέρουν ένα αυτοκίνητο που θα ξεφλήσουμε μετά από πέντε χρόνια. Χρεωνόμαστε ανέμελα και χαζοχαρούμενα όλους αυτούς τους θανάτους. Τελικά είναι αστείο και ανόητο το ανθρώπινο είδος.

Η Κλωνοποίηση και οι καινούριες ιδέες για τη ζωή

Γ. Κολέμπας

Οι επίδοξοι "ανθρωποκλωνοποιοί" Πάβος Ζαβός και Σεβερίνο Αντινόρι ανάγγειλαν, ότι το επόμενο διάστημα θα πραγματοποιήσουν τις πρώτες κλωνοποιήσεις του ανθρώπινου είδους. "Σίγουρα δεν θα μας σταματήσουν οι απαγορεύσεις σε ορισμένες χώρες" δήλωσαν στην ιταλική εφημερίδα "Ρεπούμπλικα". Φτάσαμε λοιπόν και σ' αυτό το σημείο, αφού πρώτα προηγήθηκε η χαρτογράφηση του ανθρώπινου γονιδιώματος.

Ο αγώνας δρόμου για τον έλεγχο και την εκμετάλλευση των γονιδίων μπήκε στους πιο αποφασιστικούς γύρους. Παρά τις οποιεσδήποτε αντιρρήσεις, έχουν μαζί τους ένα "συντριπτικό" επιχείρημα. "Η φύση είναι καλή, αλλά κάνει λάθη. Εμείς θα τη βοηθήσουμε να τα διορθώσει".

Οι αντιλήψεις για τη φύση, πραγματικά, έπαιξαν σημαντικό ρόλο σε κάθε χρονική στιγμή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η οργανωμένη κοινωνία έπρεπε να νοιώθει καλά για τις δραστηριότητες που κυριαρχούσαν κάθε φορά. Έπρεπε αυτές οι δραστηριότητες να βρίσκονται σε συμβατότητα με τη φυσική τάξη πραγμάτων. Να νομιμοποιούνται και να μην έρχονται σε αντίθεση με τις αντιλήψεις για την ουσία και το σχέδιο της φύσης. Η κοσμολογία δηλαδή έπρεπε να ταιριάζει και να εξηγεί την κυρίαρχη κοινωνική πραγματικότητα. Να τη δικαιολογεί και να την παρουσιάζει σαν αναπόφευκτη. Μ' αυτή την έννοια οι θεωρίες για τη φύση ήταν πάντα ανθρωποκεντρικές και εξυπηρετούσαν την αντίστοιχη οικονομική, κοινωνική και πολιτική οργάνωση της ανθρωπότητας. Αναπτυσσόταν κάθε φορά ένας πολιτισμός που διακήρυττε ότι έχει με το μέρος του τη φυσική τάξη. Το μοντέλο για τη φύση ήταν λοιπόν πάντα παρόμοιο με τον κόσμο, που δημιουργούσαν οι κρατούσες κοινωνικές συνθήκες, αντί να συμβαίνει το αντίθετο, δηλαδή η κοινωνία και οι δράσεις της να εντάσσονται συμβατά με τις λειτουργίες της φύσης.

Αυτό εξυπηρετούσε και νομιμοποιούσε τις κυρίαρχες τάξεις και ελίτ, ώστε να μην μπορούσε εύκολα να αμφισβητηθεί η κυριαρχία τους.

Έτσι, για παράδειγμα, στη Μεσαιωνική Εποχή η θεοκρατική αντίληψη για τη φύση (διατυπωμένη βασικά απ' τον Θωμά τον Ακινάτη), ταίριαζε απόλυτα με τους κοινωνικούς θεσμούς και τη δομή της μεσαιωνικής Ευρώπης (δουλοπάροικοι, ιππότες, γαιοκτήμονες - ηγεμόνες - πάπας).

Στη βιομηχανική εποχή η θεωρία της εξέλιξης του Δαρβίνου ταίριαζε και αυτή πολύ καλά με την καπιταλιστική κοινωνία που εδραιώθηκε. Παρείχε "επιστημονική" εγγύηση για την ορθότητα των σχέσεων ιδιοκτησίας και εργασίας και δικαιώνει το εργοστασιακό σύστημα με τον απάνθρωπο καταμερισμό εργασίας και τον άκραιο ανταγωνισμό διακηρύσσοντας ότι και στη φύση επικρατεί η ίδια διαδικασία. Ο νόμος της "φυσικής επιλογής" στη φύση, ταίριαζε με τον νόμο του "αόρατου χεριού" της αγοράς. Η επιβίωση των δυνατότερων και των πιο προσαρμοσμένων ειδών πήγαινε γάντι με την επικράτηση των πιο "δυνατών" (βλέπε πλουσίων) στην κοινωνία. Η εκμετάλλευση των φτωχών εργαζομένων στο εσωτερικό των χωρών, καθώς και η ιμπεριαλιστική εξάπλωση στο εξωτερικό, γινόταν αποδεκτή, αφού δεν ήταν παρά η έκφραση των "νόμων της φύσης".

Σήμερα, στην αυγή του 21ου αιώνα, όπου ο καπιταλισμός μπήκε στη φάση της λεγόμενης "παγκοσμιοποίησης", η οικονομία μετασχηματίζεται γρήγορα (τουλάχιστον στον "αναπτυγμένο" κόσμο) στη λεγόμενη "δικτυακή" και η κυρίαρχη κοινωνική δραστηριότητα οργανώνεται στη βάση των δικτύων και του κυβερνοχώρου.

Δεν πρέπει λοιπόν να μας εκπλήσσει το γεγονός ότι αυτή η εξέλιξη στην κοινωνία συνοδεύεται και από μια μεταβολή στην κοσμολογική αντίληψη. Οι "νόμοι" της φύσης επαναδιατυπώνονται για να ταιριάζουν

και πάλι στον τρόπο και τις αρχές που η σημερινή παγκοσμιοποιημένη οικονομία αντιμετωπίζει τον φυσικό κόσμο μέσω των νέων τεχνολογιών και ιδιαίτερα της βιοτεχνολογίας. Ο στόχος είναι και πάλι, να πεισθούν οι άνθρωποι γενικώς, ότι οι μέθοδοι, οι πρακτικές και τα προϊόντα της γενετικής μηχανικής δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η προέκταση των αρχών με τις οποίες η ίδια φύση λειτουργεί και άρα δεν μπορούν να αμφισβητηθούν γιατί είναι αναπόφευκτα.

Οι καινούριες θεωρίες που αρχίζουν και επικρατούν στην εξελικτική και αναπτυξιακή βιολογία διαμορφώνονται με βάση την πληροφορική, την κυβερνητική, την καινούρια φυσική και χημεία και τα καινούρια Μαθηματικά. Περιγράφουν μια φύση στην εξέλιξη της οποίας λαμβάνει δραστικά μέρος η νόηση (η ανθρώπινη φυσικά).

Μέχρι τώρα σ' αυτό που ονομαζόταν φυσική εξέλιξη η νόηση δεν έχει θέση. Από δω και πέρα όμως αναλαμβάνει να "διορθώσει" τα λάθη και να επιταχύνει την εξελικτική πορεία όλων των ειδών (συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου). Το επιστημονικό πλαίσιο για τη νέα προσέγγιση το προσφέρει, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, κύρια η κυβερνητική πληροφορική.

Οι έμβιοι οργανισμοί δεν αντιμετωπίζονται πλέον σαν ξεχωριστά όντα με μόνιμη μορφή, αλλά υπό διαμόρφωση (in formation). Το "είναι" τους περιοριοποιείται και στο κέντρο μπαίνει η διαδικασία του "γίνεσθαι". Αυτή η διαδικασία είχε να κάνει με συστήματα - πρότυπα, που βασιζόμενα στην έννοια της "επεξεργασίας", εξελίσσονται μέσω της θετικής "ανάδρασης", προς μια όλο και πιο αυξημένη πολυπλοκότητα της οργάνωσής τους. Αυτό απαιτεί βέβαια "συσσώρευση πληροφοριών". Πιο απλά: η εξέλιξη ορίζεται σαν μια βελτίωση της επεξεργασίας πληροφοριών απ' το αντίστοιχο είδος. Αν το είδος επεξεργάζεται με επιτυχία τις πληροφορίες, μέσω

της αρνητικής ανάδρασης οδηγείται σε στάση, μέσω της θετικής ανάδρασης οδηγείται με μετασχηματισμό (έννοιες της κυβερνητικής).

Η επιβίωσή του λοιπόν εξαρτάται απ' τη συλλογή πληροφοριών για το περιβάλλον και απ' την ανάλογη ανταπόκριση του πολύπλοκου δυναμικού συστήματός του, που κατευθύνεται απ' την υπολογιστική του ικανότητα. Έτσι η "επιλογή" μεταξύ των ειδών (Δαρβινική έννοια) οδηγεί προς μια αύξηση των "υπολογιστικών ικανοτήτων" (πληροφορική έννοια).

Μ' αυτή την έννοια, η φύση ανταποκρίνεται στην εικόνα του ηλεκτρονικού υπολογιστή και της πληροφορικής και παρά πέρα παραλληλίζεται με το νέο τρόπο, που οργανώνεται το εμπόριο και η δικτυακή οικονομία.

Όπως η επιβίωση στον παγκοσμιοποιημένο καπιταλιστικό κόσμο εξαρτάται απ' την ικανότητα πρόβλεψης και γρήγορης ανταπόκρισης στο ταχέως μεταβαλλόμενο εμπορικό περιβάλλον. Όπως οι επιχειρήσεις (οι μεγάλες) δεν λειτουργούν πλέον σαν ξεχωριστές οντότητες, που ανταγωνίζονται κύρια η μια την άλλη σ' ένα "Δαρβινικό περιβάλλον", αλλά βασίζονται στη δημιουργία εμπορικών σχέσεων μεταξύ τους μέσα σε πολύπλοκα υπολογιστικά δίκτυα. Όπως η αυξανόμενη κοινωνική πολυπλοκότητα απαιτεί όλο και μεγαλύτερη ταχύτητα επεξεργασίας πληροφοριών και ανάλογης αντίδρασης απ' τα άτομα και τους θεσμούς, για να μπορούν να σταθούν με επιτυχία. Έτσι και στη φύση λειτουργούν οι ίδιες δυνάμεις. Οι οργανισμοί, για να επιβιώσουν αυτοί και οι απόγονοί τους, πρέπει να επιδιώκουν την "αυτοοργάνωση" τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες με το περιβάλλον και ανταποκρινόμενοι στα νέα δεδομένα μέσω της θετικής ή αρνητικής ανάδρασης.

Οι καινούριες λοιπόν αντιλήψεις ταυτίζουν τη ζωή με την πληροφορία (όπως παλιότερα οι δαρβινικές αντιλήψεις ταύτιζαν τη ζωή με τον μηχανισμό). Αντικαθιστώντας τη δομή με τη λειτουργία και ανάγοντας τη λειτουργία σε ροή πληροφοριών, καταλήγουν στην εξέλιξη της ακεραιότητας των ειδών. Τα φυτά ή τα ζώα δεν είναι πλέον συγκεκριμένα ντομάτα ή μέλισσα, αλλά είναι ένα σύνολο πληροφοριών. Η ουσία τους εξαφανίζεται και μετατρέπονται σε "κωδικοποιημένα μηνύματα", που πρέπει να "αποκρυπτογραφηθούν".

Έτσι χάνεται η αυταξία της ζωής και

επιτυγχάνεται η αποθηκοποίησή της (κατ' άλλους η αποιεροποίησή της). Αφού δεν είναι παρά ένας κώδικας DNA, ένα πληροφοριακό πρότυπο, επιτρέπεται η παρέμβαση. Εξάλλου πως θα ήταν δυνατή η βιοτεχνολογική κατασκευή της ζωής και η παραγωγή διαγωνιδιακών οργανισμών για εμπορική εκμετάλλευση, αν δεν προωθούνταν η αμφισβήτηση της ιδέας ότι κάθε οργανισμός είναι μια διακριτή ύπαρξη με δική του ταυτότητα. Μόνο έτσι είναι δυνατή η μετατροπή των γονιδίων σε καινούριο εμπορικούς πόρους προς εκμετάλλευση.

Αν οι οργανισμοί είναι συστήματα πληροφοριών, μπορούν να αναπρογραμματι-

στούν σε ατελείωτους συνδυασμούς. Και επειδή κάθε καινούριο είδος θα είναι καλύτερα εφοδιασμένο με πληροφορίες απ' τον προκατόχό του, θα αποτελέσει αυτή η διαδικασία αστείρευτη πηγή κέρδους για τις εταιρείες βιοτεχνολογίας (όπως κάθε καινούριο τύπου κομπιούτερ είναι καλύτερο απ' αυτό που αντικαθιστά και έτσι δημιουργείται συνεχώς κέρδος για τις εταιρείες πληροφορικής). Ταυτόχρονα εμποδώνεται και η άποψη, ιδιαίτερα στις καινούριες γενιές, που μεγαλώνουν μπροστά στα κομπιούτερ, ότι η εξέλιξη της ζωής δεν είναι παρά η εξέλιξη της πληροφορίας. Και επειδή η πληροφορία δεν φθίρεται με το χρόνο, είναι και το κλειδί της αθανασίας.

Η προαιώνια χίμαιρα της ανθρωπότητας για την αθανασία εμπνέει και τους γενετιστές, που θέλουν να ασχοληθούν με την κλωνοποίηση του ανθρώπου. Η αντιγραφή των γενετικών πληροφοριών ενός ανθρώπου για τη συνέχισή του, μέσω των κλώνων του στο μέλλον, δημιουργεί πραγματικά την ψευδαίσθηση της αθανασίας.

Και μια κοινωνία που τρέφει μεγάλο σεβασμό στο δικαίωμα της κληροδότησης της ατομική ιδιοκτησίας στους κληρονόμους, γιατί θα πρέπει να έχει ενδοιασμούς στην κληροδότηση του ατομικού γονότυπου, μέσω της κλωνοποίησης; Απ' την άλλη επειδή η όλη διαδικασία μπορεί να εξασφαλίσει την "επανασχεδίαση" των γενετικών οδηγιών προς το "βέλτιστο", είναι δυνατόν να καταλήξει σε ένα νέο είδος "ευγονικής". Όταν φθάσουν στο σημείο, οι εταιρείες και τα εργαστήρια να προσφέρουν στους γονιούς τον γενετικό σχεδιασμό και την παρακολούθηση του εμβρύου μέχρι τον τοκετό, ώστε το παιδί να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές τους, τότε οι ευγονιστές θα είναι οι ίδιοι οι γονείς και όχι όπως παλιά ένας Χίτλερ.

Φανταστείτε όμως να μην αρέσει στα παιδιά το πρότυπο που τους διάλεξαν οι γονείς του (όπως συμβαίνει συνήθως). Και σήμερα βέβαια μπορεί να μην αρέσει σε πολλούς το σουλούπι τους, όμως τότε θα έχουν απέναντί τους τους υπεύθυνους. Τι μορφή άραγε θα πάρουν οι σχέσεις γονιών - παιδιών, όταν τα παιδιά θα ξέρουν τους υπεύθυνους του μοντέλου τους, που δεν θα αρέσει στα ίδια;

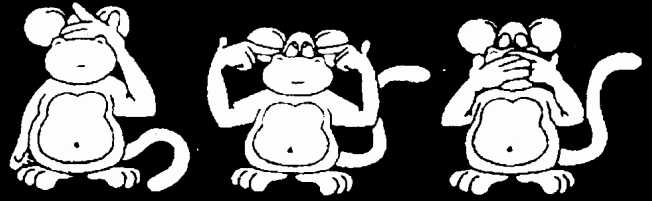
Αλλά και όταν πιθανά επικρατήσει ένα κοινωνικά αποδεκτό ευγονικό πρότυπο, τι θα γίνεται με τους ανθρώπους που δεν θα έχουν αυτή τη δυνατότητα και θα έχουν κάποιο "λάθος"; Γιατί ένα δεν θα είναι σίγουρα δυνατό: να περάσει όλο το ανθρώπινο είδος απ' τα εργαστήρια.

Ο γενετικός χειρισμός για να αποδίδει κέρδη, θα είναι σίγουρα ένα εμπορικό προϊόν σε "σπάνη". Εκτός κι αν μια νέα φασιστική ελίτ, βρει τον τρόπο να εξαφανιστεί το υπόλοιπο είδος ή να το εντάξει σε μιας καινούριας μορφής γενετική δουλειά, με βάση τον γενετικό στιγματισμό και τις γενετικές διακρίσεις, που θα είναι πιο επικίνδυνες απ' τις σημερινές φυλετικές, θρησκευτικές, εθνικές και κοινωνικές διακρίσεις.

Δεν μένει παρά να περιμένουμε να δούμε (όχι βέβαια με σταυρωμένα χέρια), αν αυτή τη γενικότερη μετατόπιση στην αντιμετώπιση της ζωής, θα έχει και σαν αποτέλεσμα να μην μείνει χώρος για κοινωνικούς αγώνες, που θα απέτρεπαν αυτή την κατεύθυνση.

Το κίνημα της "αντιπαγκοσμιοποίησης", πιάνοντας και αυτά τα θέματα, δείχνει μάλλον ότι αν δεν ανατραπεί, τουλάχιστον δεν θα είναι εύκολη η υλοποίησή της.

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Στα πλαίσια του διαλόγου της Ν. Σελήνης για την Πιστοποίηση, καταθέτουμε και μεις τις απόψεις μας συνοδευόμενες από μια πρόταση.

Έχοντας την εμπειρία κάμποσων χρόνων γνώω- από την καλλιέργεια και την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, την πιστοποίησή τους (ενταγμένοι στον ΣΟΓΕ), τη διακίνησή τους (διατηρούμε και "μαγαζί" οικολογικών - παραδοσιακών προϊόντων στο Βόλο), καθώς και συμμετέχοντας στις συλλογικές διαδικασίες προώθησης της οικολογικής γεωργίας (οργάνωση "Οικολογικών Γιορτών", έκδοση της Ν. Σελήνης κ.λ.π.), έχουμε και μεις την αίσθηση, ότι ο χώρος, έτσι όπως έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια, δεν είναι και ο ιδανικός. Δεν εμπνέει την σιγουριά και την εμπιστοσύνη, που θα 'πρεπε να υπάρχει. Το πώς βλέπουμε εμείς τα πράγματα γενικότερα, το 'χουμε διατυπώσει και σε προηγούμενα άρθρα στη Ν. Σελήνη (βλέπε για παράδειγμα: Για την παραγωγή και διακίνηση των οικολογικών προϊόντων, Τ.5, Σελ. 22).

Για το πώς όμως έχουν εξελιχθεί, κάνουμε τις διαπιστώσεις που κάνει και η Μένη Χ' παναγιώτου στο προηγούμενο τεύχος. Αν στο χώρο της οικολογικής Γεωργίας δεν υπάρχει συνείδηση, τότε κανένας έλεγχος - πιστοποίηση δεν μπορεί να εξασφαλίσει την αξιοπιστία των οικολογικών προϊόντων. Τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι καλύτερα, αν υπήρχε και ένα αντίστοιχο κίνημα καταναλωτών οικ. προϊόντων. Αυτό θα μπορούσε να πετύχει αρκετά προς την κατεύθυνση του κράτους και των πιστοποιητικών οργανισμών

Γιώργος Κολέμπας
Σπύρος Φούκης

καθώς και προς τον χώρο των ιδίων των παραγωγών.

Οι προτάσεις της Μένης σ' αυτό το σημείο είναι σημαντικές.

Όμως η δομή: Παραγωγοί - Πιστοποιητικοί Οργανισμοί - Ενώσεις Καταναλωτών - Κράτος, εμπεριέχουν πολλές αντιφάσεις και δυσλειτουργίες, που τελικά το αποτέλεσμα δεν είναι άλλο απ' αυτό που υπάρχει. Και αν μάλιστα διογκωθεί (πράγμα που είναι επιθυμία όλων μας), η κατάληξη πιθανά θα είναι όπως και στη δομή της παραγωγής - διακίνησης των συμβατικών αγροτικών προϊόντων. Θα μπορούσε λοιπόν να υπάρξει πολύ μεγαλύτερη αξιοπιστία, αν η ίδια η δομή έπαιρνε άλλα χαρακτηριστικά και αποκεντρωνόταν τοπικά.

Τι εννοούμε: οργανωτικές δομές σε κάθε περιφέρεια που συμπεριλαμβάνουν Παραγωγούς - Καταναλωτές - Ελεγκτές. Αυτό σημαίνει ότι δημιουργούνται τοπικά (π.χ. Θεσσαλία) Σύλλογοι Παραγωγών οικολ. Προϊόντων (Καλλιερ- γητές βιολογικής - βιοδυνα-

μικής - φυσικής κατεύθυνσης, Εκτροφείς ζώων με οικολογικές προδιαγραφές, Μεταποιητές οικολογικών προϊόντων με οικολογική επεξεργασία) και καταναλωτών αυτών των προϊόντων καθώς και Γεωπόνων - Κτηνιάτρων - Συμβούλων. Αυτοί οι Σύλλογοι καλό θα είναι να αναγνωρισθούν και τυπικά με καταστατικό, αποκτώντας όποια πλεονεκτήματα σε σχέση με τρίτους, χωρίς αυτό να είναι το ουσιαστικό.

Το ουσιαστικό θα είναι η αλληλοβοήθεια και υποστήριξη σ' όλα τα επίπεδα, ο αλληλοέλεγχος, οι ανταλλαγές προϊόντων - εργασιών - πληροφοριών - συμβουλών.

Για όσα προϊόντα δεν καταναλώνονται απ' τα μέλη αυτών των συλλόγων και θα πρέπει να διατεθούν στους υπόλοιπους καταναλωτές, δημιουργείται ένα κοινό σήμα του συλλόγου με ονομασία που αποφασίζεται απ' τη Γ.Σ.

Ανάλογα του πως θα εξελιχθεί η Πιστοποίηση στη χώρα μας, στο μέλλον μπορούν να αναγνωρισθούν αυτοί οι σύλλογοι και σαν τοπικοί πιστοποιητικοί οργανισμοί στα πλαίσια του νόμου που θα έχει θεσπισθεί.

Η προώθηση των προϊόντων θα πρέπει να συνδεθεί με μια καμπάνια του κάθε συλλόγου, που θα εξηγήσει κάθε κατεύθυνση γιατί επιλέγεται αυτή η στάση και ποιο είναι ο στόχος. Επίσης με την οργάνωση ενός δικτύου υπαρχόντων ή καινούργιων οικολογικών μαγαζιών στην περιοχή και αλλού που θα δέχονται αυτά τα προϊόντα. Αν υπάρχει ανάγκη, οργανώνεται η παρουσία τους με αντίστοιχο υλικό και στις λαϊκές αγορές ή σε αγορές αποκλειστικά οικολογικών προϊόντων.

Το βασικό είναι ότι η προώθηση γίνεται έξω απ' το κύκλωμα των μεσαζόντων και των μεγαλεμπόρων βιολογικών προϊόντων, ώστε να έχουν το πλεονέκτημα των χαμηλότερων τιμών για τους καταναλωτές.

Οι καταναλωτές - μέλη επισκέπτονται τα κτήματα - εργαστήρια - εκτροφεία, ενημερώνονται για τον τρόπο παραγωγής,

βοηθούν τυχόν σε εποχιακές εργασίες, καλύπτονται σε είδη πρωτίστως αυτοί, έχουν λόγο και αναπτύσσουν τυχόν κριτική συμμετέχοντας στις διαδικασίες ελέγχου, δραστηριοποιούνται σε σχέση με τους υπόλοιπους καταναλωτές και σιγά - σιγά, όσο το δυνατόν μετατρέπονται και αυτοί στον ένα ή στον άλλο βαθμό σε παραγωγούς. (Αυτό σημαίνει ότι μέλη γίνονται και ερασιτέχνες παραγωγοί). Οι Γεωπόνοι - Κτηνίατροι - Σύμβουλοι - Ελεγκτές, που θέλουν να παίξουν αυτόν τον ρόλο, γίνονται μέλη του συλλόγου και με τις

πιθανόν επιπλέον γνώσεις τους βοηθούν τους παραγωγούς στην βελτίωση των καλλιεργειών - εκτροφών - επεξεργασιών. Η Γ.Σ. του συλλόγου αποφασίζει αν είναι αναγκαίο να υπάρχει και κάποια επιπλέον αμοιβή τους (εκτός απ' την αμοιβή σε προϊόντα).

Η λειτουργία αυτών των συλλόγων στηρίζεται στην άμεση δημοκρατία των συνελεύσεων, όπου αποφασίζεται η δραστηριότητα για το επόμενο χρονικό διάστημα κάθε φορά (π.χ. κάθε 6 μήνες). Ορίζεται αντιπροσωπευτικό - εκτελεστικό συμβούλιο για το αντίστοιχο διάστημα, με μια σειρά ή με κλήρωση, ώστε να υπάρχει εναλλαγή όλων σ' αυτά τα καθήκοντα.

Πιστεύουμε ότι κάτι τέτοιο είναι δυνατό για την περιο-

χή της Θεσσαλίας. Εμείς πάντως δηλώνουμε ότι αποχωρούμε απ' τον πιστοποιητικό οργανισμό του ΣΟΓΕ, και ως ότου οργανωθεί κάτι τέτοιο, δεν χρειαζόμαστε το σήμα του.

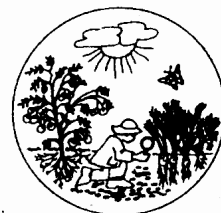
ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΟΜΟΤΡΑΠΕΖΟΙ ΜΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ "ΠΑΡΑΣΙΤΑ"

Λόγω έλλειψης χώρου σ' αυτό το τεύχος δεν συνεχίζεται η σειρά.
Υπομονή ως το επόμενο!

Επειδή είναι πολύ ευχάριστο να μοιράζεσαι την ομορφιά της φύσης με τα παιδιά, αποφασίσαμε μέσα από μια σειρά άρθρων να κάνουμε κατανοητές σ' αυτά βασικές αρχές της καλλιέργειας της γής καθοδηγώντας τα βήμα-βήμα στην δημιουργία ενός οικολογικού μπαξέ.

Μια πολύ "νόστιμη" και "υγιεινή" δραστηριότητα για τα παιδιά.

Ο ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΠΑΞΕΣ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ένα καλάθι φρέσκα λαχανικά

Μέρος δέκατοτρίτο - Χ'παναγιώτου Μένη

Ήταν 25 Ιουλίου στην καρδιά του καλοκαιριού. Η ζέστη ήταν ανυπόφορη. Η Μυρτώ και η Αιμιλία μόλις είχαν επιστρέψει από 15νήμερη κατασκήνωση στο βουνό. Σ' αυτό το διάστημα έμεινε "στο πόδι τους" η συνεταιίρος τους. Το πρωί η Μαργαρίτα με ένα καλάθι στο χέρι μπήκε στο μπαξέ και άρχισε να μαζεύει φασολάκια, πιπεριές, καρότα, αγγουράκια, ντομάτες, κολοκυθάκια, λίγο μαϊντανό και ένα κοτσάνι βασιλικό. Όλα εξαιρετικής ποιότητας. Τα στόλισε όμορφα - όμορφα και τα θάυμαζε.

Να και οι φίλες της, μόλις είχαν ταΐσει τα πουλερικά και την Κωστούλα το γουρουνάκι.

- "... Τελικά δεν ήταν και τόσο δύσκολο, ούτε που κατάλαβα

πως φθάσαμε να μαζεύουμε τα δικά μας λαχανικά", είπε η Μαργαρίτα.

- "Εγώ θα το 'λεγα παιχνίδι", συμπλήρωσε η Μυρτώ.

- "Ξέρετε μου φαίνεται παράξενο που δεν χρειάζεται να τα αγοράσουμε από το μανάβη. Άσε που είναι πολύ πιο νόστιμα αλλά όχι μόνο επειδή είναι οικολογικά, να... όταν τα μαγειρεύουμε το κάνουμε με τόση αγάπη!"

- "Κι εγώ Μαργαρίτα νιώθω αυτή τη συγκίνηση. Είναι σαν θαύμα να βλέπεις από ένα τόσο δα σποράκι να ξεκινάει ένα φυτό που με τις φροντίδες σου, μεγαλώνει και σου δίνει τους καρπούς του. Είναι κάτι που δεν μπορώ να το περιγράψω με λόγια είναι σαν το φυτό κι εγώ να γινόμαστε ένα", είπε η Αιμιλία.

Ο κύριος Ηρακλής που πλησίασε σιγά - σιγά, άκουσε με πολύ ικανοποίηση τα λόγια τους.

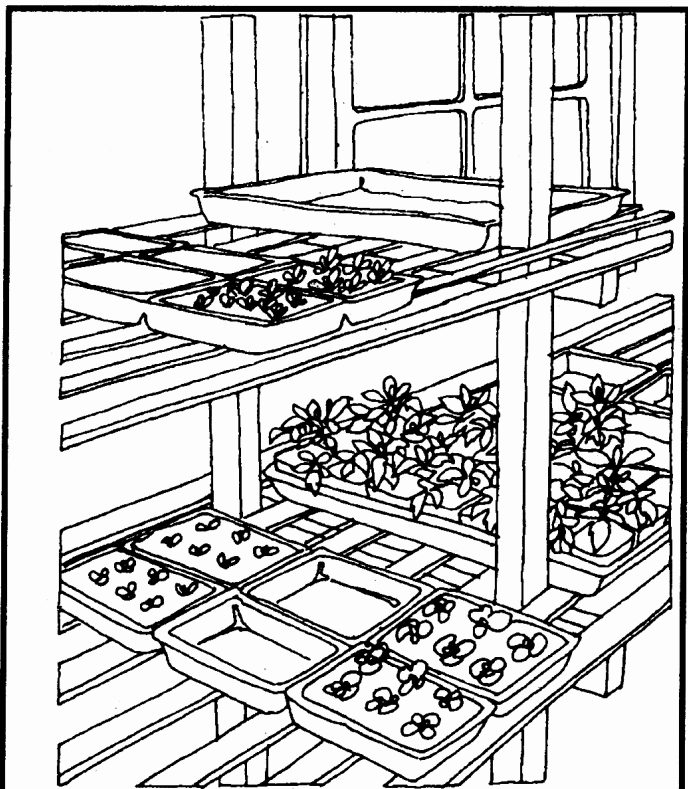
- "Λοιπόν μπαμπά δεν θα σπείρουμε κάτι στα κενά που έμειναν στις βραγίες;" ρώτησε ορεξάτη η Μυρτώ.

- "Μμ... ναι θα 'πρεπε. Το συζητήσαμε με τη Μαργαρίτα όταν εσείς απολαμβάνατε τον καθαρό αέρα και τη δροσιά του βουνού", είπε ο πατέρας της και συνέχισε.

- "Θυμάστε που μιλήσαμε για την αμεπιστοριά; Δηλαδή το πόσο σημαντικό είναι να διαλέγουμε ποια φυτό θα καλλιεργήσουμε στις κενές θέσεις. Ποια θα διαδεχθούν ποια και με ποια θα γειτονεύουν στην ίδια βραγιά;"

- "Ναι όταν σχεδιάζαμε το μπαξέ" θυμήθηκε η Αιμιλία.

- "Μπράβο. Καταλήξαμε λοιπόν με τη Μαργαρίτα να σπείρουμε πατάτες δίπλα στις φράουλες εκεί που ήταν το σπανάκι. Να μεταφυτεύσουμε λάχανα στη θέση που ήταν οι ανοιξιάτικες πατάτες, πράσα στη θέση του σπανακιού ανάμεσα στο σέλινο και το μαϊντανό. Να σπείρουμε καλοκαιρινές κολοκύθες δίπλα στα παντζάρια στη θέση των μαρουλιών και τέλος να μεταφυτεύσουμε μπρόκολα εκεί που ήταν τα κολοκυθάκια. Θα 'χετε καταλάβει ότι δεν σπέρνουμε μόνο ότι θέλουμε αλλά ότι ταιριάζει στην εποχή του έτους" είπε ο κύριος Ηρακλής και τις κοίταξε διερευνητικά για να αντιληφθεί πόσα απ' αυτά με τα οποία τους "βομβάρδιζε", που για κείνον ήταν αυτονόητα, μπορούσαν να γίνουν κατανοητά από τα παιδιά.

Θερμοσπορείο

- "Σπόρους - φυτά έχουμε,"

- "Ναι μην ανησυχείς Μυρτώ έχουμε πάρει. Όμως θα ρρώ πως ήρθε η ώρα να κάνετε το δικό σας σπορείο. Θα χρειαστεί να σπείρετε λάχανα, μπρόκολα και κουνουπίδια (για το χειμώνα) τα οποία θα μεταφτεύσουμε στη μόνιμη θέση τους όταν ο βλαστός τους θα έχει το πάχος ενός μολυβιού όκεϋ,"

- "Όκεϋ, αλλά πως γίνεται ένα σπορείο;" ρώτησαν οι μαθητευόμενοι μπαξεβάνοι.

- "Τα σπορεία δεσποινίδες μου είναι δύο ειδών, τα εσωτερικά ή θερμοσπορεία για τον χειμώνα και τα υπαίθρια για το καλοκαίρι.

Για τα θερμοσπορεία χρησιμοποιούμε μικρά γλαστράκια ή δίσκους με τρύπες που τα γεμίζουμε με κοσκινισμένο καλό χώμα και κόμποστ προσθέτοντας λίγη άμμο ή βερμικουλίτη (άσπρο πέτρωμα σαν σποράκια), για να είναι πιο αφράτο το χώμα και να στραγγίζει το παραπάνω νερό. Σ' αυτά σπέρνουμε τα φυτά που δεν αντέχουν στο κρύο όπως ντομάτες, πιπεριές, μελιτζάνες το χειμώνα για να κερδίσουμε χρόνο και να τα φάμε πιο πρώιμα. Μετά τα τοποθετούμε μέσα στο σπίτι μπροστά σ' ένα φωτεινό παράθυρο ή στο υπόγειο με αναμμένη λάμπα ή στο θερμοκήπιο αν έχουμε. Όταν μεγαλώσουν κάμποσο τα μεταφτεύουμε σε γλαστράκια ένα - ένα και τα κρατάμε πάλι σε θερμαινόμενο χώρο. Τέλος όταν θα έχει ξεπεραστεί κάθε κίνδυνος παγετού τα φτεύουμε έξω στο μπαξέ στη μόνιμη πια θέση τους".

- "Σ' αυτό το διάστημα τα ψεκάζουμε 2-3 φορές με εκχύλισμα φυνκιών και φροντίζουμε να είναι το χώμα τους πάντα υγρό αλλά όχι μούσκεμα", συμπλήρωσε η Αιμιλία που παρατηρούσε όπως φαίνεται τον πατέρα της και γνώριζε.

Μ' ένα χαμόγελο ως τα αυτιά ο κύριος Ηρακλής που συνειδητοποίησε για ακόμη μια φορά πως μέσα από την πράξη τα παιδιά μαθαίνουν πολύ καλύτερα, συνέχισε.

- "Για τα υπαίθρια σπορεία, αν δεν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε την άκρη μια βραγιάς της οποίας το χώμα αφού το τρυπήσουμε με πολύ προσοχή, (με μια πηρούνια) και αν χρειαστεί αφού το κοσκινίσουμε, προσθέτουμε λίγο βερμικουλίτη, το ανακατεύουμε, το βρέχουμε και μετά σπέρνουμε φροντίζοντας να έχουμε σκιά πάνω από τα φυτά που θα βγουν.

Τότε για να κάνουμε καλοκαιρινό σπορείο μπορούμε να σκάψουμε μια τάφρο βάθους 15 εκατοστών και όσο μεγάλη την θέλουμε και να την γεμίσουμε μ' ένα μίγμα από καλό χώμα κόμποστ και βερμικουλίτη έως 3 εκατοστά κάτω από το επίπεδο του εδάφους (όπως φαίνεται στο σχήμα). Όταν τελειώσει αυτή η δουλειά βρέχουμε το χώμα, σπέρνουμε και καλύπτουμε την τάφρο μ' ένα ξύλο που πατάει στις άκρες και δεν πιέζει το χώμα του σπορείου.

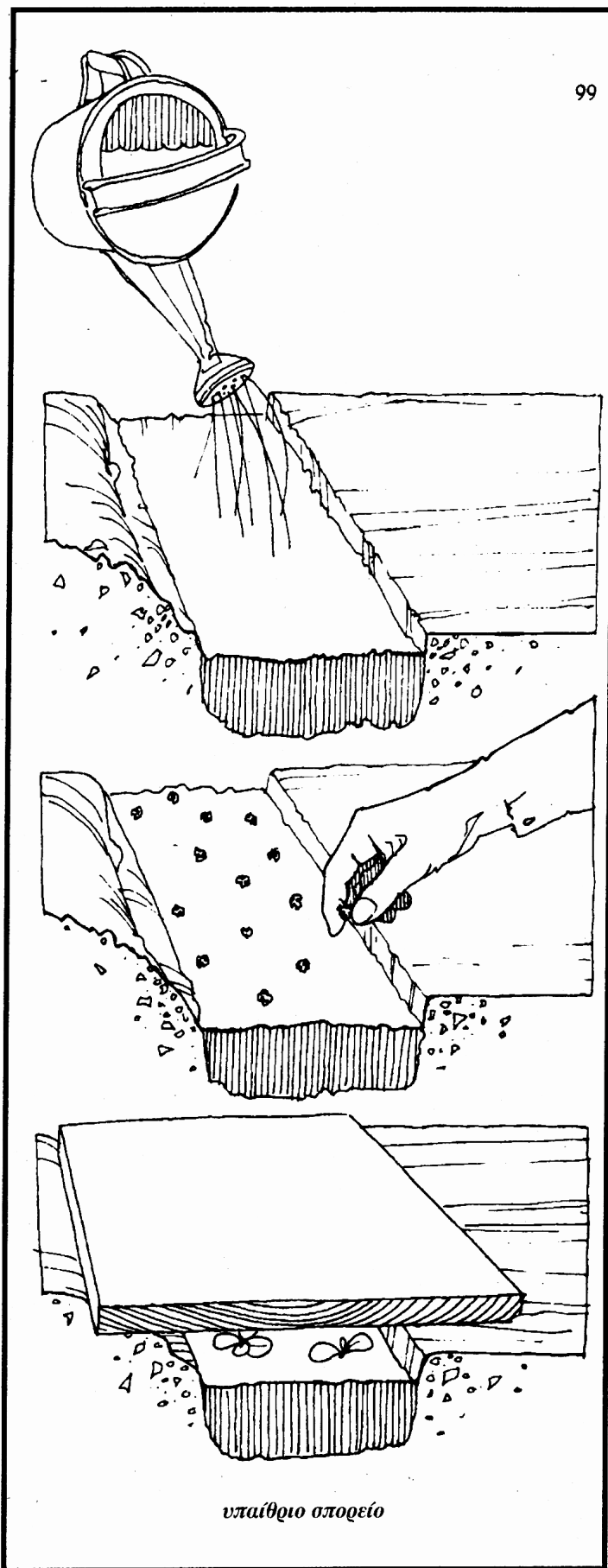
Αυτό πρέπει να το ελέγχουμε καθημερινά μέχρι να εμφανιστούν τα φιντανάκια και να το ποτίζουμε με προσοχή ώστε να μην μείνει ποτέ στεγνό το χώμα.

Όταν φανούν τα φυτά θα απομακρύνουμε το ξύλο φροντίζοντας να κάνουμε σκιά πάνω από το σπορείο μ' ένα σκελετό στον οποίο θα έχουμε εφαρμόσει ένα ύφασμα (σαν σκεπή). Κατανοητό;" ρώτησε ο κύριος Ηρακλής.

- "Μάλιστα κύριε!" απάντησε η Μυρτώ. "Όμως θα μας πας σε παρακαλώ για κανένα μπάνιο; Γιατί καλό το βουνό αλλά και η θάλασσα..."

- "Πέστο κι έγινε!!!"

συνεχίζεται...

8η Πανελλαδική γιορτή ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

4η Πανελλαδική γιορτή ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΝΤΟΠΙΩΝ ΣΠΟΡΩΝ
Σάββατο 29 - Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου του 2001

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ στις ΣΕΡΡΕΣ

Η πανελλαδική γιορτή Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας είναι ένας θεσμός που ξεκίνησε από τους ίδιους τους εναλλακτικούς αγρότες το 1994 στη Θεσσαλονίκη. Από τότε έχουν πραγματοποιηθεί επτά τέτοιες εκδηλώσεις, επιθυμία όσων συμμετέχουν είναι να γίνεται κάθε χρόνο σε διαφορετική πόλη και να αφηνίσει πίσω του μικρές τοπικές γιορτές.

Φέτος το "ΠΕΛΙΤΤ" (κέντρο προστασίας αναπαραγωγής και ανταλλαγής ντόπιων σπόρων), το στέκι "ΠΕΡΑΣΜΑ" (ομάδα που δραστηριοποιείται στις Σέρρες) και το περιοδικό "ΝΕΑ ΣΕΛΗΝΗ", ανέλαβαν την διοργάνωση της 8ης Πανελλαδικής γιορτής Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας στις

Σέρρες στον χώρο που βρίσκεται γύρω από το Αρχαιολογικό μουσείο, στις 29 & 30 Σεπτεμβρίου.

Δικαίωμα συμμετοχής είχαν οι βιοκαλλιεργητές, οικομελισσοκόμοι, οικοζωοτρό-

φοι (πιστοποιημένοι και μη), καθώς επίσης και οι χειροτέχνες που χρησιμοποιούν μόνο φυσικά μη τοξικά υλικά.

Οι στόχοι της γιορτής ήταν:

* να έρθουν σ' επαφή οι αγρότες μεταξύ τους και να ανταλλάξουν εμπειρίες και προβληματισμούς.

* να γνωριστούν οι βιοκαταναλωτές με τους βιοκαλλιεργητές και τα προϊόντα τους δημιουργώντας σχέσεις εμπιστοσύνης και περιορίζοντας όσο είναι δυνατόν τον ρόλο των μεσαζόντων.

* να ευαισθητοποιηθεί η τοπική κοινωνία στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος.

* να εδραιωθεί η άποψη ότι η γεωργία που σέβεται τη φύση είναι βιώσιμη.

ΣΤΕΚΙ "το ΠΕΡΑΣΜΑ"

Η Ζωή μας είναι ένα Ταξίδι.
Μέσα στον Χειμώνα και την Νύχτα
Ψάχνουμε το Πέρασμα μίας

Το Πέρασμα λοιπόν αποτελεί μια συνάντηση "λιγοστών", από ετερόκλητους κοινωνικούς χώρους με διαφορετικές και πολλές φορές συγκρουόμενες ερμηνευτικές που όμως η κοινή ανάγκη και αγωνία παρέμβασης στα δρώμενα της Πόλης και όχι μόνο, δημιούργησε και δημιουργεί εδώ και χρόνια μια απόπειρα ανάφλεξης εστιών κοινωνικής αντίστασης και ζωής, έναν αυτοδιαχειριζόμενο χώρο.

Οι ομάδες κατασκευής μινατίκ, Ισπανικών, και της επικείμενης φωτογραφίας ρίχνουν τον σπόρο προκειμένου να ξαναεπινοηθούν τα παιχνίδια μας και να δοκιμασθεί στην περιπέτεια τούτη το βάθος και η ευρύτητα του Περάσματος που Προσδοκούμε.

Οι καιροί όμως είναι δύσκολοι και η διάνοιξη ενός τέτοιου Περάσματος όπου θα μας βγάλει από την Νύχτα της κοινωνικής ερήμωσης αποτελεί ένα στοίχημα το οποίο το χάνουμε και το ξανακερδίζουμε συνεχώς.

Μακάρι τούτο το Ταξίδι
να είναι γιομάτο από καινούριες Ελευθερίες
προκειμένου να ψάχνουμε το Πέρασμα διαρκώς.

Διεύθυνση: Σταγείρων 11 - ΣΕΡΡΕΣ Τ.Κ. 62122
Τηλέφωνο: 0321 - 64720 - e-mail: viernes@hol.gr

Με την συμμετοχή των χειροτεχνών, θέλαμε να αναδείξουμε ξεχασμένες δεξιότητες του ανθρώπου και πως με απλά φυσικά υλικά μπορούμε να κατασκευάσουμε χρηστικά αντικείμενα συμπληρώνοντας έτσι το αγροτικό μας εισόδημα.

Στις Σέρρες για πρώτη φορά έγινε μαζί και η 4η Πανελλαδική γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Σπόρων, θεσμός που ξεκίνησε το "ΠΕΛΙΤΙ" πριν τρία χρόνια στην Κάρπη

Γουμένισσας του νομού Κιλκίς.

Μέσα από τη γιορτή αυτή στοχεύαμε!

*να διαδώσουμε τις παραδοσιακές ποικιλίες φυτών και τις αυτόχθονες ράτσες αγροτικών ζώων.

*να αναδείξουμε τα καλά τους χαρακτηριστικά.

*να διατηρήσουμε τις μνήμες από χρώματα, γεύσεις και αρώματα.

Ο σπόρος είναι η τροφή μας, όποιος

ελέγχει την τροφή ελέγχει τον κόσμο όλο.

Οι ντόπιες ποικιλίες είναι κληρονομιά της ανθρωπότητας και οφείλουμε να τις προστατέψουμε και να τις διατηρήσουμε. Θέλουμε να διαχειριστούμε μόνοι την τροφή και τη ζωή μας μακριά από ανώνυμες εταιρείες και εμπορικά τρασ.

Παράλληλα με την έκθεση και πώληση των οικολογικών προϊόντων έγιναν και εκδηλώσεις.

Δύο λόγια για την 8η Πανελλαδική Γιορτή Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας και 4η Πανελλαδική Γιορτή ανταλλαγής ντόπιων σπόρων.

Η φετινή γιορτή στις Σέρρες, είχε αρκετά χαρακτηριστικά από κείνα που σαν Νέα Σελήνη επιδιώκουμε να πάρει όλα αυτά τα χρόνια που συμμετέχουμε σαν συνδιοργανωτές.

Υπήρξε ποικιλία προϊόντων, καινούριοι βιοκαλλιεργητές και παραγωγοί φυσικής καλλιέργειας, παράλληλες εκδηλώσεις με ομιλίες και μουσική, επίσκεψη στα Πομακοχώρια και γενικά μια ουσιαστική επαφή με τον κόσμο των καταναλωτών της περιοχής.

Είχε όμως και ορισμένα στοιχεία που θα πρέπει να κριτικάρουμε, ώστε στο μέλλον να υπάρξει καλύτερη εικόνα. Τέτοια αρνητικά κατά τη γνώμη μας στοιχεία ήταν:

1. Σε κάποια τυποποιημένα προϊόντα, τον τόνο έδινε το πλαστικό. Είναι γνωστό το γενικότερο πρόβλημα που υπάρχει με τα πλαστικά, σαν μη οικολογικά υλικά συσκευασίας (μη ανακυκλώσιμα, κατάληξη στο περιβάλλον, τοξικά αποτελέσματα όταν καίγονται). Και στις γιορτές μας, όπου υπάρχει η άμεση επαφή με τον καταναλωτή και η διατήρησή των προϊόντων που θα φωνίσει θα απασχολήσει τον ίδιο, δεν χρειάζεται επιτηδευμένη συσκευασία.

2. Υπάρχει η τάση σε πολλούς παραγωγούς, όταν ξεπουλούν, να φεύγουν και να παρατάνε το πάγκο τους. Επειδή η γιορτή έχει και τον χαρακτήρα της έκθεσης και η έμφαση δεν πρέπει να δίνεται μόνο στην εμπορικότητα, είναι φανερό ότι η εικόνα των άδειων πάγκων δεν είναι η καλύτερη. Οι παραγωγοί-εκθέτες, εκτός απ' τα προϊόντα τους, που θα πρέπει να είναι σε κατάλληλες ποσότητες, ώστε να επαρκούν όσο το δυνατόν για τις μέρες της γιορτής, πρέπει να παρουσιάζουν τη δουλειά τους με αντίστοιχο υλικό (φωτογραφίες, κείμενα κ.λ.π.) ώστε να ενημερώνονται οι επισκέπτες. Αυτό σημαίνει ότι μένουν στο πάγκο τους (και όταν τυχόν τελειώσουν τα προϊόντα τους) για να ενημερώνουν.

3. Για την απερίσπαστη συμμετοχή των παραγωγών-εκθετών στη συζήτηση σχετικά με τον χαρακτήρα της γιορτής, τις παραλείψεις που υπάρχουν, τις βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν στο μέλλον κ.λ.π. καλό είναι να κλείνουν οι πάγκοι.

4. Επειδή φέτος, (και νομίζουμε ότι θα πρέπει να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια), έγινε ταυτόχρονα και γιορτή ανταλλαγής ντόπιων σπόρων και ποικιλιών, αν και φτωχή προτείνουμε να

μπει σαν βασικό αίτημα στον κάθε παραγωγό να έχει για ανταλλαγή και επίδειξη αντίστοιχο αναπαραγωγικό υλικό, απ' αυτό που χρησιμοποιεί ο ίδιος.

5. Επειδή κάθε χρόνο υπάρχει συμμετοχή και καινούριων παραγωγών που πιθανά να μην γνωρίζουν τις συνθήκες και τους όρους της συμμετοχής τους, για να μην αλλάξει ο χαρακτήρας της γιορτής, θα πρέπει η οργανωτική επιτροπή κάθε φορά να καθορίζει επακριβώς τους στόχους και τις προδιαγραφές της.

Έτσι είναι ανάγκη, στο διάστημα της προετοιμασίας της, να υπάρξει επαφή, ιδιαίτερα με τους καινούριους εκθέτες, ώστε να εξασφαλιστεί η συνδιαμόρφωση και η αποδοχή των όρων συμμετοχής τους (Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την οργάνωση μιας συνάντησης πριν τη γιορτή, είτε με μια άλλη διαδικασία έκφρασης και σύνθεσης των απόψεών τους π.χ. κείμενο διατύπωσης των όρων που θα τους μοιραστεί στο διάστημα προετοιμασίας).

6. Ένα τελευταίο σημείο πολύ σημαντικό:

Στη φετινή γιορτή μπήκε το θέμα των ζωικών οικολογικών προϊόντων. Ξέρουμε ότι η παραγωγή τους, κι όταν γίνεται με οικολογικό τρόπο, αν είναι αποτέλεσμα ειδικής εκτροφής κι όχι οργανικής σύνδεσης με το αγρόκτημα (ανακύκλωση των οργανικών των υλικών), παρουσιάζει προβλήματα από οικολογική άποψη. Υπερβόσκηση, μεγάλες εισροές (ζωοτροφές - ενέργεια), μεγάλο κόστος παραγωγής ζωικής πρωτεΐνης κ.λ.π. Απ' την άλλη υπάρχει και η ηθικοοικολογικό πρόβλημα όσον αφορά στην ίδια την κατανά-

λωση των ζωικών προϊόντων.

Στις Σέρρες έγινε μια πρώτη συζήτηση, όπου εκφράστηκαν αντίστοιχες απόψεις και αντιρροήσεις. Απ' τη μεριά του περιοδικού, έγινε η πρόταση να ανοίξει μια ουσιαστικότερη συζήτηση απ' τις στήλες του. Όσοι θέλουν να εκφράσουν τις απόψεις τους, ας στείλουν τα κείμενά τους στη συντακτική επιτροπή για να αναπτυχθεί ένας διάλογος γόνιμος και ουσιαστικός, που ας ευχθούμε, θα καταλήξει σε ολοκληρωμένα συμπεράσματα πάνω στο θέμα.

Στοιχεία Καλλιεργητή-Καλλιεργήτριας	Προϊόντα - χειροτεχνήματα	Ντόπιοι σπόροι - αυτόχθονα αγροτικά ζώα
1. Αραμπατζή Γούσιου Αικατερίνη Βασιλικά Θεσσαλονίκης 0396-23407/41787 Κιν. 0977255856	Αιγιά - λαχανικά	Μπάμιες, ντομάτες, πράσα λάχανα κ.ά. κοτοπουλάκια
2. Αραμπατζής Απόστολος Νίκη Λάρισας - 041-721293 - 0421-81048	Αμύγδαλα, σκόρδα, ελιές, καλαμπόκι ντόπιο, βαμβάκι	Μελιτζάνα άσπρη, αγγούρι μακρύ ντομάτα "μήλο", πιπεριά
3. Αραμπατζής Δημήτρης Δροσάτο Κιλκίς - 0341-97580	Σιτάρι, αλεύρι, σάλτσα, ντομάτα	-
4. Αγρόκτημα Αντωνοπούλου Δίλοφος Φαρσάλων 0491-23703/93010	Δημητριακά - όσπρια, άλευρα ντοματοπολτός	ντόπιοι παραδοσιακοί σπόροι
5. Αρμάου Γραμματική Σιδηρόκαστρο- Σερρών - 0323-25238	Φρέσκα βατόμουρα μαρμελάδες καρύδια, αμύγδαλα.	Φυτά βατόμουρου
6. Βιντεροσάιν Βεατρίκη- Λίτσας, Τάκης Θέρμη Θεσσαλονίκης -0945801612	Σιτάρι, αμύγδαλα, ελιές	
7. Βασιλάκης Σοφοκλής Θεολόγος Λακωνίας - 0731-94692	Σύντα-Φραγκόσκα-αιγιά	
8. Βλαχάκη Ελισάβετ Ικαρία - 0275-23632/83300	Πυρογραφίες, Λάδι- βρώσιμες ελιές	
9. Βλάχος Φίλιππος Βόλος - 0421 58460	Μέλι, γύρη, βασιλικός πολτός, κερί	
10. Βασιλειάδης Τάσος Νεοχώρι Πηλίου - 0977041186	Μήλα, καρύδια, κάστανα	
11. Γκαράνη Έφη Σπέτσες - 029874001	Σαπούνια, κατασκευές από φυσικά υλικά	
12. Λιούζας Στέφανος - Ζευκτιρίδου Κική Καστοριά - 0467/83021	Μήλα, αχλάδια	
13. Θεοδωρόπουλος Ηλίας Αίγιο - 0691-74362	Σταφύλια, κρασί, λάδι, σταφίδες ξύλινες κατασκευές, πηλίνα	
14. Ιφύγιον Γιάννης Αν. Βροντού Σερρών - 0321/58675	Πατάτες, φασόλια	
15. Κούρτης Κώστας Κάμπος Κρανώνα Λάρισας - 041-751155	Λαχανικά	
16. Κηπουρός Γεώργιος Σέρρες - 0321-53996	Λαχανικά	
17. Κωστοπούλου Χρύσα Νεοχώρι Σερρών 0321-76106	Λαχανικά, τραχανάδες	
18. Κούλελης Παναγιώτης Θολός Σερρών - 0324-41876	Λαχανικά	
19. Κωνσταντίνου Παντελής Κ. Γαρέφη Πέλλης - 0384-75599	Κριθάρι - Καλαμπόκι, Λαχανικά χομπόστες, μαρμελάδες	
20. Οικονόμου Βάγια Κρύα Βρύση Ν. Πέλλης - 031-280577	σιτάρι - αλεύρι	
21. Παζάρας Γιάννης - Χ" Παναγιώτου Μένη Πουρνάρι Λάρισας - 0495-52276	πάστα ελιάς, σαπούνια ελαιολάδου με βότανα και αιθέρια έλαια, αλοιφές	ντοματάκι άνυδρο
22. Παρασχίδης Παράσχος Ορμένιο Έβρου - 0556/41460	Ξύλινες κατασκευές	
23. Γεωργίου Παναγιώτης Μπαλντούμα Ιωαννίνων - 065622754	Πατάτες	
24. Ροδάκη Αργυρώ - Αργυρόπουλος Θανάσης Αίγινα - 01-8252531 0977380631 - ΦΑΞ 01-8826281	Μέλι, Βασιλικός Πολτός, γύρη κερί, βότανα αρώματα, θεραπευτικές αλοιφές	
25. Σταφυλάκης Γιάνν-Σταφυλάκη Πεπίτα Αθήνα 01-3630161	Κεραμικά, ψηφιδωτά	
26. Σιφναίου Ιωάννα Αθήνα - 01-8010446	Υφαντά - φυτικές βαφές	
27. "Το βοτάνι" - Σαμπονέ Άννα Πήλιο - 0423-66045	Βότανα - αλοιφές λάδια από βότανα	
28. Στάμκος Πάρης Μυλοχώρι Ν. Κιλκίς 0341-86288, 0946/943975		πρότυπο κτήμα διατήρησης, αναπαραγωγής και ανταλλαγής ντόπιων ποικιλιών φυτών
29. Σαϊνατούδης Παναγιώτης Βαμβακούσα Ν. Σερρών 0321-41978	Μαλακό σιτάρι	Ντομάτα, μελιτσάνα, σιτάρι κ.ά.
30. Σαλαμούρας Στάθης Μηλίνα Πηλίου - 0423 65587	Ξύλινες κατασκευές	
31. Σέληνας Απόστολος Ν. Αρτάκη Ευβοίας - 0221-79352	Κρασί, πατάτες, ντοματοπολτός	ντομάτα "Καθενών"

Στοιχεία Καλλιεργητή-Καλλιεργήτριας	Προϊόντα - χειροτεχνήματα	Ντόπιοι σπόροι - αυτόχθονα αγροτικά ζώα
32. Τενέντες Αντώνης Ρίζα Καλαμάτας - 0721-21937	Χαρούπια-χαρουπάλευρο-χαρουπόμελο μέλι-Λάδι σαπούνι-βότανα - ελιές	ντομάτες, κολοκύνθια, μελιτζάνα πεπόνι και καρπούζι
33. Τζουράς Αντώνης, Μαργαρίτα Αθηνά Βελβενδό Κοζάνης - 0464-31576	Ροδάκινα, μήλα, μαρμελάδες, βότανα και αιθέρια έλαια, Αγριογούρουνο	
34. Φούκης Σπύρος - Κολέμπας Γεώργιος Πήλιο - 0421-37740	Ψωμί, μαρμελάδες, κάστανα	
35. Χριστοδούλου Σωτήρης Βροντερό Τρικάλων - 0944 804827	Κηπευτικά - κάστανα	ντομάτα κίτρινη, αχλαδόσχημη ντομάτα κόκκινη
36. Αγροτικός Συνεταιρισμός Κ. Λεωνείων Βόλου - 0428/94859 Ομάδα βιοκαλλιεργητών Υπεύθυνος Ομάδας Κώστας Κοντής	Οπωροκηπευτικά, ελιές εσπεριδοειδή	
37. Κορνηνός Μπύρος "Το ευλογημένο περιβόλι" Βραχιά Θεσσαλονίκη - 031-817459	Ποικιλία σόγιας μη μεταλλαγμένη, καλαμποκάλευρο, πατάτες μεταποιημένα	ποικιλία σόγιας
38. Μοσχολάς Κυριάκος Μελίκη Ημαθίας - 0331-22939 γρ. 81559 οικ.	Ντοματοπολτός, Καλαμποκάλευρο Μαρμελάδες	Φυτά αχλαδιάς, πιπεριές φράουλες
39. Ομάδα Βιοκαλλιεργητών ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού Κοζάνης Υπεύθυνος ομάδας Περσίδης Αλέκος - 0977624047	Ροδάκινα, μήλα, Μαρμελάδες, κνδώνια, δαμάσκηνα, ντομάτα, πιπεριά κ.α.	
40. Νάθαν Γιαβρίδης Θεσσαλονίκη - 031-450740	Βότανα, φυτικά λάδια, κρέμες προσώπου, αιθέρια έλαια (θεραπευτικά) Υπαιθρια λαχανικά	
41. Καραντώνιας Γεώργιος Αφράτη Εύβοιας - 0221-51925		
42. Παπαρούνας Βασίλης Ανω Πεδινά Ζαγόρι Ιωαννίνων 0977530295/0653-71219	Αγρια αυτοφυή μανιτάρια	
43. Τολουίδης Αχιλλέας Νεοχώρι Πηλίου	Μήλα Κάστανα Μουσικά όργανα Σιτάρι σκληρό	
44. Μάνδραλης Ενάγγελος Σέρρες - 0321-39491		
45. Μπαντινός Νίκος Ξυλόκαστρο Σερρών	Σουσάμι, ελιές	
46. Δήμος Δημήτριος Δεληγιώργη 20 Τρικάλα - 0431/23600 -fax: 0432/70200		Αυτόχθονες φυλές κτηνοτροφικών ζώων
47. Ομάδα μπατίκ από το στέκι το "Πέρασμα" Σέρρες - 0321-64720	Μπατίκ	
48. Χαρά Σωτηροπούλου Ροζενά Κορινθίας - 0743 - 32493	Λάδι - Υφαντά - Σαπούνια	
49. Γιώργος Σπύρον Θεσσαλονίκη - 031-606348	Βότανα	
50. Σιγάλα Ελένη Αργαλαστή Πηλίου - 0423/54304	Αλοιφές - λάδι και ξίδι με μυρωδικά μαρμελάδες και βότανα Χειροποίητα παστέλια μελιού	
51. Μπογατίνη Γεωργία - Ροδαφινός Γιώργος "Μέλιμα" Πατρίδα Βέροιας - 0331-77506		
52. Ομάδα βιοκαλλιεργητών Κερασίου Γαζώρου Σερρών - Τηλ. 0324-41025 Υπεύθυνος Παραγωγής Γεωπόνος Φωτίου Πασχαλίνα	Κεράσια	
53. Στέφανος Κιούκας Λουτρά Ν. Απολλωνίας - 0944/716037		Ημίαιμα γουρουνία-βραχνιέρατα βοοειδή Ντομάτες - αγγούρια κ.α.
54. Γουγουσιάδης Ηλίας & Γεώργιος Άγιος Χριστόφορος - Σερρών 0324/41833	Σταφύλι επιτραπέζιο	
55. Παπαδόπουλος Ιωάννης Λευκότοπος Σερρών- 0321/27172	Αμύγδαλα - ελιές	
56. Γανίκας Μιλτιάδης - Γανίκας Ζαχαρίας Ξηρότοπος Σερρών - 0321/56543	βοοειδή ελευθέρας βοσκής	
57. Θεοδώσης Μηλογιαννάκης από τους φίλους της φυσικής ζωής Νότια Κρήτη	χειροτεχνία	
58. Πατήρ Σπύρος Μποτονάκης Κλανσή Ευρυτανίας	βότανα	

Συμμετέχουσες Οργανώσεις

* "Πελίτι", Κέντρο Προστασίας Αναπαραγωγής και Ανταλλαγής Ντόπιων Σπόρων και Αυτόχθονων Αγροτικών Ζώων".

Παναγιώτης Σαϊνατούδης

Τ.Θ. 129 Τ.Κ. 62110 Σέρρες Τηλ. 0321-411978.

e-mail: peliti@in.gr

* "Στέκι το Πέραςμα".

Σταγείρων 11, Τ.Κ. 62121

Τηλ. 0321-64720

* Περιοδικό "Νέα Σελήνη"

(έκδοση για τη στήριξη ριζικών ανθρώπινων αναγκών για την επανασύνδεση με τη γήση και την οικολογική γεωργία).

P/R Πουρνάρι Σικανού Τ.Κ.

40006 - Τηλ. και fax: 0495-52276

e-mail: neaselini@yahoo.com

* Πανερωπαϊκό Κέντρο Φυσιικής Καλλιέργειας

(ΠΑ.ΚΕ.ΦΥ.ΚΑ.)

Κατασκηνώσεις Σωτήρα Δήμου Έδεσσας, 8ο χιλ. οδού Έδεσσας - Αριδαίας

0381-21674

* Οικολογική Κίνηση Σεργών

Τ.Θ. 22 - Τ.Κ. 62110 Σέρρες,

Τηλ. και fax: 0321-22518

* Ένωση Προστασίας Καταναλωτών Σεργών (ΕΠΚΑΣ)

Κωστοπούλου 12 Τηλ. και Φαξ. - 0321-22518

* Κέντρο Πληροφόρησης Υδροτόπου Κερκίνης

Κερκίνη ΤΚ 620 55 Κάτω Πορδία

Τηλ.: 0327-28004

www.kerkini.gr e-mail: wkerkini@otenet.gr

* Περιοδικό "Υγεία Σήμερα"

Ασκληπιού 179 Τ.Κ. 11471 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 01/6470684-85 fax: 01/6451205

Πρόγραμμα εκδηλώσεων

Σάββατο: 29/9/01

15:30 - 17:00 Συνάντηση συμμετεχόντων

18:00 - 18:45 Ομιλία του κ. Γιάννη Παζάρα με θέμα: "αρχές και μέσα της βιολογικής Γεωργίας".

18:45 - 19:00 Απαγγελία ποιημάτων από τον κ. Απόστολο Μπόϊκο

19:00 - 19:45 Ομιλία του κ. Δημήτρη Κουρέτα επίκουρος. Καθ. Πανεπ. Θεσσαλίας με θέμα: "Τοξικολογία των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων"

19:00 - 21:00 Προβολή Βίντεο

19:45 - 20:00 Ομιλία του κ. Θόδωρου Ναζιριδμή με θέμα: "Τα βουβάλια στον Υγρότοπο της λίμνης Κερκίνης".

20:00 - 20:45 Ομιλία με προβολή διαφανειών "Παράδοση τέχνη και ελευθερία" από τον

κ. Θεοδόση Μηλογιαννάκη

20:45 - 21:15 Θέατρο σκιών από τον μικρό Βογιατζή Αλέξανδρο

21:30 - 23:30 Μουσική βραδιά με παραδοσιακά όργανα.

Κυριακή: 30/9/01

09:00 - 21:00 Έκθεση και πώληση προϊόντων

11:45 - 12:30 Ομιλία του κ. Παναγιώτη Σαϊνατούδη με θέμα: "Κατατόπους Αγροκτήματα για τη διατήρηση των Ντόπιων Ποικιλιών"

Προβολή Σλάϊτς από αγροκτήματα βιοκαλλιεργητών - διατηρητών ντόπιων ποικιλιών από τον κ. Πάρη Στάμκο

12:30 - 13:15 Ομιλία από τον κ. Γεώργιο Κηπουρό "Εμπειρίες ενός παραδοσιακού καλλιεργητή λαχανικών"

Εργαστήρια:

* Μαθήματα υφαντικής σε τελάρο και φυτικών βαφών, από την κ. Ιωάννα Σιφναίου.

Σάββατο και Κυριακή 12-1 μ.μ.

* Μαθήματα ξυλογλυπτικής από τον κ. Στάθη Σαλαμούρα το μεσημέρι του Σαββάτου και της Κυριακής*

* Μαθήματα Κεραμικής από τον κ. Γιάννη Σταφυλάκη*

* Μαθήματα Ψηφιδωτού από την κ. Περίτα Σταφυλάκη*

* Μαθήματα Πηλού από τον κ. Θεοδωρόπουλο Ηλία*

* Μαθήματα Κηροπλαστικής και ξυλοτεχνίας από τον κ. Θεοδόση Μηλογιαννάκη*

* Κατασκευή κοφινιών και καλαθιών από τον κ. Περικλή

το πρωί του Σαββάτου.

Εκδρομή στα Πομάκια Χωριά του Ν. Ροδόπης

Την Δευτέρα και την Τρίτη (1 και 2 Οκτωβρίου 2001) έγινε εκδρομή στις κοινότητες και στους συνοικισμούς: Κέχρου, Χαμηλό, Σουμάκ και Χλόη του Ν. Ροδόπης.

ΜΑΣΤΟΡΕΜΑΤΑ

Κατασκευή σπιτιών και αποθηκευτικών χώρων με μπάλες από άχυρο

Γιάννης Γκόλτσος

Η πρώτη επαφή που είχα με τον τρόπο κατασκευής σπιτιών με μπάλες από άχυρο ήταν το 1996 σε μια οικολογική έκθεση στο Munster (Μίνστερ) της Γερμανίας.

Δύο χρόνια αργότερα στο πλαίσιο της δουλειά μου με φοιτητές/τριες από τον τρίτο κόσμο διοργανώσαμε ένα workshop για την κατασκευή μιας αποθήκης με μπάλες από άχυρο και ξύλο.

Προτάσεις σε μηχανικούς στην Ελλάδα για δοκιμή αυτής της μεθόδου δεν βρήκε ανταπόκριση, ίσως γιατί ότι καινούριο και άγνωστο φοβίζει.

Έτσι λοιπόν όταν πριν από κάποιο χρονικό διάστημα μου προτάθηκε να γράψω ένα κείμενο για την ΝΕΑ ΣΕΛΗΝΗ και μη έχοντας κάποιο αξιόλογο έντυπο υλικό στα χέρια μου σκέφθηκα να κάνω μια βόλτα στο Διαδίκτυο. Εδώ προς μεγάλη μου έκπληξη βρέθηκα μπροστά σε ένα πλήθος από πληροφορίες που σημαίνει ότι η μέθοδος αυτή έχει αρχίσει να εξαπλώνεται.

Η μικρή ιστορία του άχυρου ως κατασκευαστικό υλικό

Ανανεώσιμα υλικά όπως άχυρο και ξύλο χρησιμοποίησε ο άνθρωπος ήδη στις πρώτες του κατασκευές. Δέματα από άχυρο

έχουν χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή τοίχων, ενώ υπάρχουν διάφοροι τύποι κατασκευής σκεπών από άχυρο.

Επίσης το άχυρο χρησιμοποιείται ως συνδετικό και σταθεροποιητικό υλικό στον πηλό.

Η συστηματική κατασκευή κατοικιών και αποθηκευτικών χώρων με κύριο υλικό το άχυρο, ξεκίνησε γύρω στα 1900 στην πολιτεία Nebraska των ΗΠΑ από μετακινούμενους εργάτες γης.

Το ενδιαφέρον από το εξωτερικό άρχισε στη δεκαετία του 70 αρχικά στην Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία και αργότερα στη Δυτική Ευρώπη αλλά ακόμη σε Λευκορωσία (κτήριο για τα παιδιά του Tschernobyl) και Μογγολία.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν σε ολόκληρο τον κόσμο δεκάδες χιλιάδες κατασκευές από μπάλες άχυρου.

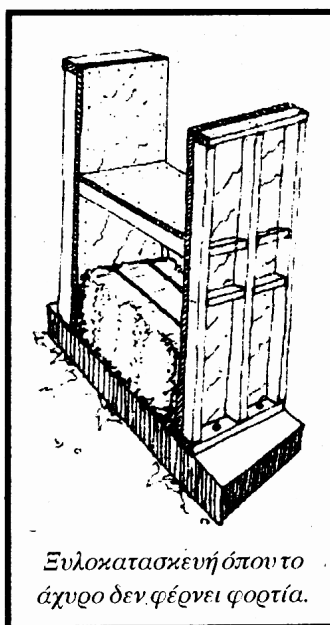

Η κατασκευή είναι πολύ απλή και εύκολη και δεν απαιτεί ιδιαίτερες τεχνικές δεξιότητες, τις βασικές γνώσεις μπορεί να τις αποκτήσει κανείς σε ένα διήμερο work shop.

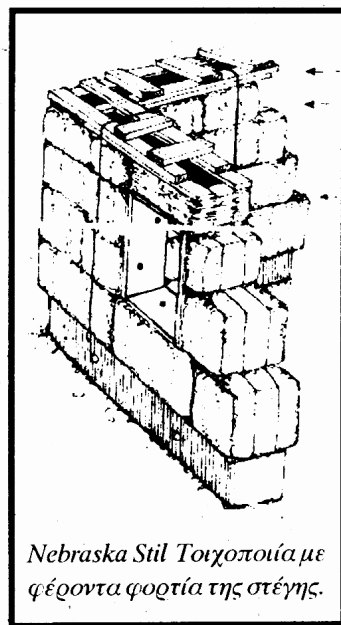
Πλεονεκτήματα

- Το άχυρο ως υλικό υπάρχει παντού
- Είναι φθηνό
- Ανανεώσιμο που αναπαράγεται συνεχώς
- Πολύ καλό θερμομονωτικό υλικό
- Οι τοίχοι μπορούν να αναπνέουν με αποτέλεσμα ένα ευχάριστο υγιεινό εσωτερικό κλίμα.

Ως "μειονέκτημα θεωρείται ο μεγάλος όγκος που καταλαμβάνουν οι μπάλες στην τοιχοποιία. Μια μπάλα έχει πλάτος 50cm οπότε με το σοβάτισμα θα πλησιάσει τα 60cm κάτι όμως πολύ

Ευλοκατασκευή όπου το άχυρο δεν φέρνει φορτία.

Nebraska Stil Τοιχοποιία με φέροντα φορτία της στέγης.

συνηθισμένο στην κατασκευή σπιτιών από πέτρα ή πηλό. Ο όγκος αυτός είναι πλεονέκτημα από πλευράς θερμομόνωσης και εξοικονόμησης ενέργειας.

Εχθρός του άχυρου είναι η υγρασία γι' αυτό λέγεται "ένα σπίτι από άχυρο χρειάζεται ψηλές μπότες (θεμέλιο - σενάζ) και μεγάλο καπέλο (στέγη - γριπιδά)". Γι' αυτό θα πρέπει να παρθούν κατάλληλα μέτρα αποφυγής της υγρασίας.

Τρόποι κατασκευής

1. Nebraska Stil

Σ' αυτή την κατασκευή οι τοίχοι από άχυρο φέρουν το βάρος της

σκεπής. Γι' αυτό αυτή η κατασκευή είναι ακατάλληλη σε περιοχές όπου χιονίζει αρκετά. Επίσης δεν επιτρέπονται τα μεγάλα ανοίγματα στον τοίχο (μεγάλα παράθυρα, μεγάλες πόρτες).

Στη βάση όπου θα κατασκευασθεί το σπίτι κατασκευάζεται ένα περιμετρικό σενάζ ύψους περίπου 40-50cm. Το άχυρο δεν πρέπει να έρχεται σε επαφή με το πάτωμα και να υγραίνεται. Επάνω στο σενάζ τοποθετείται ασφαλτόπανο. Μέσα στο σενάζ τοποθετούνται κάθετα ψιλές μπετόβερρες (4 μπετόβερρες ανά μπάλα). Αν

θέλει κανείς μπορεί να τοποθετήσει και ντίξες που προεκτείνονται προς τα επάνω (2 ντίξες ανά μπάλα). Οι μπάλες "τρυπιούνται" από τις μπετόβερρες και τις ντίξες. Όταν οι τοιχοποιία φθάσει στο επιθυμητό ύψος, τοποθετούμε στο επάνω μέρος και κατά μήκος του τοίχου ένα ξύλινο τελάρο το οποίο το συνδέουμε με σύρματα που τα σφίγγουμε προς το θεμέλιο ώστε να αποκτήσει ο τοίχος μεγαλύτερη σταθερότητα.

Επάνω στους τοίχους τοποθετείται η σκεπή. Οι τοίχοι ντύνονται και προς τις δύο πλευρές με ψιλή σήτα για την αποφυγή των ποντικών ενώ η σήτα παράλληλα είναι πολύ βοηθητική κατά το σοβάτισμα. Το σοβάτισμα γίνεται όπως οπουδήποτε αλλού. Αστάρωμα - χοντρό - ψιλό.

Στην κατασκευή με άχυρο είναι προτιμότερος ο σοβάς από πηλό γιατί έχει την ικανότητα να απορροφά και να διώχνει στην συνέχεια την υγρασία.

2. Κατασκευή με ξύλα

Μια εξέλιξη της προηγούμενης κατασκευής αποτελεί η τοποθέτηση ξύλινου σκελετού (μονού ή διπλού) οπότε το άχυρο τοποθετείται στην τοιχοποιία ως θερμομονωτικό υλικό χωρίς να φέρει φορτία. Αυτός ο τρόπος επιτρέπει την κατασκευή περισσότερων ορόφων.

Βιβλιογραφία

The Straw bale house

Athena and Bill Steen, David Bainbridge, Chelsea Green Publishing Company 1995 ISBN: 0-930031-71-7

Buildings of Earth and Straw. Bruce King. Ecological Design Press 1999 ISBN: 0-9642821-1-9

Serious Straw Bale. Non Paul Lacinski, Michel Bergeron (AMAZON)

The Beauty of Straw Bale Homes. von Athena Swentzell Steen, Bill Steen

... συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος και τελευταίο μέρος

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ για την ΕΡΕΥΝΑ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟ και ΔΙΑΔΟΣΗ των ΟΙΚΟΣΥΜΒΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Εντσο Νασιτάτι

Ο ΟΠΩΡΩΝΑΣ

Το πρώτο πράγμα που θα προσέξουμε στην εγκατάσταση ενός οπωρώνα είναι η εκλογή του φυτού και ο τρόπος φύτεματός. Σε ότι αφορά την εκλογή συστήνουμε στον ερασιτέχνη να προτιμάει τα δυνατά μπόλια ή φυτά εμβολιασμένα στα "σπορόγυθα" που είναι πιο ανθεκτικά στις κακονχίες (αρρώστιας, ξηρασία, θερμοκρασία κ.λ.π.) και μακροβιότερα. Σαν αρνητικά μπορούμε να επισημάνουμε ότι θα 'ναι με κλαδιά πολύ ψηλά (δυσκολία στη συγκομιδή) και ότι καθυστερεί η έναρξη παραγωγής (ακόμα και 5-7 χρόνια μετά). Πιστεύουμε όμως ότι το τελικό ισοζύγιο είναι πάντα ευνοϊκότερο σ' αυτά.

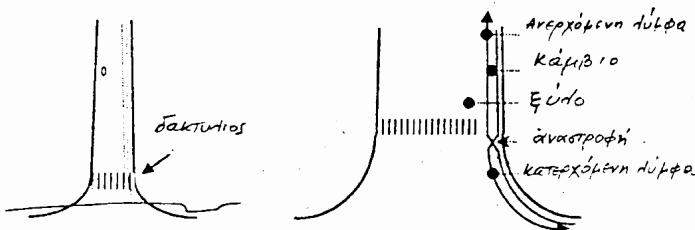
Για τον τρόπο φύτεματός έχουμε να συμβουλευθούμε ότι η ζώνη του δακτυλιδίου στη βάση (ο μικρός λαμμός που ξεχωρίζει γιατί έχει διαφορετικό χρώμα πιο σκούρο) πρέπει να 'ναι πάντα έξω από το έδαφος.

Αυτό έχει μεγάλη σημασία γιατί στη ζώνη αυτή συμβαίνει η διασταύρωση των λυμφατικών αγγείων των ριζών και αυτών του κορμού.

Ίσως δεν είναι πολύ γνωστό ότι αυτά τα δύο είδη αγγείων έχουν αντίστροφη ροή στο εξωτερικό του φυτού.

Ειδικά στον κορμό η λήμφα (εσωτερική ροή υγρών), ανεβαίνει εσωτερικά από το κάμβιο (εναλλαγή των αγγείων) και κατεβαίνει εξωτερικά.

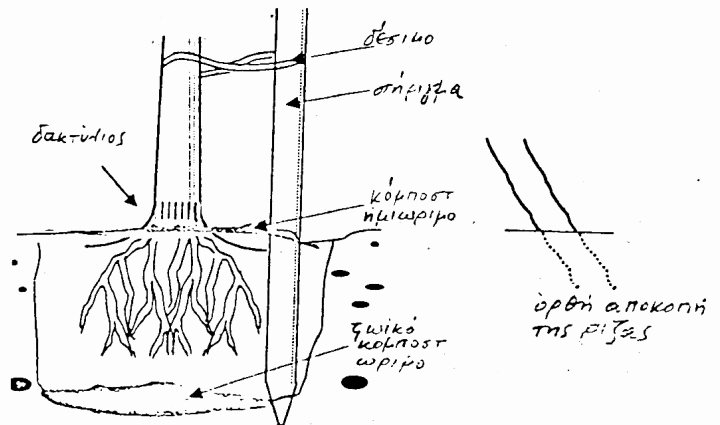
Στις ρίζες η λήμφα ανεβαίνει εξωτερικώς και κατεβαίνει εσωτερικά.

Με το να τοποθετούμε μέσα στο χώμα το "λαίμό" προκαλούμε το φυτό να βγάλει βοηθητικές ρίζες πάνω απ' αυτό. Έτσι προκύπτει μια αντιστροφή στην λυμφατική κυκλοφορία. Αυτό θα φέρει ανισορροπίες και αρρώστιας σε όλη την υπόλοιπη ζωή του φυτού.

Το δεύτερο που θα πρέπει να προσέχουμε στην μεταφύτευση των δενδρυλίων είναι να σεβόμαστε κατά το φύτεμα στον οπωρώνα τον προσανατολισμό που είχε στο φυτώριο. Πρέπει να σηματοδότησουμε μ' ένα μαρκαδόρο τον νότο του φυτού και στο ξαναφύτεμα να κρατάμε τον προσανατολισμό.

Τον χειμώνα πρέπει να κάνουμε δύο επεμβάσεις. Το ράντισμα στις 12 Αγίες Νύχτες και την επάλειψη του κορμού. Για τις Αγίες Νύχτες θα φροντίσουμε με τον εξής τρόπο: Άνοιγμα στις 21-12 και 22/12 και το ειδικό προϊόν στις 28/12 (ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΓΙΑ ΟΠΩΡΩΝΕΣ, κωδ. Ι19). Η πάστα για τους κορμούς δρα στην ανταλ-

λαγή χυμών του φυτού, δηλαδή όπου η "ιδέα" του δέντρου ενσαρκώνεται και βιώνει, όπου τα νέα κύτταρα σχηματίζονται και στο εσωτερικό του οποίου οι δύο λήμφες κολλάνε.

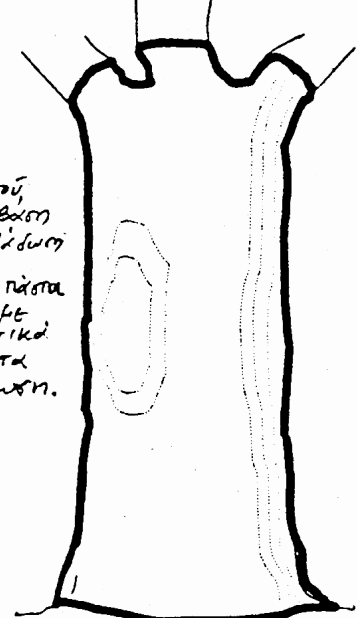
Θυμίζουμε την αναλογία βάσης:

- 1/3 κοπριά αγελάδας φρέσκια
- 1/3 μπεντονίτη (άργιλο σε σκόνη)
- 1/3 άμμο πυριτική
- αφέψημα πολυκόμπι
- 5% υδρόαλο του νατρίου

Θα διαφοροποιήσουμε τα συστατικά ανάλογα με τις πρακτικές ανάγκες του φυτού. Για τα παλιά φυτά θ' αυξήσουμε την κοπριά (έως το 50%). Για τα ασβεστούχα εδάφη που επιδρούν αρνητικά στην ποιότητα του καρπού θα αυξήσουμε την άμμο. Θ' αυξήσουμε επίσης την κοπριά κι όταν εκτιμούμε ότι θα έχουμε πολύ παραγωγή αντίθετα θ' αυξήσουμε την άμμο εάν εκτιμούμε ότι η παραγωγή θα είναι μικρή. Η πάστα απλώνεται με πινέλο από την βάση έως τις πρώτες διχάλες μετά από καλό καθαρισμό του κορμού.

Καθαρισμός του κορμού από τη βάση ως την διακλάδωση

Σημάτιση 1 εκ. πάστα όπου προσθέτουμε τα όμοιο ορεκτικά παρασκευάσματα κατά περίπτωση.

Είναι πάντα χρήσιμο να προσθέτουμε τα ομοιοπαθητικά προϊόντα στην πάστα ιδίως το ενάντια στα παράσιτα. **ΑΝΤΙΠΑΡΑΣΙΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ** (κωδ. Y01).

Αυτό δρα ως αντιμυκητικό και ως αντιέντομο. Ανάλογα προσθέτουμε και το **ΠΡΙΝ ΤΗΣΠΟΡΑ**, εάν θέλουμε να δώσουμε σφρίγος στο φυτό.

- 100 λίτρα νερού
- 5kg υδρόγαλο του νατρίου
- 3kg μπετονίτη
- 100 χλγ. του προϊόντος ΕΓΩ ΔΕΝΤΡΟ
- 100 χλγ. του προϊόντος Y01 (ή άλλο)
- 0,3 χλγ. του προϊόντος ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

Αυτός ο τρόπος είναι πιο πρακτικός και γι' αυτό ευκολότερα εφαρμόσιμος.

Στο τέλος του χειμώνα το δέντρο ανθοφορεί και μπορούμε να βοηθήσουμε αυτή τη φάση (αύξηση της ανθοφορίας) με το προϊόν **ΓΙΑ ΑΝΘΟΦΟΡΙΑ ΑΜΕΣΩΣ** (κωδ. B20). Το ράντισμα στις πρώτες ενδείξεις ανθοφορίας είναι δυνατό σε ημέρες Αέρα. Αυτό το προϊόν είναι πολύ χρήσιμο ειδικά όταν προβλέπεται χρονιά με μικρή παραγωγή. Στην περίπτωση που έχουμε γυρίσματα κρούν, μπορούμε να ραντίσουμε (το Σάββατο απόγευμα ή σε ημέρες Φωτιάς) το προϊόν **ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ** (κωδ. E06).

Μπορούμε επίσης να επέμβουμε με την υγρή πάστα για κορμούς ακολουθώντας τις εξής ενδείξεις:

- Τοποθετήστε 100 κιλά αγελαδινής κοπριάς σ' ένα τσουβάλι και κρατήστε το βυθισμένο για 3-5 ημέρες σε 1000 λίτρα νερό μέσα σε δοχείο κλειστό.

- Προσθέστε 1-2 κιλά μπετονίτη και βρέξιμο θειάφι.

- 2 κιλά υδρόγαλο του νατρίου.

- 0,5 κιλά αλκομίνα (υγρό εκχύλισμα φυκιών)

- Ανακατέψτε 1 ή 2 φορές την ημέρα.

- Βγάλτε το και φιλτράρετε το. μετά ραντίστε τον κορμό και το φύλλωμα των δένδρων.

Για 10 στρέμματα οπωρώνα χρειάζονται περίπου 3000 λίτρα πάστας.

Τέλος υπάρχει και ένας τρίτος τρόπος για να χρησιμοποιήσουμε και τα ομοιοπαθητικά προϊόντα στον κορμό του δέντρου. Αυτός συνίσταται στο ράντισμα με πινέλο του ακόλουθου μίγματος στον κορμό:

Αυτό ανξάνει για 14-21 ημέρες την αντοχή στο κρύο κατά 5 ή παραπάνω βαθμούς. Εάν η ανθοφορία είναι σε κίνδυνο ραντίστε το προϊόν **ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΟΦΟΡΙΑ ΑΜΕΣΩΣ** (κωδ. B20) αμέσως μετά την παγωνιά. Εάν το φυτό έχει εμφανή προβλήματα καρπόδεσης μπορούμε να ραντίσουμε το προϊόν **ΓΙΑ ΚΑΡΠΟΔΕΣΗ** (κωδ. B21) σε πλήρη ανθοφορία και εάν είναι δυνατόν σε μέρες Νερού. Την άνοιξη είναι η περίοδος που οι ρίζες μεγαλώνουν και μπορούμε να βοηθήσουμε αυτή τη φάση ραντίζοντας το **ΠΡΙΝ ΤΗΣΠΟΡΑ**. Αυτό είναι αποτελεσματικό ιδίως για φυτά μεγάλης ηλικίας και καλό είναι να το προσθέσουμε στην πάστα κορμών.

Όταν έχει σχηματισθεί ο μικρός καρπός για την εξάπλωση των κυττάρων, μπορούμε να ραντίσουμε το **ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΚΑΡΠΙΟ** (κωδ. B22) (πρωί, ημέρες Αέρα).

Μια επέμβαση θα χρειαστεί όταν το φρούτο θα έχει φτάσει στο μέγεθος ωριμότητας αλλά δεν έχει πάρει ακόμα το χρώμα. Εδώ επεμβαίνουμε με το **ΚΑΡΠΙΟΣ ΣΥΝ** (κωδ. B23) (σε ημέρες Φωτιάς). Αυτή η επέμβαση μπορεί να επαναληφθεί μέχρι την τελική ωρίμανση, 2-3 φορές (μία μόνο φορά εάν το έδαφος είναι φτωχό ή σε περίοδο ξηρασίας). Ένα ράντισμα με το **ΚΑΡΠΙΟΣ**

ΣΥΝ σε ημέρες Φωτιάς, περίπου δέκα μέρες πριν τη συγκομιδή, θα βελτιώσει το άρωμα, την περιεκτικότητα σε βιταμίνες και το χρόνο συντήρησης του καρπού.

Στην περίπτωση φυτών μεγάλης ηλικίας μπορεί να ραντισθεί (ή να συμπληρωθεί στην πάστα) το προϊόν **ΓΙΑ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΑ ΔΕΝΤΡΟΥ** (κωδ. B29).

Στα δέντρα μπορούμε να επέμβουμε και μ' έναν ακόμη πιο πρακτικό τρόπο βάζοντας σε 50 εκ. βάθος κάτω από τον κορμό κάθε δέντρου, ένα μπουκαλάκι κλειστό που περιέχει μίγμα από τα:

- **ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΤΥΠΟ**

- **ΓΙΑ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΑ ΔΕΝΤΡΟΥ**

- **ΠΡΙΝ ΤΗΣΠΟΡΑ**

- **ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΑ (ΓΕΝΙΚΟ - ΕΙΔΙΚΟ)**

- **ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗ**

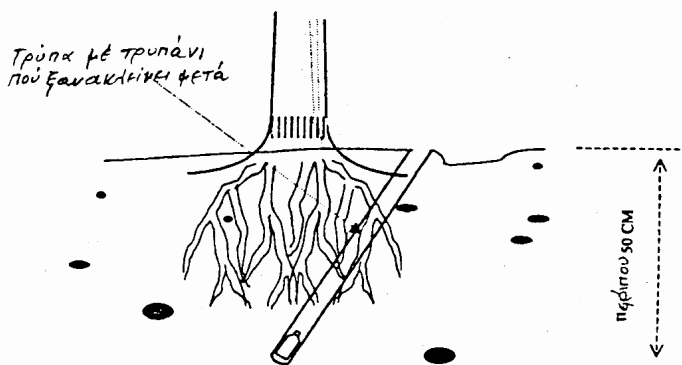
- **ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ**

- **ΑΝΤΙ ΦΩΣ, ΑΝΤΙ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙ ΥΓΡΑΣΙΑ, ΓΙΑ ΤΟ ΦΩΣ, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ κ.λ.π.**

- **ΑΝΤΙ ΞΗΡΑΣΙΑ**

Το προϊόν θα δράσει σιγά - σιγά (για περίπου 30 χρόνια) χάρη στο πορώδες του γυαλιού, ακτινοβολώντας το μήνυμά του στο φυτό.

Αυτά τα προϊόντα διατίθενται από το Σύλλογο. Η πείρα μαζεμένη μετά από χιλιάδες επεμβάσεις, αποδεικνύει ένα μεγαλύτερο σφρίγος για το δέντρο μαζί με μεγαλύτερη αντοχή στα παράσιτα, που μπορεί να φτάσει το 50-70%.

ΤΟ ΚΛΑΔΕΜΑ

Η εργασία του κλαδέματος είναι πολύπλοκη και είναι πολλά που πρέπει να προσέξουμε.

Το κυριότερο που πρέπει να προσέξει ο κλαδευτής είναι να κυκλοφορεί ο αέρας και το φως στο φύλλωμα του καρποφόρου δέντρου κοιτάζοντας να αφομοιώνεται με αυτά τα ηλιακά στοιχεία.

Επίσης κάθε καρποφόρο έχει ένα ειδικό σχήμα που πρέπει να το σεβαστούμε όσο γίνεται.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι το φύλλωμα επαναλαμβάνει το σχήμα του καρπού και μερικές φορές του φύλλου.

Μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι υπάρχει μια μοναδική αρχή του φυτού που εκδηλώνεται μέσα από το σχήμα.

Για όσο είναι δυνατόν θα πρέπει ν' αφήσουμε τον κεντρικό κλώνο και να διακλαδώνουμε τα 3 κύρια κλαδιά σε 120ο μεταξύ τους (κλειστό βάζο) και στο σημείο που αρχίζουν από τον κορμό ν' απέχουν τουλάχιστον μια σπιθαμή μεταξύ τους.

Αυτό για ν' αποφευχθούν τα σπασίματα στο σημείο αυτό από

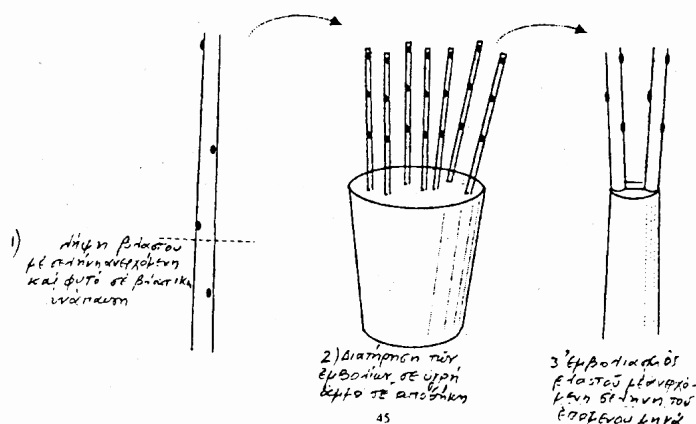
αέρα και ενοχλήσεις στην κυκλοφορία της λήμφας.

Πότε να κλαδεύουμε:

Τα φθινοπωρινά κλαδέματα σπρώχνουν γενικά το φυτό να αναπτύξει το φύλλωμα (αυτό επηρεάζεται και από τα ανσηρά κλαδέματα), ενώ το ανοιξιάτικο κλάδεμα (το ελαφρύ) έχει σαν απάντηση μια μεγαλύτερη παραγωγή φρούτων.

Συμβουλευόμαστε το κλάδεμα με Σελήνη καθοδική για να μειώσουμε τα χασίματα ενέργειας και λήμφας.

Σας υπενθυμίζουμε τέλος, το προϊόν ΓΙΑ ΕΠΟΥΛΩΣΗ (κωδ. 51) που εκτός από τον επιταχύνει τη διαδικασία επώλωσης των τομών του κλαδέματος εκτελεί και μια δράση αντιμυκητική και αντί έντομο. Οι εμβολιασμοί γίνονται με ανοδική Σελήνη όταν παίρνουμε το μπόλι και στον εμβολιασμό του στο νέο φυτό, που θα γίνει τον επόμενο μήνα με Σελήνη ανοδική. Το μπόλι το τοποθετούμε σε αποθήκη μέσα σ' ένα κουβά που περιέχει υγρή άμμο.

Η ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ

Το προστατευόμενο περιβάλλον (θερμοκήπια, τούνελ πλαστικά κ.λ.π.) έχει το κύριο χαρακτηριστικό να αποκλείει ή να μονώνει την καλλιέργεια από την ροή συμπαντικών δυνάμεων. Αυτό δεν συμβαίνει μόνο στο κάλυμμα με τζάμι, σ' άλλες περιπτώσεις (PVC, Πολυθιλένιο, Πολυδωρογόνατο, Καρμπονικό κ.λ.π.) θα είναι 80%.

Ως συνέπεια αυτού θα πρέπει να προσέχουμε πολύ στο να δυναμώσουμε τη σύνδεση του φυτού με το Εγώ της ομάδας και με τη διαχυμένη ζωή στο σύμπαν. Για να το πετύχουμε μπορούμε να δράσουμε διαμέσου τεσσάρων οδών:

-Ράντισμα με το (ΕΙΔΙΚΟ ΕΓΩ) κατά την διάρκεια των 12 Αγίων Νυχτών των Χριστουγέννων (ένα μόνο ράντισμα).

-Ράντισμα όπως επάνω επαναλαμβανόμενο κατά τη διάρκεια του χρόνου (κάθε αλλαγή εποχής), όταν η σελήνη βρίσκεται στον καθορισμένο αστερισμό.

-Να ραντίζετε κάθε μήνα με το ειδικό προϊόν ΓΙΑ ΤΟ ΕΓΩ τα φυτά που γεννήθηκαν από μύσχευμα

-Να πραγματοποιείται το μπάνιο των σπόρων με το προϊόν S01.

Η μονοκαλλιέργεια και η συγκαλλιέργεια

Ένα πρόβλημα του προστατευμένου περιβάλλοντος είναι ότι πολύ συχνά σ' αυτό γίνεται μονοκαλλιέργεια που επαναλαμβάνε-

ται για πολλά χρόνια. Αυτό κουράζει το έδαφος ενώ η έλλειψη βοήθειας από την μεριά βοηθητικών φυτών που συγκαλλιεργούνται δυσχεραίνει τα προβλήματα.

Είναι λοιπόν προτιμότερο είτε να εισάγουμε τις κατάλληλες συγκαλλιέργειες, είτε να φέρουμε χάρη στα ομοιοπαθητικά βοηθήματα τις επιρροές αυτών στα καλλιεργούμενα φυτά.

Στα θερμοκήπια και στα τούνελ που καλλιεργούνται με λαχανικά τα καταφέρνουμε αρκετά καλά σε αυτό εναλλάσσοντας καλλιέργειες για ρίζες με καλλιέργειες για φύλλα, για καρπούς, για άνθη.

Στις ανθοκομικές καλλιέργειες το πρόβλημα γίνεται ακόμα μεγαλύτερο γιατί πρακτικώς γίνεται μια μονοκαλλιέργεια με λουλούδι. Μερικά παραδείγματα συγκαλλιέργειας - για βάση μπορούν να είναι:

-Τριαντάφυλλα (φυτό ηλιακό). Να εισάγετε 30% Liliacee (ιδίως κρίνους) διότι είναι φυτό σεληνιακό και καλύπτει το έδαφος με φλούδα από έλατο (κι όχι άλλο κωνοφόρο) διότι είναι φυτό του

Κρόνου και θερμότητας.

-Γαρύφαλλα (φυτό γήινο με ανθοφορία συνδεδεμένη με τον Δία). Να εισάγετε 20% ξέριμπερες (φυτό ηλιακό) και να καλύψετε το έδαφος με φύλλα από οξιά (φυτό του Δία). Να βάλετε άλλα φυτά ανάλογα με το πρόβλημα.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΑ ΣΤΟ ΤΟΥΝΕΛ ΤΟ ΠΛΑΣΤΙΚΟ

Μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

-Με ράντισμα διαμέσου μιας ακάτου, δηλαδή λογχοειδούς ρίγης (διάλυση 1 σε 4000 και ράντισμα 4 λίτρα κάθε 1000 μέτρα κυβικά).

-Διαμέσου του ποτιστικού συστήματος προσέχοντας να αυξήσουμε τη δόση του προϊόντος που παρέχουμε σε 7 χιλ. προϊόντος σε 1000 λίτρα κάθε 1000 κυβικά μέτρα.

-Στην περίπτωση μιας παροχής 10000 λίτρα για 1000 κυβικά μέτρα η δόση του προϊόντος πρέπει να ανέβει σε 12 χιλ.

Σε κάθε περίπτωση είναι καλό μεταξύ ενός ραντίσματος και του άλλου ποτίσματος να υπάρχει ένα διάλειμμα επτά ημερών. Αυτό ισχύει και για το βελτιωτικό προϊόν του νερού για ποτίσματα.

Σε περιπτώσεις ανάγκης (π.χ. μύκητες), να επαναλαμβάνεται το ράντισμα όπως το ημερολόγιο. Και η τρόπα, όπως και οι σωλήνες, δεν θα πρέπει να έχουν υπολείμματα από ραντίσματα με χημικά. Και για το λόγο αυτό να πλένονται με καυστική σόδα και να ξεπλένονται καλά.

Διαμέσου της χρήσης του ΔΙΑΧΥΤΗ αυτή η δράση συνήθως καταφέρει να "περάσει" σε πλαστικά φιλμ και γι' αυτό μπορούμε να τοποθετήσουμε τον διαχύτη εξωτερικά του θερμοκηπίου.

Η λίπανση

Συνιστάται η οργανική λίπανση με καλά κομποστοποιημένη κοπριά. Το κόμποστ πρέπει να διασκορπίζεται στο έδαφος μονάχα όταν είναι καλά ώριμο, δηλαδή όταν η φάση του γαιοσκώληκα είναι αρκετά τελειωμένη (δηλαδή γύρω στους 12 μήνες από την παρασκευή του).

Να τοποθετούνται στο κόμποστ τα ομοιοπαθητικά που ήδη έχουμε δει. Εάν η ποιότης της κοπριάς δεν είναι αρκετά καλή (δηλαδή αποκτημένη από συμβατικά κτήματα), συνιστούμε να προστεθεί και το προϊόν ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ.

Όπως ήδη είπαμε και τα δύο προϊόντα έχουν δυνατότητα ξαναχρησιμοποίησης έως την ολοκλήρωση τριών χρόνων.

Στην περίπτωση χρήσεως κοτίσιας κοπριάς αποξηραμένης σε κύβους (ή άλλο παρόμοιο προϊόν) συμβουλευόμαστε να προπαρασκευασθεί ένας σωρός με την κοτίσια κοπριά και να ραντισθεί η μάζα 4 λίτρα για 3 κυβικά μέτρα του ΠΙΠΙΝ ΤΗΝ ΣΠΟΡΑ και ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ. Μ' αυτό τον τρόπο αυξάνεται σημαντικά η ικανότητα, ή δυναμικότητα λίπανσης και μειώνεται ο κίνδυνος που συνδέεται με την παρουσία ανεπιθύμητων όπως αντιβιοτικά, ορμόνες κ.λ.π.

Άνοιγμα των θερμοκηπίων

Σύμφωνα με τους κανόνες κάθε καλλιέργειας καλό είναι να ανοίγουμε τα πλαστικά ή τα τζάμια από τα θερμοκήπια για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Κατ' αυτόν τον τρόπο δέχονται την βροχή και τις συμπαντικές δυνάμεις.

Η ανθοφορία

Στα θερμοκήπια άνθρων είναι χρήσιμο να επέμβουμε στην πορεία της ανθοφορίας με σκοπό να διεγείρουμε και να αυξήσουμε τις αποδόσεις. Γι' αυτό το λόγο επεμβαίνουμε με το προϊόν ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΟΦΟΡΙΑ ΑΜΕΣΩΣ κάθε 14 ή 21 ημέρες την Παρασκευή ή σε μέρες Αέρα (βλέπε ημερολόγιο).

Γενικώς είναι αρκετά 1-2 ραντίσματα. Θέλοντας να δράσουμε στο ύψος του στελέχους (στέλεχος μακρύ και κεφαλή μεγάλη) είναι δυνατό το καλοκαίρι (όταν είναι δύσκολο να παράγουμε φυτά με τέτοιες αναλογίες) να επέμβουμε αφήνοντας να δρο το φως και μειώνοντας την θερμοκρασία χρησιμοποιώντας το προϊόν ΑΝΤΙ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ. Το άνθος πρέπει να παρουσιάζεται κλειστό με τη δυνατότητα να ανοίγει όταν τοποθετείται μέσα στο νερό.

Η συντήρηση του άνθους

Εάν είναι αναγκαίο να ραντίσετε με το ΑΝΘΟΣ ΚΟΜΜΕΝΟ με σκοπό να αυξηθεί η διάρκεια ζωής του. Το προϊόν χορηγείται βυθίζοντας τα κοτσάνια των άνθρων "τις βάσεις", για 15 λεπτά στην διάλυση 1 χλγ. προϊόντος αραιωμένο σε 4 λίτρα νερού.

Η προστασία φυτοθεραπευτική

Και σ' αυτή την περίπτωση συμβουλευόμαστε να γίνει επέμβαση με τα ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ και ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗΣ για τρεις φορές, αλλάζοντάς τα όπως ακολουθεί (βλέπε ημερολόγιο):

1' ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ σε ημέρες Νερού

1' ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗ σε ημέρες Φωτιάς

2' ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ σε ημέρες Νερού

2' ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗ σε ημέρες Φωτιάς

3' ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ σε ημέρες Νερού

3' ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗ σε ημέρες Φωτιάς

Πραγματοποιώντας αυτή τη θεραπεία του βάρους ακολουθούμε ραντίζοντας το "Εγώ της ομάδος το Ειδικό". Φτάνοντας σ' αυτό το σημείο μπορεί να αρχίσουμε να θεραπεύουμε ενάντια στους μύκητες και στα έντομα, όπως έχει προσδιοριστεί στο ειδικό κεφάλαιο.

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΤΙΣ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

Στην αρχή της μετάβασης, δεδομένης της συνήθειας των φυτών να "απαντούν" στα χημικά ραντίσματα, συμβουλευόμαστε να προχωρήσετε με αυτήν την θεραπεία και συγχρόνως να κρατάτε το χημικό προϊόν σε επιφυλακή στην περίπτωση που το φυτό δεν απαντά κανονικά στο ομοιοπαθητικό ράντισμα. Προβλέπεται να αντικατασταθεί τελείως το συμβατικό ράντισμα με το ομοιοπαθη-

τικό στο ολοκλήρωμα των δύο χρόνων.

ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Το αποτράβηγμα των Εγώ των ομάδων ή της Αρχής της Ατομικότητας του είδους από την πλανητική σφαίρα με αυτή τη ζωδιακή, συνοδευόμενο με τις ελεγμένες αιθερικές συνθήκες της γης, μας επιβάλουν ένα νέο τρόπο για την συγκαλλιέργεια. Ενώ η γνώση σχετικά με την συγκαλλιέργεια, δηλαδή η εναλλασσόμενη βοήθεια που συγκεκριμένα φυτά μας δίνουν όταν ακολουθούν τους νόμους της ιδιαιτερότητάς τους και της αρμονίας τους μένει αναλλοίωτο, προκύπτει τροποποιημένο το "επίπεδο" της ζητούμενης καινούριας αρμονίας που περνάει από τη σφαίρα των πλανητών σε αυτήν του ζωδιακού.

Σε αυτό το κείμενο, δυστυχώς, δεν μπορούμε να αναπτύξουμε ιδεολογικά τους λόγους που στηρίζουν αυτό (θα το κάνουμε σ' ένα άλλο κείμενο ειδικά).

Τώρα μπορούμε να καταγράψουμε τα βοηθήματα και τους τρόπους χορηγήσεων που επιτρέπουν να φέρουν στα φυτά τις σχετικές δυνάμεις για τη ζωδιακή καλλιέργεια που έχουν ανάγκη. Η χρήση αυτών των προϊόντων είναι πολύ σημαντική για μια καλή επιτυχία των καλλιεργειών.

- Φυτά χορτοειδή και μονοετή για παραγωγή ελαίων
- Επεμβάσεις για να στηρίξουμε την παραγωγή
- Μπάνιο σπόρου για παραγωγή ελαίων, επεμβάσεις για να στηρίξουμε την παραγωγή.
- Μπάνιο σπόρου για λάδι στο σπόρο κωδ. S43
- Μπάνιο σπόρου λάδι στο άνθος κωδ. S42
- Μπάνιο σπόρου λάδι στο φύλλο κωδ. S41
- Μπάνιο σπόρου λάδι στη ρίζα κωδ. S40
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή (Κριός) κωδ. I02
- Φαρμακευτικά φυτά, επεμβάσεις για τη στήριξη της παραγωγής
- Μπάνιο σπόρου για λάδι στο σπόρο κωδ. S01
- Προϊόν βοηθητικό για την Παραγωγή (Καρκίνος) κωδ. I04
- Φυτά για χρωστικά και αρωματικά για να στηριχθεί η παραγωγή
- Μπάνιο σπόρου για το πρωταρχικό στον σπόρο κωδ. S53
- Μπάνιο σπόρου για το πρωταρχικό στο άνθος κωδ. S52
- Μπάνιο σπόρου για το πρωταρχικό στο φύλλο κωδ. S51
- Μπάνιο σπόρου για το πρωταρχικό στη ρίζα S50
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή (Ζυγός) κωδ. I06
- Φυτά λαχανόκηπου, για σπορείο και θάμνους, επεμβάσεις για να στηρίξουμε την παραγωγή.
- Μπάνιο σπόρου κωδ. S01
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή φυτών που συλλαμβάνουν την διαχυμένη ζωή (Κριός)
- Δημητριακά, μπιστόνια, αγκινάρες κ.λ.π. κωδ. I11
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή που ενδυναμώνουν την αρχή του είδους (Αιγόκερως) καρότα, ρίζες σωματώδεις, ζαχαρότευτλο, έρικα κ.λ.π. κωδ. I12.
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή φυτών που βοηθούν στο να αγκιστρώνεται η ιδέα στη ρίζα για να την κάνουμε να ξαναβεί (Καρκίνος) ντομάτες, μελιτζάνες, solanacee, ψυχάνθη, papaveracee, φουντουκιά κ.λ.π. κωδ. I14.
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή φυτών που συγκρατούν τα αστάθμητα ή αβαρή (αιτηρά, συνοδευτικά αρωματικών κ.λ.π.) (Ζυγός) κωδ. I19.
- Φυτά πολυετή, δέντρα, επεμβάσεις για να στηρίξουμε την παραγωγή.

- Μπάνιο σπόρου S01
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή των καρποφόρων φυτών (Λέων) κωδ. 119.
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή φυτών που ανθίζουν σε αφθονία (καλλωπιστικά) (Υδροχόος) 121
- Προϊόν βοηθητικό για την παραγωγή φυτών με πλούσιο φύλλωμα *latifoglie* (Σκορπιός) κωδ. 122.
- Προϊόν για την παραγωγή ξύλων (Ταύρος) κωδ. 120
- Προϊόν βοηθητικό για το σφύγγιο, το μεταβολισμό, κυρίως για ρίζα και φύλλα (Τοξότης) κωδ. 125
- Προϊόν βοηθητικό για να ενισχύει στα φυτά όλες τις λειτουργίες τους (ενίσχυση του αιθερικού σώματος (Δίδυμοι) κωδ. 126.

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα προϊόντα ραντίζονται κατά τη διάρκεια των 12 Αγίων Νυχτών και στην περίοδο ανθοφορίας του φυτού. Όπως συνήθως, εάν δεν μπορείτε να κάνετε τα ραντίσματα στην διάρκειά τους, τότε μπορούν να αντικατασταθούν με άλλα τρία ραντίσματα όταν η Σελήνη είναι στο αναφερόμενο αντίστοιχο αστερισμό.

Όπως μπορείτε να δείτε, ερευνητική δουλειά έχει γίνει για να αναπτυχθούν τα φυτά καλύτερα ποσοτικά-ποιοτικά, σε συνθήκες επίσης καλές.

ΑΝΤΙΞΟΟΤΗΤΕΣ

Μια απαραίτητη εισαγωγή

Η πείρα έχει αποδείξει ότι ένα φυτό δυσαρμονικό (εξαιτίας για παράδειγμα, μιας σποράς σε λάθος χρονική στιγμή, ή μεταφύτευσης πολύ βαθιάς, ή γενετικής αδυναμίας, ή υβριδίου, ή ασυμφωνίας μεταξύ εμβολιασμένου και μοτιού, ή αντιξοότητες ατμοσφαιρικές και εποχιακές), καθίσταται από την φύση αργά ή γρήγορα άχρηστο και αμείλιχτα αποκλείεται απ' αυτήν.

Αυτό συμβαίνει χάρη σε δύο "βοηθούς", τον μύκητες και τα έντομα. Γι' αυτό τον λόγο είναι αβάσιμο να εναντιωνόμαστε θεληματικά σ' αυτούς, δεδομένου ότι επεμβαίνονγα να εκτελέσουν μια αποστολή που τους εμπιστεύθηκε η φύση. Συντά ο γεωργός είναι το κύριο αίτιο αυτού του ξεσπάσματος.

Η διασύνδεση με το μακρόκοσμο. Απ' αυτό που έχουμε εκθέσει, επακολουθεί ότι ένα φυτό μπορεί να χαρακτηριστεί υγιές και να έχει μια αρμονική ανάπτυξη εάν είναι συνδεδεμένο με τη δικιά του πνευματική μήτρα, από εμάς επονομαζόμενη Αρχή της Ατομικότητας του Είδους ή Εγώ της Ομάδας Αρχέτυπο. Η διασύνδεση μ' αυτή την πνευματική αρχή συμβαίνει κατά την σπορά, και τυχόν λαθεμένες καλλιέργητικές μέθοδοι μπορούν να το αποδυναμώσουν τελειωτικά. Εκτός από τον να ξανατονίσουμε τη σημασία που έχει η εκλογή του χρόνου σποράς χρησιμοποιώντας σαν βοήθημα τη σύνδεση με την πνευματική σφαίρα, επίσης και με τα μπάνια σπόρων, φτάνει να δούμε πως γίνεται αυτό εν συνεχεία. Σ' αυτό αναφερόμενοι, η πιο καλή τεχνική είναι των 12 Αγίων Νυχτών (24/12-5/1) και ραντίζοντας με το ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ 2-3 φορές, εναλλάσσοντας με το ΑΡΜΟΝΙΚΟΠΟΙΗΤΗΣ 2-3 φορές.

Για τα μονοετή φυτά όπως λαχανικά και άνθη των οποίων έχουμε αποκτήσει τα φυτάκια, ο κύκλος ραντισμάτων πρέπει να είναι γρήγορος και έντονος.

ΣΥΝΟΨΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΑΦΟΥΣ

Α) ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Ομοιοπαθητική και γεωργία το έδαφος και ο γεωργικός οργανισμός η ζωή στο φυτό ή ζωή στο έδαφος η λίπανση ή διέγερση του εδάφους, για την παραγωγή των ουσιών που λείπουν. Το πότισμα οι εργασίες ώστε να ευαισθητοποιήσουμε τις καλλιέργειες για την επέμβαση με τα ομοιοπαθητικά, το ζώο.

Β) ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Ο σπόρος και η αναπαραγωγή με την επικονίαση, η αναπαραγωγή δίχως επικονίαση. Η καλλιέργεια χόρτον, το λιβάδι, ο οπωρώνας η καλλιέργεια σε προστατευόμενο περιβάλλον, ο λαχανόκηπος

Γ) ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Δ) ΟΙ ΑΝΤΙΞΟΟΤΗΤΕΣ

Κύρια εισαγωγή: Ηλεκτρομαγνητική μόλυνση.

Ε) ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ, ΦΥΤΑ ΓΙΑ ΚΗΠΟ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Οι 12 Αγίες Νύχτες: Πώς να τις αντιληφθούμε και σχετικές δραστηριότητες, πώς να χρησιμοποιήσουμε τα ομοιοπαθητικά προϊόντα, πώς να αποκτούμε τα προϊόντα.

Οι σημειώσεις αυτές δόθηκαν κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου που πραγματοποιήθηκε κατά τις 9, 10 και 11/12/2001 στην ΠΑΛΗΝΗ στις εγκαταστάσεις του κ. Κ. Παπανικόλα όπου διατέθηκε αίθουσα.

Την πρωτοβουλία για την διοργάνωση του σεμιναρίου είχαν ο Γαβριήλ Πανάγος (τηλ.: 01 6801756) και ο Νίκος Ζάννος (τηλ.: 01 7222573) που έκαναν και την μετάφραση από τα Ιταλικά. Η Ν.Σ. θεώρησε χρήσιμη τη δημοσίευσή τους και γι' αυτό προχώρησε σ' αυτήν μετά την άδεια του εισηγητή.

Ο φίλος Περικλής Παπαδόπουλος μας έστειλε το παρακάτω άρθρο της Σ. Φωτοπούλου από τη τοπική εφημερίδα "Πατρίς" του Πύργου μαζί με τα σχόλιά του:

Πηγή πλούτου και ζωής αποτελούσαν για την Ηλεία οι λιμνοθάλασσες, οι οποίες εδώ και χρόνια έχουν αποξηρανθεί.

Τρεις ήταν οι μεγάλες λιμνοθάλασσες που κάλυπταν το δυτικό τμήμα του Νομού - από Κυπαρισσία έως Κατάκολο: του Καϊάφα που υπάρχει μέχρι σήμερα, της Αγουλινίτσας και της Μουριάς. Σήμερα η μεγαλύτερη λιμνοθάλασσα σε ολόκληρη την Πελοπόννησο είναι αυτή του Κοτινιχίου η οποία όμως έχει συρρικνωθεί και αυτή σημαντικά. Η ζωή των κατοίκων των παραλιακών περιοχών - ιδιαίτερα της Αγουλινίτσας και της Μουριάς που τους χώριζε ο Αλφειός ποταμός είχε σημείο αναφοράς τις λίμνες αυτές. Αποτελούσαν τρόπο ζωής, το νήμα της οποίας κόπηκε ξαφνικά στα τέλη της δεκαετίας του '60, όταν αποξηράνθηκαν για να αποδοθούν στη γεωργία η οποία εξελισσόταν ραγδαία. Οι προσδοκίες ωστόσο χιλιάδων μικροκτηματιών διαφεύστηκαν, αφού οι εκτάσεις των λιμνών αποδείχθηκαν σε ένα σημαντικό ποσοστό τους άγονες. Οι οικονομικές επιπτώσεις ήταν έντονες, αφού για πολλούς οι λιμνοθάλασσες αποτελούσαν μέσον διαβίωσης. Όσοι δε, δεν εγκατέλειψαν την περιοχή, αναγκαστικά στράφηκαν στη γεωργία, χρησιμοποιώντας τις αποξηραμένες εκτάσεις, αλλάζοντας τρόπο ζωής και ενασχολούμενοι σε ένα αντικείμενο που δεν γνώριζαν.

Μετά από 32 χρόνια η αποξήρανση των λιμνών αποδεικνύεται αρνητικό στοιχείο. Πέρα από την πλούσια πανίδα, χάθηκαν αρκετά μεταναστευτικά είδη ψαριών που προσελκύονταν από τα γλυκά νερά της λίμνης, ενώ εξαφανίστηκαν όλα τα είδη πουλιών τα οποία είχαν μεταναστευτικό σταθμό την λίμνη και έβρισκαν καταφύγιο και κατάλληλες συνθήκες για αναπαραγωγή σε αυτές. Τελικά, αποδεικνύεται ότι η αποξήρανση των λιμνών ήταν λάθος δεδομένου, αφενός ότι ο στόχος για καλλιεργήσιμες εκτάσεις δεν ετετεύχθη και αφετέρου ότι χάθηκε μια πολύ σημαντική πλουτοπαραγωγική πηγή. Αυτός είναι ο λόγος που συζητείται ο επαναπλημμυρισμός των λιμνών ή τουλάχιστον ορισμένων σημαντικών τμημάτων αυτών.

Ο πρώτος και ο τελευταίος...

Σημείο αναφοράς για το Νομό Ηλείας,

αλλά και έξω από τα όρια αυτού ήταν η πρώην λίμνη Μουριάς. Η ζωή της περιοχής στρεφόταν γύρω από αυτή. Οι παραγωγές των ψαριών - ιδίως των χελιών και των κεφαλόπουλων - ήταν ιδιαίτερα μεγάλες. Ο Γιάννης Λυμπερόπουλος, 86 χρονών σήμερα, αναπολεί εκείνες τις εποχές και μιλά με παράπονο αλλά και πίκρα. Από 16 χρονών, έμενε στη λίμνη. Αυτό και άλλα 15 άτομα είχαν συστήσει σωματείο. Τα ψάρια

τα έπαιρναν οι ντόπιοι στην περιοχή ενώ τα χέλια εξάγονταν στην Ιταλία λέει: "Έρχονταν καράβι στην Σπιάντζα και τα φόρτωνε". Πλούσια όπως λέει ήταν η λίμνη για κυνήγι. "Κόβαμε εισιτήριο για να μπαίνει ο κόσμος με μονόξυλα να κυνηγήσει, ή να ψαρέψει με καλαμοτέες και βάρκες.

Βγάσαμε πολλά λεφτά, φτιάξαμε σπίτια, γιατί μέναμε σε φυλάκια - καλύβες. Εφτά ήταν όλα - όλα στη λίμνη". Ο κ. Γιάννης θυμάται την ζωή και αναπολεί.... "Τα ψάρια ήταν μεγάλα. Ο κόσμος πεινούσε και έζησε από αυτά". Η ζωή του κ. Γιάννη Λυμπερόπουλου ήταν η λίμνη. Εκεί έμεινε μόνιμα, εκεί γέννησε η σύζυγός του - πάντα στο πλευρό του - τα παιδιά τους.

Δεν σκέφθηκε ούτε μια φορά να την εγκαταλείψει. "Μια φορά - λέει - πήγα στον Πύργο και χάθηκα. Αν φύγω από εδώ θα πεθάνω. Με πόνο μιλά για λίμνη "Τσάμπα την χάλασαν. Τώρα δεν είναι ούτε για καλλιέργειες, προσθέτοντας όμως ότι δεν είναι δύσκολος ο επαναπλημμυρισμός της, συνδέεται με την Μούτελη και ανοίξουν

αύλακες η λίμνη θα γεμίσει και πάλι νερό". Ο κ. Γιάννης ζει και έχει την ευτυχία να βλέπει από τα 7 παιδιά του, 16 εγγόνια και 11 δισέγγονα.

Όμως η καρδιά του πονά για την λίμνη, ακόμα και ύστερα από 32 ολόκληρα χρόνια. "Όταν ένας άνθρωπος πεθαίνει δεν γυρίζει ποτέ πίσω. Το ίδιο συμβαίνει και με την λίμνη. Δεν θα ξαναγυρίσει... λέει με παράπονο. Πέθανε, όπως πέθανε και η ζωή του τόπου μας...."

Σχόλιο Περικλή:

Την εποχή της κατοχής οι Αθηναίοι λιμοκτονούσαν ενώ οι Πυργιώτες έτρωγαν κάθε μέρα κρέας. Πήγαιναν στις λιμνοθάλασσες και έπιαναν ψάρια και πουλιά. Τα έπιαναν χωρίς να καταναλώνουν πετρέλαιο. Χωρίς λεφτά στη τσέπη. Δωρεάν τροφή.

Αυτό το κοινωνικό - οικονομικό σύστημα αυτοκατανάλωση - αυτοδιαχείριση λειτουργούσε θαυμάσια από την αρχαιότητα έως το 1970. Τότε ήρθε στην περιοχή του Πύργου η "ανάπτυξη", η "εξέλιξη" ο "πολιτισμός". Τώρα για να φας

κρέας πρέπει να το πληρώσεις.

Μια τροφή που περιέχει υπολείμματα φυτοφαρμάκων, κτηνιατρικών φαρμάκων, βαρέα μέταλλα. Μια τροφή που οδηγεί στην ασθένεια.

Δεν υπάρχει άνθρωπος που να μην έχει φάρμακα στην τσέπη του. Όλοι είναι άρρωστοι. Δυσκοιλιότητα, Διαβήτης, Χοληστερίνη, καρδιοπάθειες, νεφρική ανεπάρκεια από την νιτρορύπανση των υδάτων, καρκίνος. Καρκίνος του παχέος εντέρου στους καταναλωτές συμβατικών προϊόντων. Λευχαιμία στους συμβατικούς παραγωγούς.

Όλοι κάνουν "αιματηρές" οικονομίες στη διατροφή και σπατάλη σε αυτοκίνητα, κινητά τηλέφωνα, νεές τεχνολογίες, μετοχές, τζόγος, ρούχα, καλλυντικά, φαστ-φουντ, ταβέρνες, ποτά τσιγάρα, διακοπές.

Αν οι καταναλωτές δεν ενδιαφερθούν για υγιεινή - βιολογική διατροφή τότε το επάγγελμα του μέλλοντος θα είναι: ιδιοκτήτης ογκολογικής κλινικής.

ΧΑΡΟΥΠΙΑ (Ceratonia siliqua)

Τενέντε Μαρία

Οικογ. Κεζαλπινωδών Ξυλοκερατιά, κουντουρουδιά κεθαριά, Τοικριοντέκια.

Οικογ. Ψυχανθών

Μεγάλο και επιβλητικό δένδρο με καταγωγή τη Συρία, αλλά πολλοί υποστηρίζουν ότι, επειδή το φυτό αναπτύσσεται χωρίς φύτεμα, ήταν ανέκαθεν αυτοφύες στην Κρήτη την Κύπρο και την Πελοπόννησο.

Μακαβριότατο δένδρο του οποίου τα γλυκά φασόλια (ξηροί καρποί) που ωριμάζουν στα μέσα του καλοκαιριού, έχουν αξιολογηθεί διατροφολογική και γαστρονομική αξία. Μολονότι χρησιμοποιήθηκαν κυρίως ως ζωοτροφή κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στην νότια Ελλάδα.

Ο καρπός του περιέχει έως 40% σάκχαρα και περίπου 8% πρωτεΐνη, ασβέστιο, φώσφορο, σίδηρο και βιταμίνες. Βράζοντας κομματιασμένα χαρούπια παρασκευάζεται από το μέλι που υπάρχει στο εσωτερικό τους το Χαρουπόμελο.

Οι Τουρκοκρητικοί παρασκεύαζαν από το μέλι των Χαρουπιών ένα δροσιστικό σερμπέτι που σέρβιραν με χιόνι και ονόμαζαν "Χαρουπάδα" ή "Χαρουκία". Χαρουπία ζεστή ή κρύα ανάλογα με την εποχή στην Κρήτη. Ο σπόρος της Χαρουπιάς αντικατέστησε στην Κρήτη ακόμα και τον καφέ καβουρδοισμένος με αμύγδαλα και ρεβίθια. Την ίδια περίοδο, ανακατεύοντας το αλεύρι του χαρουπιού με το λιγοστό σιτάλευρο παρασκεύαζαν το απαραίτητο για την οικογένεια ψωμί.

Η γεύση του καρπού θυμίζει έντονα τη γεύση σοκολάτας. Το Χαρούπι περιέχει λιγότερες θερμίδες από την σοκολάτα και καθόλου θειοβρωμίνη, μια ουσία που υπάρχει στη σοκολάτα και θεωρείται ότι μπορεί να προκαλέσει πονοκεφάλους. Έτσι το Χαρουπόμελο χρησιμοποιείται σε καραμέλες παστέλια και σιρόπια.

Μπορείτε να φτιάξετε θανιάσια και υγιεινά δροσιστικά ποτά, μπισκότα, πίτες και κοιλουράκια. Η ήπια γεύση του που θυμίζει σοκολάτα γάλακτος ταιριάζει ωραία σε κέικ με μέλι και ξηρούς καρπούς, ακόμη και σε παγωτά. Τρώγεται με ταχίνι και γιαούρτι και προστίθεται στα ζεστά και κρύα ροφήματα.

Θεραπευτικά κατά τον βήχα και της χρόνιας βρογχίτιδας.

Καραμελάκια με Χαρουπόμελο

Είναι υγιεινά και θα ενθουσιάσουν κυρίως τα Παιδιά. Είναι κατάλληλα και γι' αυτούς που πάσχουν από πονόλαιμο και βήχα.

250 GRAM. ΓΑΛΑ

50 GRAM. ΒΟΥΤΥΡΟ ΦΡΕΣΚΟ

270 GRAM. ΧΑΡΟΥΠΙΟΜΕΛΟ

1 ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΛΕΜΟΝΙ

ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Βάζετε, μέσα σε βαθύ τηγάνι με βαρύ πάτο το γάλα, το βούτυρο, το χαρουπόμελο, το χυμό από το λεμόνι και βράζεται για 25-30 λεπτά. Ανακατεύετε συνέχεια με μια μικρή ξύλινη σπάτουλα ώσπου να πάρετε ένα παχύρευστο μείγμα με σκούρο καραμελέ χρώμα. Αλείψτε μια λαμαρίνα με λίγο βούτυρο και απλώνετε εκεί το μείγμα. Όταν οι καραμέλες έχουν σχεδόν πήξει, τις κόβετε σε μικρά τετράγωνα κομμάτια, σαν φλοκάκια, και τις αφήνετε να πηξουν εντελώς.

Μικρές πίτες με χαρουπόμελο και καρύδια

Εύκολη και Γρήγορη συνταγή, η οποία θα ξεγελάσει τους πάντες νομίζοντας ότι γίνονται πραγματική σοκολάτα (προτιμήστε τις

μικρές ατομικές φόρμες). Σερβίζεται στο πρωινό ή με τσάι. Γίνονται περίπου 20 κομμάτια.

ΥΛΙΚΑ:

1 ΚΙΛΟ ΑΛΕΥΡΙ ΟΛΙΚΗΣ ΑΛΕΣΣΕΩΣ

400 GRAM. ΧΑΡΟΥΠΙΟΜΕΛΟ

3 ΚΟΥΤΑΛΙΕΣ ΜΕΛΙ ΘΥΜΑΡΙΣΙΟ

1 ΚΟΥΤΑΛΑΚΙ ΚΑΝΕΛΑ ΤΡΙΜΜΕΝΗ

1 ΚΟΥΤΑΛΑΚΙ ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΔΟ

1 ΦΛΙΤΖΑΝΑ ΚΑΡΥΔΙΑ ΧΟΝΤΡΟΚΟΜΜΕΝΑ

1/2 ΚΟΥΤΑΛΑΚΙ ΣΟΔΑ

1 ΦΛΙΤΖΑΝΙ ΧΥΜΟ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ

1/2 ΦΛΙΤΖΑΝΙ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

1/2 ΦΛΙΤΖΑΝΙ ΣΗΣΑΜΙ

ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Στο μπλντ του μίξερ χτυπάτε σε μέτρια ταχύτητα το ελαιόλαδο με το χαρουπόμελο και το μέλι για 2-3 λεπτά. Προσθέτετε το χυμό πορτοκαλιού, το μוסχοκάρυδο, την κανέλα και το αλεύρι, μέσα στο οποίο έχετε ανακατέψει το μπέικιν πάουντερ. Δουλεύετε για 5-6 λεπτά, μέχρι να πάρετε ένα ομοιόμορφο και κάπως αραιό μείγμα. Ρίχνετε τα καρύδια, αναμειγνύετε για να διασκορπιστούν μέσα στο μείγμα και αδειάζετε σε μικρά φόρμακια του κέικ, τα οποία έχετε λαδώσει ελαφρώς.

Πασταλίζετε με άφθονο σπασί την επιφάνειά τους και ψήνετε για 45-50 λεπτά στη μέση του φούρνου στους 180 βαθμούς. Βυθίζετε ένα μικρό καλαμάκι στο κέντρο τους, για να διαπιστώσετε αν τα κέικ είναι ψημένα. Τα βγάζετε από τις φόρμες αφού κρυώσουν εντελώς.

Μέλι από χαρούπια

Γκαράνη Έφη

Είναι ίσως το πιο εύκολο "μέλι" που παρασκευάστηκε ποτέ στον κόσμο.

Διαλέγετε 1-2 κιλά χαρούπια με χοντρούς καρπούς, τα οποία θα έχουν ωριμάσει εντελώς. Το ένα κιλό χαρούπια δίνει περίπου μισό κιλό μέλι, ίσως και λιγότερο.

ΥΛΙΚΑ

2 ΚΙΛΑ ΧΑΡΟΥΠΙΑ ΚΟΜΜΕΝΑ ΣΕ ΜΙΚΡΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ

3 ΚΙΛΑ ΝΕΡΟ ΧΛΙΑΡΟ

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Τοποθετείτε τα κομμένα χαρούπια σε δύο λεκάνες μεγάλες και αδειάζετε μέσα το χλιαρό νερό. Αφήνετε τα χαρούπια εικοσιτέσσερις ώρες να φουσκώσουν στο νερό και να αποβάλουν το "Μέλι τους". Σουρώνετε το νερό και πατάτε τα χαρούπια.

Βάζετε το νερό, που έχει ωστόσο πάρει χρώμα σκούρο καφέ, σε δύο κατσαρόλες με βαρύ πάτο και βράζετε, μέχρι το νερό να αρχίσει να μετατρέπεται σε ένα σκούρο σιρόπι, που θυμίζει έντονα πετιμέζι. Αν θέλετε, μπορείτε να "δέσετε" περισσότερο το χαρουπόμελο, αλλά τότε θα γίνει παχύρευστο και θα αποκτήσει μια έντονη μυρωδιά καραμέλας. Η διαδικασία του βρασίματος μπορεί να κρατήσει σε μέτρια θερμοκρασία και δύο ώρες.

Αφήνετε το χαρουπόμελο να κρυώσει και το διατηρείτε σε μικρά γυάλινα σκουρα μπονκάλια. Τα κλείνετε καλά και τα διατηρείτε σε δροσερό και σκοτεινό μέρος.

Μπορείτε να φτιάξετε ένα εξαιρετικά υγιεινό και δροσιστικό ποτό αν σπάσετε πάγο και προσθέσετε ελάχιστο παγωμένο νερό και 2 κουταλιές χαρουπόμελο

Περιβαλλοντικό εργαστήριο

Χριστουγεννιάτικη φαντασία

Γκαράννη Έφη

Ενας κόσμος που διαλύεται, τρομοκρατές όλων των ειδών και των σχεδίων βομβαρδίζουν την καθημερινότητά μας, ένταση κινηματογραφικού τύπου και ένα βουνό από ευθύνες στα πρόθυρα της κατολίσθησης. Κι εγώ λέω να κλείσω τελείως την τηλεόραση να κάνω άλλη μια φορά βουτιά στα ιαματικά νερά της φαντασίας μου να δουλέψω με τα χέρια μου. Γιατί είναι η μόνη μέθοδος επιβίωσης που ξέρω. Γιατί επιμένω να παίζω και να ονειρεύομαι σε τούτους τους δύσκολους καιρούς μ' τ' απλά και τα καθημερινά πράγματα.

Γιατί είναι Χριστούγεννα. Σας προτείνω λοιπόν να γεμίσετε το σπίτι με φυσικά κεριά από μυρωδάτο κερί μέλισσας. Γίνονται εύκολα λιώνοντας το κερί της μέλισσας σε μπεν μαρί και μέτρια φωτιά. Παλιά τενεκεδάκια αλειμμένα με μια λιπαντική ουσία γίνονται καλούπια. Βουτήξτε το φτυλί - υπάρχει σε μαγαζιά με εκκλησιαστικά είδη στο λιωμένο κερί. Αφήστε το στον αέρα να στεγνώσει δύο λεπτά. Μετά βάλτε το στο τενεκεδάκι και κρατείστε το σταθερό. Ρίξτε το λιωμένο κερί. Κρατώντας πάντα σταθερό το φτυλί ρίξτε μερικές σταγόνες αιθέριο έλαιο πριν στεγνώσει τελείως το κερί.

Αφήστε τα κεριά να στεγνώσουν καλά. Βάλτε τα για λίγο στην κατάψυξη. Μετά αναποδογυρίστε τα τενεκεδάκια και χτυπήστε ελαφρά για να πέσουν τα κεριά. Ωραία ιδέα είναι να χρησιμοποιηθούν για καλούπια γνάλινα ποτήρια και να μην βγάλετε τα κεριά από μέσα. Ανάψτε πολλά κεριά μαζί όλες τις ώρες της ημέρας. Τα μικρά φωτάκια που τρεμοπαίζουν θα σας ξεστάνουν την καρδιά και μυρωδιά από το ευωδιαστό κερί με αιθέριο έλαιο που αγαπάτε, θα γεμίσει το χώρο με θετική ενέργεια που θα περάσει στα σώματα θα μαγέψει τα καθημερινά αντικείμενα και θα σπρώξει τα κακά πνεύματα έξω απ' τις πόρτες.

Και μιας και είναι χειμώνας και κάθε μέρα πίνουμε πορτοκαλάδες έχουμε στα χέρια μας ένα υλικό που αντί να καταλήξει στα σκουπίδια μπορεί να στολίσει το σπίτι Χριστουγεννιάτικα.

Κόβουμε σε φαρδιές φέτες τις πορτοκαλόφλουνδες. Βγάζουμε αρκετό από το άσπρο και κόβουμε σε διάφορα σχήματα, αστέρια, κύκλους φύλλα βελανιδιάς με το χέρι ή με τα μεταλλικά καλούπια -μαχαιράκια που φτιάχνουμε μπισκότα. Τα στεγνώνουμε στο φούρνο στους 1000 (προσοχή να μην καούν). Τα στεγνά πορτοκάλια τα στερεώνουμε στο δέντρο μπροστά σε κάθε φωτάκι. Επίσης κρεμάμε στο δέντρο φέτες πορτοκαλιού στεγνωμένες επίσης στους 100 βαθμούς.

Μπορούμε να στεγνώσουμε και ολόκληρες πορτοκαλόφλουνδες από μεγάλα πορτοκάλια και να τις χρησιμοποιήσουμε σαν καλούπια για τα κεριά μας.

Επίσης τα ξεραμένα σχήματα και τις φέτες του πορτοκαλιού τις κρεμάμε σε χονδρές κλωστές τις οποίες τις δένουμε σ' ένα ξύλο όσο μακρύ θέλουμε. Το ξύλο το τοποθετούμε όπου και όπως μας αρέσει.

Φτιάχνουμε επίσης καραβάκια Χριστουγεννιάτικα με μεγάλα χαρούπια. Στη μέση του χαρουπιού κολλάμε ένα ξυλάκι κανέλας. Στην κορυφή της κανέλας δένουμε ένα κομμάτι φυσικού σπάγκου.

Η μία πλευρά του σπάγκου στερεώνετε στην μία άκρη του χαρουπιού ή άλλη πλευρά στην άλλη άκρη του χαρουπιού. Πάνω στην κανέλα κολλάμε μια ξεραμένη φέτα πορτοκαλιού.

Διακοσμούμε το καραβάκι με ότι ξερά λουλούδια, φρούτα κοχλάκια έχουμε. Τέτοια καραβάκια μπορούν να στολίσουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο, τους τοίχους του σπιτιού μας και να γίνουν όμορφα μικρά δωράκια, για αγαπημένα πρόσωπα. Αφού φτιάξουμε τα κεριά μας και τα ανάψουμε στολίζουμε το σπίτι.

Έτσι με τα φυσικά κεριά να φέγγουν και να μοσχοβολούν, τα παιχνίδια με τα πορτοκάλια και τα καραβάκια θα ταξιδέψουμε στις αισθήσεις, συνειδητοποιώντας άλλη μια φορά πως η χαρά και η ευτυχία μπορεί να περάσει μέσα απ' τα χέρια μας να γίνει τέχνη και να μας λυτρώσει.

Πρωτοχρονιάτικη πουτίγκα με φρούτα

Για 6 μερίδες θα χρειαστούν

Για την πουτίγκα

100 γραμ. αλεύρι + στη μύτη από το κουταλάκι σόδα

100 γραμ. βούτυρο

100 " καστανή ζάχαρη

75 " τριμμένα ψωμιού

100 " ξερά δαμάσκηνα κομμένα κομματάκια

175 " κορινθιακή σταφίδα

175 " σταφίδες κίτρινες

75 " ξύσμα λεμονιού και πορτοκαλιού

75 " ξερά βερίκοκα

75 " ξερά σύκα

75 " σπασμένα αμύγδαλα

2 μεσαία αυγά χτυπημένα

1/4 - 1/2 κουταλάκι φρέσκο τριμμένο μοσχοκάρυδο

1 κουταλάκι κανέλα

1/2 κουταλάκι τριμμένο γαρύφαλλο

1/2 κουταλάκι μπαχάρι

1/2 κουταλάκι αλάτι

Χυμός από 1 πορτοκάλι

2 κουταλιές κονιάκ

Μια πυρίμαχη φόρμα που χωράει στο καλάθι του ατμού

Κατσαρόλα ατμού

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Σουρώνετε τη φόρμα και την αφήνετε στην άκρη. Ανακατεύετε όλα τα υλικά της πουτίγκας σε ένα μεγάλο μπολ μέχρι να ενωθούν. Τα βάζετε στη βουτυρωμένη φόρμα. Σκεπάζετε τη φόρμα με ένα κομμάτι λαδόχαρτο και το στερεώνετε με λαστιχάκια. Βάζετε τη φόρμα στο καλάθι του ατμού. Προσθέτετε νερό στην κατσαρόλα και αφήνετε την πουτίγκα να βράσει σε κανονική θερμοκρασία 50 λεπτά προσθέτοντας νερό αν χρειαστεί. Βγάζετε τη φόρμα από την κατσαρόλα τον ατμού αναποδογυρίστε σε ένα πιάτο. Διακοσμήστε με φύλλα ή βότανα και σερβίρετε.

Η πουτίγκα διατηρείται σε δροσερό μέρος μια εβδομάδα. Ξαναζεστάνετε στον ατμό για μισή ώρα.